

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1937

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

HELLÉNIS

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Hellènes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ:

Συνδρομή έτησία Δρ. 100
Έξάμηνος » 60
Έξωτερικού έτησία » 200
» έξάμηνος » 100

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ:
Άπλου Δρ. 10
Διπλου » 15
Αι συνδρομαί άρχονται την 1ην Ιανουα-
ρίου και είναι προπληρωτέαι. = = =

Διεύθυνσις και Γραφεΐα: Άλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Χριστούγεννα, ποιήμα Κ. Κοφινιώτη.—Στή-
λη ειρήνης.—Η θέσις της γυναίκας εις τὸ Ἑλ-
ληνικὸν Δίκαιον, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Μαντζουλί-
νου.—Τὰ Μυστικά τοῦ Βάλτου, ὑπὸ Φ. Λογοθέτου.
—Τὸ Πετεινάρι τῆς Νινούλας, —Χριστουγεν-
νιατικὸ διήγημα ὑπὸ Δώρας Μοάτσου.—Γλέντι,
ποιήμα, ὑπὸ Μάνα Λίτσας.—Στήλη Κοινωνικῆς
Προνοίας.—Νεκρολογίαι: Μαΐη Χρυσοβελόνη,
Εὐφρ. Δούρου.—Τὸ Ἑργαστήριον τοῦ Ε.Σ.Ε.—
Τὰ Γεράματα, διήγημα ὑπὸ Μελῆ Νικολαΐδου.
Θεατρικὴ Στήλη: Τὰ πενηντάχρονα τοῦ κ. Γρ.
Ξενοπούλου: Στέλλα Βιολάντη, Ἄμλετ, ὑπὸ
Κατερίνας Κακούρη.—Καλλιτεχνικὴ Κίνησις,
ὑπὸ Α. Ρ.—Μουσικὴ Κίνησις, ὑπὸ Μ. Μ.—Ἐκδό-
σεις. Τὸ Αἶσθημα τοῦ Ὁραίου (συνέχεια) ὑπὸ
Δ.Ε.Λ.—Ὁ πόνος τῆς μάννας, ποιήμα ὑπὸ Δ.
Δούκα.—Εἰδήσεις.—Μόδες.—Γαλλικὴ Σελίς.

SOMMAIRE:

Noël, poésie par C. Cofiniotis.— Colon-
ne de la Paix.— La situation de la femme
grecque devant la loi, par Alexandra Mand-
zoulinou.—Le petit coq, nouvelle par Dora
Moatsou.—Poèmes par Mona Lisa et D.
Douca.—Colonne d'Assistance publique.—
Necrologie: May Chryssoveloni, Euphr.
Louros.—Les Ateliers de Broderies du C.
N.—La vieillesse, nouvelle par M. Nico-
laïdes.—Critique théâtrale, par Cath. Ca-
couri.—Expositions, par A. R.—Mouve-
ment musical, par M. M.—Editions.—Le
sentiment du beau, par D. E. L. (suite).—
Nouvelles.—Modes.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου φωτογραφία «Ὁ μικρὸς καστανάς», μᾶς παρεχωρήθη
εὐγενῶς ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα κ. Πάνον Τζελέπην.

Ἐπὶ τῆς Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΡΕΜΑ

ΤΟΚΑΛΟΝ

Κανείς άνδρας δέν με έκύτταζε. Ἐζήλευα τὰ ἄλλα κορίτσια
διὰ τὰς προσκλήσεις σέ χορό, τὰ φλέρτ τους καὶ τὰς προτάσεις
γάμου ὅπου τοὺς ἐγίνοντο. Τέτοιο πρᾶγμα δέν μοῦ εἶχε συμβῆ
ποτέ. Καὶ ἐγνώριζα γιατί. Ἡ ἐπιδερμὶς μου ἦτο ἄσχημη. Ἦτο κα-
λυμμένη ἀπὸ μαύρα στίγματα καὶ διεσταλμένους πόρους. Ὅ,τι
καὶ νὰ ἐδοκίμαζα δέν με εὐνοοῦσε. Τότε λοιπόν, τῇ συμβουλῇ ἑνὸς
χημικοῦ, ἐδοκίμασα τὴν ΚΡΕΜΑ ΤΟΚΑΛΟΝ χρώματος λευκοῦ, μὴ
λιπαράν. Ἐπειτα ἀπὸ μερικὰς ἡμέρας ἡ ἐπιδερμὶς μου ἦτο ἤδη
δροσερωτέρα καὶ λευκοτέρα. Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ ἐβδομάδα εἶχαν
ἐξαλειφθῇ κάθε διεσταλμένος πόρος καὶ μαύρα στίγματα καὶ ἡ
ἐπιδερμὶς μου ἦτο καθαρὰ καὶ βελουτέ. Δέν ζηλεύω πλέον. Τώρα
ὅλοι οἱ ἄνδρες ποὺ συναντῶ μοῦ κάμνουν κοπλιμέντα.

Ἡ ΚΡΕΜΑ ΤΟΚΑΛΟΝ χρώματος λευκοῦ περιέχει φρέσκη
κρέμα καὶ ἐλαιόλαδον προαφωμοιωμένα. Ὑπαισέρχονται εἰς τοὺς
πόρους καὶ ἀφαιροῦν τὰς ἀκαθαρσίας ποὺ ἔχουν εἰσχωρήσει βα-
θειὰ καὶ ὅπου τὸ νερὸ καὶ τὸ σαποῦνι δέν μποροῦν νὰ φθάσουν.
Ἐξ ἄλλου περιέχει ἄλλα πολὺτιμα ὑλικά ὅπου τρέφουν τὴν ἐπι-
δερμίδα, τὴν ξανανεώνουν καὶ συσφίγγουν τοὺς πόρους. Κάθε γυ-
ναίκα, ἀκόμη καὶ λιγάκι μεγάλη, δύναται ταχέως νὰ ἐπιτύχῃ μιὰ
φρέσκη ἐπιδερμίδα, καθαρὰ καὶ μαγευτικὴ, ποὺ θὰ τὴν ζηλεύουν
καὶ πολλὰ κορίτσια.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΜΗΤΕΙΑ

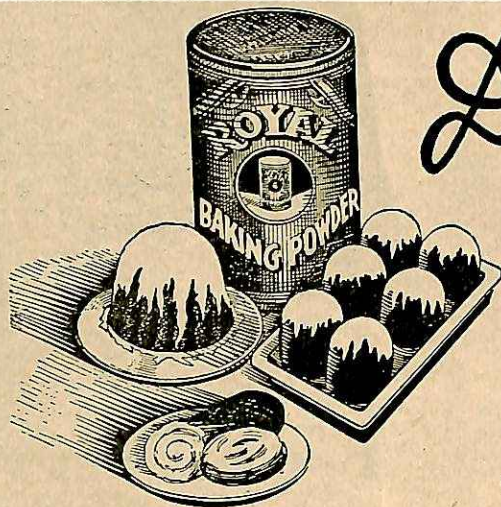
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΓΥ. ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Διεύθυνσις: Παναγιώτης

ΗΜΕΡΟΜ. 10-9-81

ΑΡΙΘ. 30254

Διὰ νὰ ἔχετε ..

- .. οὐμονομία καὶ ἐπιτυχία στὴ Ζαχαροπλαστική τοῦ βασιτοῦ βαφ. μεταχειρίζεσθε πάντοτε τὸ ἄρθεζιμ ΜΠΕΚΙΝ ΠΛΟΥΝΤΕΡ

ΡΟΥΑΓΙΑΛ

- Τὰ νέιμ βαφ, τὰ τσουρέκια βαφ καὶ ὅλα τὰ γλυκίσματα βαφ δὲ γίνονται ἀφράτα, εὐγευστα καὶ εὐώδη.
- Διὰ νὰ ἀναγνωρίσετε τὴν ὑπεροχήν τῆς ΡΟΥΑΓΙΑΛ δοκιμάσατε μίαν θιανδήθοτε ἄλλων θυών.
- Ἡ ΡΟΥΑΓΙΑΛ πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ ἐξωδμοπωλεῖα

ΙΔΕΑ

Byron

Τὸ "Σεβεκλά" κραλεῖ τὰ μαλλιά ὑμῶν!

- Μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ "Σεβεκλά", ἐπιτυγχάνετε ἀπόλυτη καθαριότητα τῶν μαλλιών σας. Ἀρκεῖ νὰ ξεπλύνετε μετὰ τὸ λούσιμ τὰ μαλλιά σας προσεκτικὰ μὲ τὴ διάλυσι τοῦ "Σεβεκλά". Καὶ ὡς ἀποτέλεσμα θὰ ἔχετε μαλλιά φρέσκα καὶ γυαλιστερά. Κάθε φάκελλος τοῦ Σαμπουάν Τέτ-Νουάρ περιέχει καὶ τὸ ἀνάλογο "Σεβεκλά".
- Γιὰ τὰ ξανθὰ μαλλιά μεταχειρίζεσθε τὸ Σαμπουάν Τέτ-Νουάρ περιέχει καὶ τὸ ἀνάλογο "Σεβεκλά".

Ζητήτε ἀπὸ τοὺς κουρείς νὰ λούσουν τὰ μαλλιά σας μὲ τὸ "ΟΝΑΛΚΑΛΙ" τοῦ Τέτ-Νουάρ. Ταχύτης, ὑγείας καὶ ὡμορφιάς.

μποντόρ καὶ γιὰ τὰ σκούρα τὸ Σαμποζάν. Ὑπάρχει καὶ ὑγρὸ Σαμπουάν συνδυασμένο μὲ τὸ "Σεβεκλά", γιὰ σκούρα καὶ γιὰ ξανθὰ μαλλιά. Ὑγιεινὴ καὶ οἰκονομικὴ περιποίησις τῶν μαλλιών. • Φιάλη Δρχ. 80 καὶ 50.

ΣΑΜΠΟΥΑΝ ΤÊTE-NOIRE
avec cheveclat

ΔΡΧ. 12.50

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤ/ΠΟΣ: ΟΙΚΟΣ Π. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ, ΕΡΜΟΥ-ΝΙΚΗΣ 10-ΤΗΛ. 25-739

ΒΛΑΠΤΕΙ ἢ ΩΦΕΛΕΙ Ἡ PERMANENTE;

Ἡ δεκαετής μου πείρα ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἡ ὀκταετής ἐν Ἀθήναις, μ' ἐπείσθη ὅτι ὄχι μόνον δὲν βλάπτει, παρὰ ὠφελεῖ καὶ δὴ μὲ τὴν τελευταίαν ἐξέλιξιν τῆς PERFECTION, ὥστε νὰ εἶναι τελείως ἀνώδυνος καὶ οὐχὶ κουραστική. Ἀλλὰ φυσικά, ὅταν τὸ μαλλὶ εἶναι κατεστραμμένο ἢ στεγνόν, δὲν ἡμπορεῖ ἡ PERMANENTE νὰ τὸ φτιάσῃ, ἀλλὰ θὰ τὸ ἀποχαλάσῃ. Γι' αὐτὸ ἀπαιτοῦνται τὰ μέσα καὶ ἡ πείρα, ὅποτε πράγματι ὠφελεῖ σ' οἰονδήποτε μαλλί, ἔστω καὶ στὰ βαμμένα ἢ ντεκολορέμαλλιά.

Ἡ PERMANENTE γίνεται μόνον εἰς τὸ κεντρικὸν Κατάστημα Ἀκαδημίας 5.

Τιμὴ PERMANENTE παρὰ τοῦ ἰδίου τοῦ κ. GEORGE δρχ. 400, παρὰ δὲ τοῦ ἐξισκημένου ἐπὶ ὀκταετίαν προωπικοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ κ. GEORGE δρχ. 250

ZΩΡΖ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 5. ΤΗΛ. 20-198

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Πρὶν γεννηθῇ τὸ παιδί

Τὸ νέο βιβλιάριον CLAXO πραγματευόμενον περὶ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμοσύνης παρέχεται δωρεὰν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α. Ε.
ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22 ΑΘΗΝΑΙ

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἕναντι λήψεως γραμματοσήμου τριῶν Δραχ.

Θέλετε νὰ εὐχαριστήσητε τὴν φίλην Σας προσφέρατέ της ὡς δῶρον στὶς Γιορτὲς μιὰ τζάντα δερμάτινη τοῦ Καταστήματος

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

"Ὅλα τὰ δερμάτινα εἶδη εἰς ἀπαράμιλλον τελειότητα.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 29

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦ. 22-565

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΤΑ ΣΤΙΛΠΝΑ ΔΟΝΤΙΑ ΔΙΔΟΥΝ ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

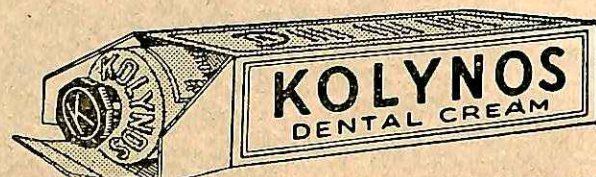

Με «ΚΟΛΥΝΟΣ» και σεις θα αποκτήσετε λαμπρό χαμόγελο.

Είναι τόσο εύκολο όταν χρησιμοποιείτε «ΚΟΛΥΝΟΣ»... Η «ΚΟΛΥΝΟΣ» προσδίδει εις τὰ δόντια γοητείαν ευχάριστον εις τὸ βλέμμα.

Μὴ λησμονείτε, ὅτι ἡ «ΚΟΛΥΝΟΣ» εἶναι ἡ πλέον ἀποτελεσματική. Διαρκεῖ δύο φορές περισσότερον ἀπὸ τὴς ΚΟΙΝΕΣ ὀδοντοκρέμες, διότι χρησιμοποιεῖτε μόνον τὸ ἥμισυ τῆς ποσότητος ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην. Δοκιμάσατε τὴν τεχνικὴν τῆς ξηρᾶς ψήκτρας μὲ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατοστόμετρον «ΚΟΛΥΝΟΣ». Θὰ ἐκπληγῆτε ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα.

Ἐτιμήθη εἰς τὴν X καὶ XI Διεθνή Ἐκθεσιν Θεσσαλονίκης μὲ Μέγα Βραβεῖον ἐκτὸς Συναγωνισμοῦ.

ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ Α.Ε., ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 3 - ΑΘΗΝΑΙ

Δωρήσατε ὠμορφιά

Χαρίζεται λοιπὸν ἡ ὠμορφιά; Γιατί ὄχι; Εἰναι κρυμμένη σὲ κάθε φιαλίδιο τῆς Λοσιὸν προσώπου Scherk. ● Ἡ Λοσιὸν προσώπου Scherk ὄχι μόνον προστατεύει τὴν ὠμορφιά ἀλλὰ κάνει τὸ δέριμα ἐλαστικό, τὸ καθαρίζει καὶ τὸ δυναμώνει. Εἰσδύει βαθειὰ στοὺς πόρους, ἐξαλείφει τὰ μπιμπίκια, ζωογονεῖ τὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ ἐνισχύει τοὺς ἰστούς τοῦ δέρματος. Δωρήσατε ἐπ'εὐκαιρία τοῦ Νέου Ἑτους ἓν φιαλίδιο τῆς Λοσιὸν προσώπου Scherk. Χαρίζετε τὴν χαρὰ γιὰ πολλὰς ἐβδομάδες! ● Φιαλίδιον τσάντας Δρχ. 35,- ● Μεγαλύτερα τῶν Δρχ. 55,-, 90,- καὶ 175,- Διαρκὴς παρακαταθήκη: Π. Ι. Μαγκριώτης, Ἑρμοῦ - Νίκης 10, Ἀθῆναι - Τηλ: 25739.

Θαυμάσια δώρα ὡς ἐπίσης τοῖς ἐλεῖν ὁμοιωμάτων Scherk Mystikum τῶν Δρχ. 75,-, 110,- καὶ 150,- ● Μικτὴ τῶν Δρχ. 125,-, 200,- καὶ 325,-

σὺν δῶρ. τὸ προσώπου

Scherk
Face
Lotion

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ
ΕΤΟΣ ΙΖ'
ΑΡΙΘ. 12

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
1937

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

Παναγία με τὸ Βρέφος καὶ Ἀγγέλους, παλαιὰ Βυζαντινὴ τοιχογραφία ἀπὸ τὴν Μονὴν Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Φωτογρ. Γ. Α. Ματέυ

Χριστούγεννα

Νύχτα ποὺ τᾶστρο ὠδήγησε τοὺς μάγους σ' ἓνα σπήλιο
Φωτεινὴ νύχτα ξάστερη στὰ θάμνη τῶν ἐτῶν
ἓνας Θεὸς γεννήθηκε στὴ χώρα τῶν θνητῶν
κι' ἀλλαγαμὸς ἐδόνησε τῆς φύσης τὸ βασίλειο.

Ἀχολογοῦν τὰ σήμαντρα. Χτυπᾶνε κ' οἱ καμπάνες
μέσ' στὴν αἰωνιότητα τὸ θαῦμα ξεκινᾶ.
Οἱ ἄπιστοι πιστεύουνε... Χαροκαμένες μάνες
νοιώθουν βαθειὰ στὰ σπλάχνα τοὺς μὴν ἄγνωστη χαρά.

Τ' ἀστέρια χαμηλώνουνε. Παντοῦ φωτὸς θεῖα πηγὴ
μιὰ μουσικὴ ξεχύνεται Χερουβικὴ στὴ πλάση
ᾠδὴ τῆς Παρθένας τὸ παιδί ἦρθε καὶ πάτησε στὴ γῆ
κι' ἄνθισαν ὅλα τὰ βουνὰ κ' οἱ λαγκαδιές... τὰ δάση.

Νύχτα ποὺ ἡ πόρνη ξεκινᾶ γιὰ τὸ νησί τοῦ λυτρωμοῦ
καὶ ὁ κατὰδικος ζητᾷ συχώρεσι ἐπουράνια
ποὺ ἐνώνει ἡ ἀγάπη τίς ψυχὰς μ' ἀνθρώπλεχτα στεφάνια
καὶ λάμπει μέσ' στὴ σκέψη μας ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ.

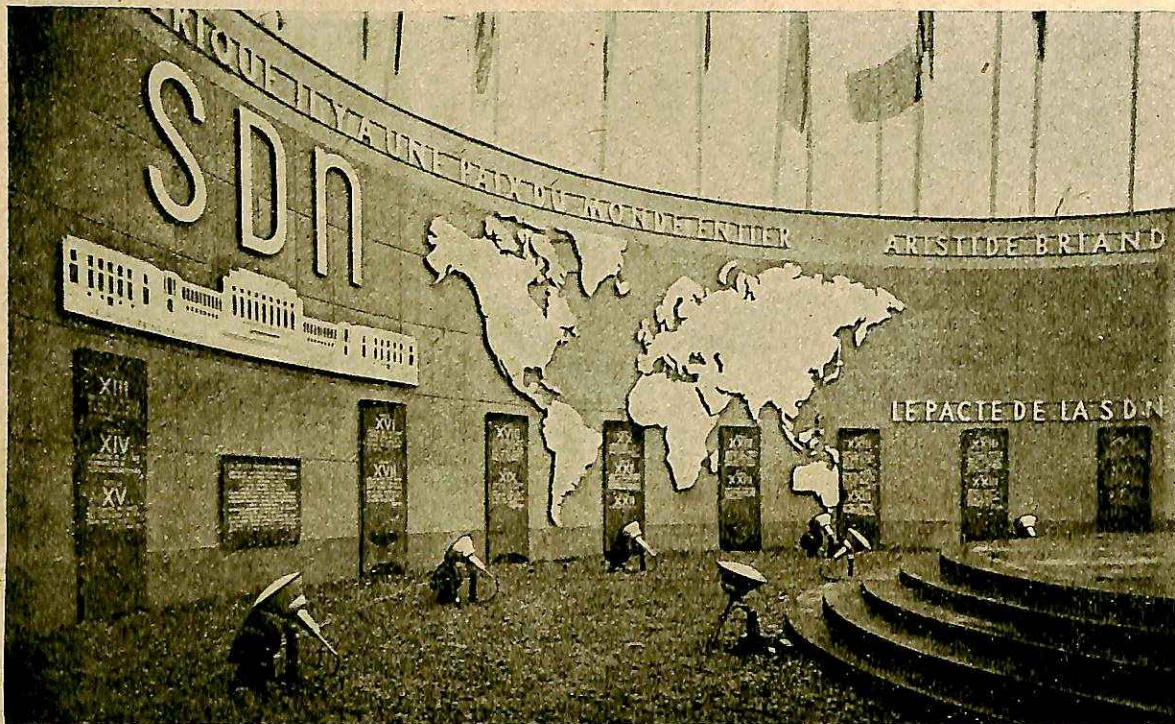
ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΦΙΝΙΩΤΗΣ

Στήλη Ειρήνης.

Τὸ Περίπτερο τῆς Εἰρήνης στὴ Διεθνῇ Ἐκθεσί τῶν Παρισίων.

Ἀπέναντι στὴ μεγάλη πύλη τῆς Ἐκθέσεως, στὴν πλατεῖα τοῦ Τροκαντερό, βρίσκεται τὸ περίπτερο τῆς Εἰρήνης. Ἔτσι πὼς εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν περίβολο τῆς Ἐκθέσεως, μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ χωρὶς νὰ πληρώσῃ εἴσοδο, γιὰ αὐτὸ οἱ ἐπισκέπται ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κό-

στικοὺς πίνακες, μὲ καλλιτεχνικὰ «παννῶ» πληροφορεῖται ὁ ἐπισκέπτης ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὰ παρὰ πάνω θέματα, ἀλλὰ καὶ πρόθυμοι νέοι καὶ νέες σχηματίζουν ομάδες ἐπισκεπτῶν καὶ τοὺς ὁδηγοῦν γαλλικὰ ἢ ἀγγλικά. Ἡ αἴθουσα τῶν πολέμων εἶναι σκοτεινὴ καὶ πληκτικὴ, ἐνῶ ἡ αἴθουσα τῆς εἰρήνης εὐρύχωρη καὶ φωτεινὴ. Συχνὰ γίνονται ἐκεῖ διαλέξεις, συγκεντρώσεις καὶ παρελάσεις ομάδων. Παραθέτομε ἐδῶ μία φωτογραφία μὲ τὴν ἐξωτερικὴ ἀποψὶ τοῦ

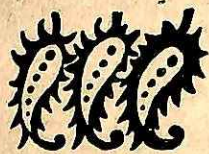

σμου, ποὺ ἔρχονται κάθε μέρα ἐκεῖ, εἶναι χιλιάδες χιλιάδων. Τὸ κτίριο σχηματίζει ἓνα κομπὸ ἡμικύκλιο στολισμένο μὲ τὶς σημαίες ὅλων τῶν κρατῶν τοῦ κόσμου. Στὴ μέση μιὰ πανύψηλη κολώνα μ' ἓνα φωτερό ἄστρο στὴν κορυφή: ἡ κολώνα τῆς εἰρήνης. Στὶς πέντε αἵθουσες, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ περίπτερο, βλέπομε διαδοχικῶς: 1) Τὴ μάχη μεταξὺ εἰρήνης καὶ πολέμου. 2) Τοὺς πολέμους ἄλλοτε καὶ σήμερα. 3) Τὶς μεγάλες δυνάμεις τῆς εἰρήνης. 4) Τὸ ἔργο τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ 5) Τὴν συνεργασία τῶν ομάδων καὶ ἀτόμων γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ βιβλιοθήκη μὲ ἀπειρα ἔργα, σχετικὰ μὲ τὴν εἰρήνη. Μὲ καταστατικούς καὶ στατι-

περιτέρου καὶ τοὺς πίνακες τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

*

Τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς Εἰρήνης ἀνεμνήθη ἐφέτος εἰς τὸν Λόρδον **Ρόμπερτ Σέσιλ**, πρόεδρον τῆς ὁμοσπονδίας τῶν Συλλόγων τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συνσπισμοῦ διὰ τὴν εἰρήνην.

Ἡ θέσις τῆς γυναίκας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δίκαιον.

ὑπὸ Ἀλεξάνδρας Μαντζουλίνου

Προκειμένου ἡ Κ. Τ. Ε. νὰ μελετήσῃ δι' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ζήτημα τῆς ἰσοπολιτείας τῶν γυναικῶν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1937, ἐξήτησε ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Γυναικῶν πληροφορίας σχετικὰς μὲ τὰ πολιτικὰ καὶ ἀστικά δικαιώματά των εἰς τὰ διάφορα κράτη. Τὸ Δ. Σ. Γ. ἀπετάθη εἰς τὰ Ἐθνικὰ Συμβούλια τῶν κρατῶν μελῶν αὐτοῦ, καὶ ὑπέβαλε ἐρωτήματα ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς ἰσότητος καὶ ἀνισότητος μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἰς τὴν σφαίραν τόσο τοῦ ἰδιωτικοῦ, ὅσον καὶ τοῦ δημοσίου δικαίου.

Τὰ πορίσματα τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς (ἀπαντήσεις εἴκοσι πέντε κρατῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλὰς) ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Κ. Τ. Ε. ἡ ὁποία θὰ ἐμελέτα τὸ ζήτημα καὶ ἡ ὁποία πρὸς τοῦτο συνειργάσθη μὲ ὅμιλον ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Δ. Σ. Γ. καὶ ἄλλων ἐπτὰ διεθνῶν γυναικείων ὁργανώσεων. Ὁ ὅμιλος αὐτὸς ἐξήτησε τὴν σύγκλησιν διεθνoῦς συνεδρίου διὰ τὴν ὑπογραφὴν συνθήκης ἰσοπολιτείας τῶν γυναικῶν. Ἡ πρότασις δὲν ἐγένετο δεκτὴ· ἀντ' αὐτῆς δὲ ἀπεφασίσθη ὅπως συγκροτηθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ νομικῶν, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Κ. Τ. Ε., συγκεκριμένη ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, ἡ ὁποία διὰ στενῆς συνεργασίας μὲ τὰ διεθνῆ γυναικεῖα σωματεῖα θὰ ἐρευνήσῃ καὶ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς γυναίκας εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον, εἰς ὅλας τὰς ἡπείρους, εἰς ὅλας τὰς φυλάς καὶ ὅλα τὰ θρησκευτά.

Τὰ συμπεράσματα ἐκ τῆς ἐρεῦνης τῆς συγχρόνου διεθνoῦς φεμινιστικῆς κινήσεως εἶναι περίπου τὰ ἑξῆς:

Μεταξὺ τῶν χωρῶν ποὺ παρεχώρησαν πολιτικὰ δικαιώματα στὴν γυναῖκα ἔρχεται πρώτη ἡ Φινλανδία, ἡ ὁποία πρὸ πολλοῦ παρεχώρησε πλήρη ἰσοπολιτείαν, ἔπονται δὲ ἡ Τσεχοσλοβακία, ἡ Σουηδία, Πολωνία, Ὁλλανδία, Νορβηγία, Λιθουανία, Λεττονία, Ἰνδία, Οὐγγαρία, Ἀγγλία, Δανία, Βραζιλία, Αὐστρία, Ν. Ἀφρική

κράτη τὰ ὁποῖα ἐπίσης παρεχώρησαν πλήρη πολιτικὰ δικαιώματα εἰς τὴν γυναῖκα.

Τὸ Βέλγιον, Οὐγγαρία καὶ αἱ Ἰνδία παρεχώρησαν ψήφον καὶ δικαίωμα ἐκλογιμότητος ὑφ' ὁρισμένους περιορισμούς.

Στὴν Ἰταλία, ὅπου οἱ Γερουσιασταὶ διορίζονται ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἡ γυναῖκα μέχρι τοῦδε ἀπεκλείσθη. Ἡ ἄλλη ὁμῶς βουλὴ ἐκλέγεται ἐκ τῶν συνδικάτων καὶ σωματείων καὶ αἱ γυναῖκες μέλη ἔχουν ἴσα πρὸς τὰ ἄρρενα μέλη δικαιώματα ψήφου καὶ ἐκλογιμότητος. Ἐπίσης μποροῦν νὰ εἶναι σύμβουλοι εἰς τὰ Ἐπαρχιακά, Δημοτικά καὶ ἄλλα τοπικά Συμβούλια. Ἡ Βουλγαρία ἔχει παραχωρήσει στίς μητέρες περιορισμένα δικαιώματα ψήφου διὰ τὰς ἐκλογὰς Δημοτικῶν καὶ Ἐπαρχιακῶν συμβουλίων. (*)

Ἡ Ρουμανία ἔχει παραχωρήσει ψήφον καὶ δικαίωμα ἐκλογιμότητος διὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς. Τέλος ἡ Ἀργεντινὴ, ἡ Χιλή, ἡ Ἑλβετία δὲν ἔχουν δώσει κανένα πολιτικὸν δικαίωμα στὴ γυναῖκα.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐρωτηματολογίου, ποὺ μᾶς ὑπέβαλε τὸ Δ. Σ. Γ., δὲν θὰ ἦτον ἴσως ἄσκοπον νὰ ἐκθέσω συνοπτικὰ ποῖα εἶναι ἡ θέσις τῆς Ἑλληνίδος στὸ Δημόσιον καὶ Ἰδιωτικὸ δίκαιο, καὶ συγκεκριμένως ποῖα ἡ θέσις τῆς στὴν πολιτικὴν ζωὴ, τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, τὰς ἐλευθέρας ἐπαγγέλματα, τὰς ἐπιστήμας, τὰς συμβάσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου, ποῖα τὰ δικαιώματα κληρονομίας, ἐπιτροπείας καὶ πὼς διάκειται ἡ κοινὴ γνώμη ἐναντι τῆς ἰσοπολιτείας τῶν γυναικῶν.

Στὴν Ἑλλάδα ὁ ἀναθεωρηθεὶς δημοτικὸς νόμος κατὰ τὸ 1925 περιέλαβε διάταξιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παραχωρηθοῦν πολιτικὰ δικαιώματα στὴ γυναῖκα διὰ διατάγμα-

(*) Διὰ τοῦ νεωτάτου Ἐκλογικοῦ Νόμου τῆς Βουλγαρίας παρέχεται δικαίωμα ψήφου καὶ εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς εἰς τὰς ἐγγάμους γυναῖκας.

τος υπό δύο περιορισμούς: της στοιχειώδους μορφώσεως και της συμπληρώσεως του 30 έτους της ηλικίας. Είναι γνωστόν με πόσην δυσφορίαν ἐδέχθη τὴν παραχώρησιν αὐτὴ ὁ φεμινιστικὸς κόσμος, διότι ἦτο φανερόν ὅτι ἡ ἐκουσία ἀποχὴ τῶν γυναικῶν ποὺ ἔχουν ὑπερβεῖ τὰ τριάντα, καὶ ὁ νόμιμος ἀποκλεισμός τῶν ἀγραμμάτων, θὰ περιώριζε τὸ δικαίωμα ψήφου στὸ ἐλάχιστον.

Τὸ σχετικὸ διάταγμα ἐνεκρίθη τὸ 1929 καὶ βραδύτερον ἀφοῦ ἐνεκρίθησαν αἱ νομικαὶ του διατάξεις ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐδημοσιεύθη, καὶ αἱ Ἑλληνίδες ἐψήφισαν εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1933.

Ἀλλὰ οἱ περιορισμοὶ ποὺ ὑφίσταται ἡ Ἑλληνίς εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου δὲν ἐξαντλοῦνται διὰ τῆς στέρησεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων της· διότι οὔτε ὡς δικαστῆς οὔτε ὡς εἰσηγητὴς γίνεται δεκτὴ, οὔτε ὑψηλὰ κρατικὰ ἀξιώματα ἀποκτᾷ, οὔτε κἂν ἐγγράφεται στοὺς καταλόγους τῶν ἐνόρκων.

Εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔχει κατ' ἀρχὴν ἴσα δικαιώματα μετὰ τὸν ἄνδρα δηλ. συναλλάσσεται, ἀποκτᾷ ἀτομικὴν περιουσίαν τὴν ὁποίαν διαχειρίζεται καὶ διαθέτει κατὰ βούλησιν, ἐγείρει ἀγωγὰς συνάπτει συμβόλαια, κλπ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀτομικῆς περιουσίας τῆς γυναίκας, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἔχει αὐτὴ προῖκα, δοθεῖσαν καὶ συσταθεῖσαν κατὰ τὰς περὶ προικὸς διατάξεις τοῦ νόμου, ὅποτε τὴν κυριότητα καὶ πλήρη διαχείρησιν αὐτῆς ἡ καὶ περιωρισμένα ἐπ' αὐτῆς δικαιώματα ἔχει ὁ ἄνδρας ὁ ὁποῖος φέρει καὶ τὰ βάρη τοῦ γάμου. Ἀλλὰ καὶ κάθε περιουσία, εἴτε πατρικὴ εἴτε ἄλλη δοθεῖσα εἰς τὴν γυναῖκα πρὸ τοῦ γάμου της ἢ καὶ λόγῳ τοῦ γάμου της, δὲν ἀποτελεῖ νομικῶς προῖκα ἐφ' ὅσον δηλ. δὲν ἔχει γίνεαι συμφώνως μετὰ τὰς περὶ προικὸς νομικὰς διατάξεις. Ἡ περιουσία αὐτὴ θὰ εἶναι ἐξώπροικος καὶ συνεπῶς θὰ ἔχη ἐπ' αὐτῆς ἡ γυναῖκα πλήρη διαχείρησιν, καὶ θὰ τὴν διαθέτει ἐλευθέρως, ἐκτὸς ἂν ἄλλως διέταξε ὁ δώσας εἰς αὐτήν. (π.χ. νὰ μὴ δύναται νὰ τὴν διαθέτει, νὰ ἔχη μόνον τὴν ἐπικαρπίαν κλπ.)

Εἰς τὰς σχέσεις τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου

ὁ νόμος δὲν κάμνει καμμίαν διάκρισιν διὰ τὴν γυναῖκα εἴτε ὡς κληρονόμον εἴτε ὡς κληρονομούμεν. Ἐξαιρετικῶς μόνον προκειμένου περὶ ἀπόρου καὶ ἀπροίκου χήρας, ὁ νόμος τάσσει ὑπὲρ αὐτῆς δικαίωμα ποσοστοῦ ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός της. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ δὲν ὑφίσταται ἀντιστοίχως καὶ διὰ τὸν ἄνδρα.

Εἰς τὴν ἀσκήσιν ἐλευθερίων ἐπαγγελματιῶν δὲν ὑφίσταται περιορισμοὺς πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν, οὔσα ὑπανδρος, θέλει νὰ ἐμπορεύεται δημοσίως, ὅποτε χρῆζει τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἀνδρός της. Ἐπίσης ὡς ἐπισιτήμων ὡς ὑπάλληλος, ὡς ἐργάτις ἀπολαμβάνει πάσης ἐλευθερίας καὶ προστασίας, ἐξαίρεσει ὠρισμένων περιορισμῶν ὡς πρὸς κρατικὰς θέσεις, περιορισμοὶ ποὺ ὑπάρχουν εἴτε ἐκ τοῦ νόμου εἴτε διότι ἐκ παραδόσεως ἀπεκλείσθη ἡ γυναῖκα μέχρι τοῦδε ὠρισμένων κρατικῶν λειτουργιῶν.

Τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἀναγράφει ὠρισμένας περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ γυναῖκα ἀποκλείεται ὠρισμένων δικαιωμάτων. Συγκεκριμένως ὁ νόμος περὶ ἐπιτροπείας ἀποκλείει τὴν γυναῖκα τοῦ νὰ εἶναι ἐπίτροπος ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν της παιδιῶν, δὲν μπορεῖ ἐπίσης νὰ παρίσταται ὡς μάρτυς κατὰ τὴν σύνταξιν συμβολαίων, διαθηκῶν κλπ. Ὁ νόμος περὶ διαζυγίου διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ διαζύγιον ζητεῖται διὰ μοιχείαν εἰσάγει διάταξιν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός, καὶ ἐνῶ εἶναι ὁ δικαστὴς ὑποχρεωμένος ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἐκδώσῃ διαζύγιον εὐθὺς ὡς ἀποδείχθῃ ἡ μοιχεία τῆς γυναίκας προκειμένου περὶ μοιχείας ἄνδρος δύναται κατὰ τὴν κρίσιν του νὰ μὴ ἐκδώσῃ διαζύγιον. Ὁ Ποινικὸς νόμος ἐπίσης τιμωρεῖ ἡπιώτερον τὸν μοιχὸν ἀπὸ τὴν μοιχαλίδα.

Κατὰ τὸν Ἐμπορ. Νόμον ὑπῆρχε περιορισμὸς ὡς πρὸς τὴν ὑπογραφὴν συναλλαγματικῆς. Ἦδη ὁ περιορισμὸς αὐτὸς ἤρθη κατόπιν τῶν διεθνῶν συμβάσεων τῆς Γενεύης τὰς ὁποίας ὑπέγραψε καὶ ἡ Ἑλλάς.

Εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, ὅπου αἱ ἀστικαὶ σχέσεις ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Ἰονίου Ἀστικοῦ Κώδικος, αἱ γυναῖκες ὑφίστανται καὶ ἄλλους περιορισμούς.

Τέλος ἡ Ἑλληνίς ὑπανδρευομένη, ἀκολουθεῖ τὴν ἰθαγένειαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀνδρός

μετ' ὠρισμένας μόνον μικρὰς ἐξαίρεσεις καθ' ἃς ὁ νόμος τῆς ἐπιτρέπει νὰ διατηρήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν.

Ἡ τάσις τῆς συγχρόνου νομοθετήσεως ἐν Ἑλλάδι εἶναι τὸ νὰ παραχωρήσῃ ἴσα ἀστικά δικαιώματα εἰς τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, καταργοῦσα προνόμια καὶ ἀνικανότητας, ὅπως π.χ. εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νέου ἀστικοῦ κώδικος (ἱρ. 340) ἡ γυναῖκα δὲν ἀναγράφεται μεταξὺ τῶν προσώπων τῶν ἀνικάνων νὰ γίνουν ἐπιτροποὶ ἀνηλίκων, ἐπίσης τὸ δικαίωμα νομίμου μοίρας τὸ ὁποῖον ἀνήκε μόνον εἰς τὴν ἄπορον καὶ ἀπροικὸν χήρα, ἐπεξετάθη γενικώτερον εἰς τὸν ἐπιζῶντα σύζυγον (ἄνδρα ἢ γυναῖκα) ὁ ὁποῖος γίνεται ἀναγκαῖος κληρονόμος ποσοστοῦ ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος συζύγου.

Ἡ πλήρης ἐξίσωσις τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστικῶν δικαιωμάτων εἶναι ζήτημα κοινωνικῆς ὠριμότητος καὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι βαθμιαία. Ἀλλωστε καὶ εἰς κράτη προηγμένα τὰ ὁποῖα τώρα ἔχουν πλέον παραχωρήσει πλήρη ἢ σχεδὸν πλήρη ἰσοπολιτείαν στὴν γυναῖκα, τὰ ἦθῃ καὶ ἡ παράδοσις ἐστάθησαν καὶ ἐν πολλοῖς στέκουν ἀκόμη ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς συντηρητικῆς νοοτροπίας.

Καὶ εἶναι φυσικὸν στὴν Ἑλλάδα, ποὺ εἶναι ἐλεύθερον κράτος ἑκατὸ μόλις ἐτῶν, ἡ παράδοσις καὶ τὰ ἦθῃ νὰ ἔχουν μεγαλυτέραν ἀπήχησιν εἰς τὴν λαϊκὴν συνείδησιν ποὺ μετὰ φόβον ἀτενίζει κάθε σκίρτημα ἀπὸ τὰ πατροπαράδοτα, κάθε ἀλλαγὴν ἀπὸ τὰ παλαιά. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξις δὲν σταματᾷ εἶναι φανερόν ὅτι μιὰ μέρα ὁ νομοθέτης πιεζόμενος ἀπὸ ἄμεση κοινωνικὴ ἀνάγκη ποὺ θὰ δημιουργήσῃ ἡ πνευματικὴ ὠριμότης τοῦ λαοῦ, θὰ θελήσῃ καὶ τυπικῶς νὰ χειραφετήσῃ τὴν Ἑλληνίδα καί, παρέχων εἰς αὐτὴν πλήρη ἰσοπολιτείαν, νὰ τῆς ἀναγνωρῇ ἁπλῶς καὶ ὅχι νὰ τῆς δημιουργήσῃ θέσιν τὴν ὁποίαν ἡ μεταπολεμικὴ γυναῖκα μόνη της δημιούργησε καὶ κατέκτησε.

A. ΜΑΝΤΖΟΥΛΙΝΟΥ

ΜΕΤΑΞΕΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

Στὰ Μυστικά τοῦ Βάλτου.

Ἡ κυρία Π. Σ. Δέλτα, πίστῃ στὰ Ἐθνικά της Ἰδανικά ἀφιερώνει τὸ καινούργιον συναρπαστικὸ βιβλίον της στὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα.

Μὲ ἱερὴ προσήλωσιν στὸ πνευματικὸν χρέος, ἐρεύνησε στὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν,

Ἡ κυρία Π. Σ. Δέλτα

ἀνέσυρε ὅ,τι ἔχει ταφεῖ ἀπὸ τὴν ἡρωικὴν ἐκείνην ἐποχὴ, συγχέντρωσε γράμματα, ἡμερολόγια, ἐνθυμήσεις, περιγραφὰς ἀγωνιστῶν.

Τὸ κάθε τι εἶναι ἱστορικὰ ἐξακριβωμένο.

Κι' ὁμως τίποτε δὲν παρουσιάζεται ὡς ἱστορικὸ ὑλικό.

«Τὰ μυστικά τοῦ Βάλτου» εἶναι ἓνα συγχρονιστικὸ μυθιστόρημα. Οἱ τύποι του ἂν καὶ εἶναι πραγματικοί, ἂν καὶ ἔχουνε ὅλα τὰ γνωρίσματα τῆς φυσικῆς τους ζωῆς, ἔχουνε καὶ τὸ ἀντικειμενικὸ μυθικὸ ὕφος τῶν μυθιστορηματικῶν ἡρώων, χάρις στὴ δραματικὴ φαντασία τῆς συγγραφέως.

Ἡ κυρία Δέλτα ἔχει ριζωμένη μέσα της τὴν δύναμιν νὰ ἐρευνᾷ. Νὰ ζωντανεύῃ μετὰ τὴν σκέψιν καὶ μετὰ τὸ συναίσθημα τὴν ἱστορικὴν ἡρωικὴν ἐποχὴ καὶ νὰ τὴν παρουσιάξῃ μέσ' τὴ μυθικὴ ἀτμόσφαιρα χωρὶς

νά ἔρχεται σ' ἀντίφαση μετ' τὴν ἐποχὴ καὶ τὸ περιβάλλον.

Ἡ κυρία Δέλτα ἐρευνῶντας τὸ ἀρχεῖο τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, ξεχώρισε τὸν τραγικώτερο τομέα, τὸ κέντρον τοῦ Ἀγῶνος, τῆς λίμνης τῶν Γιαννιτσῶν. Ἐννοίωσε τὸν δυνατὸ παλμὸς τῆς καὶ ὁ παλμός τῆς ἔγινε κίνητρο δημιουργίας. Ἀγκάλιασε τὴν ἐθνικὴ ἐκείνη ἐποχὴ μ' ὅλο τὸ μεγαλεῖο τοῦ ξεπεσμοῦ τῆς καὶ τοῦ θριάμβου τῆς.

Χρόνια κακομοιριάς, σκληριάς, ἀγῶνων. Χρόνια ἀναιμίας μ' ἐγκαρτέρηση καὶ ἐλπίδα. Ἡρώϊκα χρόνια

Μέσ' τὶς ἑξακόσιες σελίδες τοῦ βιβλίου τῆς κλείνεται μιὰ πινακοθήκη μετ' πορτραῖτα μικρῶν παραμυθένιων ἡρώων. Εἶναι ὁ μικρὸς Γιωβάν, ποὺ ἂν καὶ πλάσμα τῆς φαντασίας τῆς, κατορθώνει νὰ δλοκληρώσῃ τὴν ἀτομικότητά του καὶ νὰ τὸν παρουσιάσῃ σὰν ἕνα ἀντιπρόσωπο τῆς γενιᾶς του.

Καὶ πορτραῖτα μεγάλων ἀγωνιστῶν, ποὺ ζήσανε

πραγματικὰ καὶ ποὺ μετ' τὸν ἡρωϊσμό τους, μετ' τὴν οἰαίαν τους, μετ' τὴν πίστη τους πρὸ παντός, ὑψώθηκαν σὲ σύμβολα. Τὴ δύναμη αὐτῆς τῆς πίστεως καὶ τὸ μεγαλεῖο, ποὺ τὴν ἐμπνέει αἰσθάνεται βαθύτατα ἡ συγγραφεύς.

Συλλαμβάνει τὴν οὐσίαν τῶν γεγονότων σ' ὅλη τὴν φυσικὴ τους δύναμη. Ζωντανεύει τὴ δραματικὴ ψυχὴ τῶν ἀγωνιστῶν ποὺ παλέψανε γιὰ τὴν Ἑθνικὴ ἀπολύτρωση. Ἀποδίδει τὴ βαθύτερη ψυχολογία τοῖς ἀπὸ τὸ ψιθύρισμα τοῦ πόνου ὡς τὸ ξέσπασμα τοῦ σπαραγμοῦ.

Καὶ μᾶς κάνει νὰ νοιώσωμε τὸ ἱερὸ ρήγος τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀγῶνος, νὰ πιστέψουμε καὶ ν' ἀγαπήσουμε τὸν βαθύτερο σκοπὸ του.

Μετ' τὸ ἔργο τῆς αὐτὴ ἡ κυρία Δέλτα προσφέρει τὸν θησαυρὸ τοῦ πνεύματός τῆς καὶ τὸν θησαυρὸ τῆς ψυχῆς τῆς.

Ἀξίζει ὅλο μας τὸν θαυμασμό.

ΦΩΦΩ ΛΟΓΟΘΕΤΗ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟ ΠΕΤΕΙΝΑΡΑΚΙ ΤΗΣ ΝΙΝΟΥΛΑΣ

Ὅλα ἐκείνη τὴ χρονιά εἶχαν ἔρθει ἀνάποδα στὸ σπῆτι τῆς Νινούλας. Πρῶτα πῆθαν ὁ θεὸς ὁ Βαγγέλης, ποὺπερνε κάποια σύνταξη καὶ τὴν ξώδευε στὸ σπῆτι τοῦ ἀδερφοῦ του, ἔπειτα ἔπεσε ἄρρωστος ὁ πατέρας· ἕνα - δυὸ μῆνες μισθοδοτήθηκε ἀπὸ τὴν ἐταιρεία ὅπου δούλευε, καὶ ὕστερα τὸν ἀπολύσανε ἀφοῦ τοῦ δόσανε κάποιο βοήθημα. Τὸ βοήθημα τέλειπε γρήγορα, ὅπως καὶ ὅλες οἱ οἰκονομίες ποὺ εἶχε βάλει κατὰ μέρος ἡ μητέρα καὶ ἀρχίνησε ἡ ἀγωνία, τὰ μικροχρέη πρῶτα καὶ ἔπειτα τὸ ἀδιέξοδο. Τὰ μεγάλα κορίτσια στρωθῆκαν στὴ δουλειά. Πλέκανε μέρα-νύχτα νταντέλες, κεντάγανε παραγγελίες. Ὅταν μαθαίνανε πὼς ἀρραβωνιάζονταν κανένα πλουσιοκόριτσο τρέχανε νὰ πάρουν τὴν παραγγελία γιὰ τὰ προικιά. Δὲ σηκώνανε κεφάλι τὰ καυμένα. Ἡ Νινούλα ἦταν τὸ στερνοπαῖδι καὶ τόσο μικρὸ ποὺ οὔτε σχολεῖο δὲν πήγαινε ἀκόμα. Εἶχε γεννηθῇ ξιφνικά δέκα χρόνια ἔπειτα ἀπὸ τὴν Παρασκευοῦλα τὸ μικρότερο κορίτσι ἀπὸ τὰ τρία μεγάλα.

Ἡ Νινούλα βοήθησε καὶ αὐτὴ στὸ σπῆτι ὅσο μπόρει. Συντρόφευε τὸν πατέρα, τοῦδινε τὸ γιατρικό, τοῦ γύριζε τὸ προσκεφάλι καὶ ἔτρεχε καὶ ὡς τὸ ψιλικατοῦδικο τῆς γειτονιάς γιὰ κουβαρίστρες καὶ γιὰ βαμβακάκι. Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ πέσανε οἱ συφορές

στὸ σπῆτι μίλαγε λίγο καὶ ἄκουγε. Μετ' τὸ μικρὸ τῆς μυαλουδάκι προσπαθοῦσε ὅλα νὰ τὰ νοιώσῃ. Τέντωνε μάτια καὶ αὐτιά καὶ παρακολουθοῦσε.

Ἡ μητέρα ἔλεγε:

— Ὡς ποῦ θὰ πάῃ αὐτὴ ἡ κατὰστασι!

Κι' ἡ Νινούλα, ὅταν πῆγαινε λίγο τὸ βραδάκι ὡς στὴ γειτονία τὴν κερά Ῥήνη, κάθιζε σοβαρὴ δίπλα στὸ τζάκι, σ' ἕνα χαμηλὸ σκαμνάκι, σταύρωνε τὰ χεράκια τῆς πάνω στὰ γόνατά τῆς καὶ ἔλεγε ξαφνικά μετ' σιωπὴ τῆς σάλας μετ' μιὰ φωνοῦλα μισόσβυστη:

«Ὡς ποῦ θὰ πάει αὐτὴ ἡ κατὰστασι!»

Τὸ βράδυ ὡς ποὺ νὰ τὴν πάρῃ ὁ ὕπνος στὸ κρεβατάκι τῆς συλλογιότανε τὸ θεῖο Βαγγέλη. Γιατὶ νὰ πεθάνῃ ποῦτανε τόσο καλὸς καὶ ἤρχονταν πάντα μετ' τὶς τσέπες γεμάτες καραμέλλες, καὶ ὁ πατέρας γιατί νὰ κοιτάται τόσο καὶ ἄρρωστος; Μὴν πεθάνει καὶ αὐτός; Καὶ τί θὰ γινόντουσε δίχως τὸν πατέρα. Τότε νοιώθοντας πὼς θὰ ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ ἔχωνε τὸ κεφάλι τῆς κάτω ἀπὸ τὰ σεντόνια μὴν τὴν νοιώσουν οἱ ἀδελφές τῆς ποῦκαναν ξενύχτι. Κι' ὁ ὕπνος ἐρχόταν καὶ ἔκλινε τὰ βουρκωμένα τῆς μάτια.

Μιὰ χαρὰ τῆς εἶχε μένει μονάχα τῆς Νινούλας: τὸ πετειναράκι τῆς. Ὅλα τὰ πουλιά καὶ τὶς κότες τὰ

εἶχαν σφάξει καὶ μόνο τὸ πετειναράκι εἶχε ἀπομείνει τὸ πετειναράκι τῆς Νινούλας, ἕνα πετειναράκι μ' ἕνα λειρὶ νταντελωτὸ καὶ κατακόκκινο, μετ' μαβιά καὶ πρασινόχρυσον φτερά, ποὺ καμαρωτὰ τεντονότανε στὴν αὐλὴ καὶ ἀκολούθαγε ἀπὸ πίσω τὴ Νινούλα. Ἀπὸ μικρὸ—μικρὸ, εἰς ἡμέραν ἀκόμα σὰ μιὰ μικρὴ κίτρινη σφαῖρα, τὸ ἔπερνε μέσα στὶς φουχτες τῆς καὶ ἄκουε τὴν καρδοῦλα του νὰ χτυπᾷ.

Πόσο γρήγορα μεγάλωσε, φούντωσε, γίνθηκε πετειναράκι. Τέντωνε τὸ λαιμὸ του, ἴδια σὰν ἕνας μεγάλος πετεινὸς καὶ φώναζε ὅλες τὶς ὥρες τῆς ἡμέρας, ἔμπαινε μέσα στὴ κάμαρη, πηδοῦσε πάνω στὸ τραπέζι τσιμποῦσε τὰ σταφύλια μέσα ἀπὸ τὸ πιάτο, καὶ χτυποῦσε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετ' τὸ μυτάκι του ὅτι γυαλιστερό ἔβρισκε μπροστά του. Ἀμα ἔκανε ἡ Νινούλα νὰ τρέξῃ, ἔτρεχε καὶ αὐτὸ ἀπὸ πίσω καὶ ἦταν τόσο κωμικὸ ἔτσι ποὺ τέντωνε ποδάκια καὶ λαιμὸ. Κάποτες ἡ Νινούλα κάθιζε στὸ σκαμνάκι καὶ αὐτὸ πῆδαγε στὰ γόνατά τῆς. Τότες τὸ ἀγκάλιαζε μετ' τὰ δυὸ τῆς χέρια καὶ τοῦ μιλῶσε μετ' λόγια γλυκά, ὅπως τῆς μιλῶσε ἡ μαμά τῆς πρὶν πλακώσουν οἱ δυστυχίες. Καὶ τὸ πετειναράκι κατέβαζε τὶς μεμβράνες τῶν ματιῶν του καὶ ἀποκοιμιόταν.

Πόσο τὸ ἀγαποῦσε τὸ πετειναράκι τῆς ἡ Νινούλα!

Ὁ χειμῶνας εἶχε μπῆ. Ὁ πατέρας δὲν σηκωνότανε. Ἡ μητέρα ὅλο καὶ ἀναστέναζε. Τὰ τρία κορίτσια γυμμένα πάντα στὴ δουλειά καὶ ἡ Νινούλα μελαγχολικὴ φαινότανε σὰ γρηοῦλα μετ' τὸ μποξαδάκι ποὺ τῆς εἶχαν δέσει γύρω στὸ κορμάκι τῆς γιὰ νὰ μὴν κρυώνῃ μέσα στὸ ὑγρὸ δωμάτιο. Τὸ πετειναράκι εἶχε πιά γίνε πετεινὸς καὶ καυγάντιζε μ' ὅλους. Μόνο μετ' τὴ Νινούλα τὰ πῆγαινε καλά. Τὰ κορίτσια λέγανε: «Κατάντησε ἀνυπόφορος. Ἡ νὰ τὸν πουλήσουμε, ἢ νὰ τὸν σφάξουμε μητέρα».

Ἡ Νινούλα καταλάβαινε πὼς αὐτὰ ποὺ λέγανε οἱ ἀδελφές τῆς ἦταν ἀπειλὴ τρομερὴ γιὰ τὸ φτερωτὸ τῆς σύντροφο. Κι' ὅλο καὶ πιὸ τρυφερὰ τὸν ἐσφιγγε στὴν ἀγκαλιά τῆς.

Κι' ἦρθαν καὶ οἱ παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων. Νηστεία, τσάι, φασολάδες καὶ ἑλῆς.

—Κακὰ Χριστούγεννα θὰ κάνουμε φέτος παιδιά μου, ἔλεγε ἡ μητέρα.

—Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ γίνῃ καλὰ ὁ πατέρας καὶ νὰ μὴν ἀρρωστήσῃ καμιά ἀπὸ μᾶς, ἔλεγε ἡ μεγαλύτερη ἡ Περσεφόνη.

—Πὼς καταντήσαμε! στέναζε ἡ Λαμπρινή.

Κι' ἡ Παρασκευοῦλα ποῦτανε πάντα τῆς γελαστὴ καὶ αἰσιόδοξη παρηγοροῦσε τὶς ἄλλες:

«Ἐχεὶ ὁ Θεὸς παιδιὰ, ἔχει ὁ Θεὸς καὶ γιὰ μᾶς».

Ἐνα βράδυ—θᾶταν κάπου μιὰ - δυὸ μέρες πρὶν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ—εἶδε ἡ Νινούλα τὶς ἀδελφές τῆς νὰ κρυφομιλοῦν καὶ νὰ τὴν κοιτάζουν. Κάτι κακὸ προμάντευσε ἡ ψυχὴ τῆς. Τὴ νύχτα, ἐκεῖ ποὺ κοιμώτανε, ἀκούστηκε κάποια ἀσυνήθιστη φασαρία στὸ

ὑπόγειο. Ἐύπνησε καὶ τινάχθηκε τρομαγμένη. Σπαρακτικὴ φωνὴ ἀκουγότανε ἀπὸ κάτω. Τὸ πετειναράκι τῆς! Ὡρμησε ξυπόλυτη μετ' τὸ νυχτικὸ καὶ κατέβηκε τρέχοντας στὴν γλυστερὴ πέτρινη σκάλα. Οἱ ἀδελφές τῆς καὶ οἱ τρεῖς ζητήσανε νὰ τῆς κλείσουν τὸ δρόμο. Πέρασε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πόδια τους καὶ εἶδε τὸ φοικιαστικὸ θέαμα. Χάμω τινάζονταν μετ' τὸ λαιμὸ κομμένο μετ' σὲ μιὰ λιμνοῦλα αἷμα τὸ ἀγαπημένο τῆς πουλί. Γονάτισε κλαίοντος καὶ ἄπλωσε τὰ χέρια τῆς. Τότε σὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια τὸ πετειναράκι ἀνασηκώθηκε καὶ ἔπεσε πάλι νεκρὸ μπροστά τῆς. Οἱ ὥραιες τοῦ χρυσοπράσινου φτεροῦ γιγάντων ἦσαν καὶ μὲς νὰ τὶς βλέπῃς.

Κι' ἡ Νινούλα ἀρχίνησε τὸ κλάμα. Ἐνα κλάμα σπαραχτικὸ σὰν μοιρολόι. Ἡ μητέρα τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ τὴν ἀνέβασε στὸ κρεβάτι. Ὅλη τὴ νύχτα τὸ παιδικὸ κορμάκι τινάζονταν μ' ἀναφυλητά. Κι' ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα ἔμεινε ὅλη μέρα βουβὴ καὶ πικραμένη καὶ στὸ τραπέζι δὲ θέλησε μετ' κανέναν τρόπο νὰ καθήσῃ ν' ἀντικρύσῃ τὸν ἀγαπημένο τῆς σύντροφο ἀγνώριστο μέσα στὴν πιατέλα γαρνιρισμένο μετ' τὰ πατατάκια.

ΔΩΡΑ ΜΟΑΤΣΟΥ

Γλέντι

Θὰ βάλω σὰ πρῶτα τὸ φόρεμα τ' ἄσπρο,
ἀπόψε καὶ πάλι θὰ πάω νὰ γλεντήσω...
Χαμόγελο ὥραϊο θ' ἀνθίζει στὰ χεῖλη
καὶ κάθε μου θλίψη μακριὰ μου θ' ἀφήσω...

Τὴ μέση μου χέρια σφιγτὰ θὰ κρατήσω,
κι' ἀπὸ θὰ χωρεῖ μ' ἀνείπωτο κέφι...
Σὲ κάποιες στρόφες τοῦ χοροῦ θὰ ξεχάσω
τοῦ κάθε καῖμου μου τ' ἀσκόδοιτα κέρη...

Τραγουδοῦ θὰ λέγε τὰ ρόδινα χεῖλια
καὶ θάνα ἡ ψυχὴ μου χαρούμενη λύρα,
θὰ νείρωμαι τάχα πὼς εἶμαι σὰ πρῶτα,
πὼς ἄγρια δὲ αὐτὴ εἶδενε τάχα ἡ μοῖρα...

Τρελλὸ κάποιο γέλιο παντοῦ θὰ σκορπίζω,
ἀπόψε στὸ γλέντι ποὺ πάω καλεσμένη
καὶ θέλω τὸν κόσμο στὴ πλάνη ν' ἀφήσω
πὼς τάχατες εἶμαι τρελλὰ εὐτυχισμένη.

Τὴν κάθε μου θλίψη ποῦ θὰ ξεχάσω
καὶ ξέννοιασθὲν θέλω ἀπόψε νὰ ζήσω...
Γι' αὐτὸ θὰ φορέσω τὸ φόρεμα τ' ἄσπρο,
καὶ πάλι σὰ πρῶτα θὰ πάω νὰ γλεντήσω...

Θεσσαλονίκη

ΜΟΝΑ ΛΙΖΑ

Στήλη Κοινωνικής Προνοίας

Τὸ τεῦχος τῶν πεπραγμένων τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως κατὰ τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ἔτος.

Τὸ τεῦχος αὐτὸ μὲ συντομίαν καὶ σαφηνεῖαν δίδει μίαν εἰκόνα τῆς δράσεως τοῦ Ὑπουργείου καθὼς καὶ τῆς δράσεως τῶν Ἰδρυμάτων καὶ Σωματείων ποῦ ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον. Διότι τὸ Κράτος ἔκρινε ἀναγκαῖον νὰ χρησιμοποίησιν τὰς ὑφισταμένας ὁργανώσεις καὶ διὰ τὴν ὁμοιόμορφον ἀσκήσιν τῆς προστασίας ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους οἰκονομίας καὶ σκοπιμότητος. Μόνον μετὰ τὴν ἐξάντησιν τῆς δυναμικότητος τῶν λειτουργούντων ὁργανισμῶν θὰ γίνῃ σκέψις περὶ ἰδρύσεως νέων κρατικῶν ἰδρυμάτων.

Τὸ βιβλίον διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ τὴν Κοινωνικὴν Πρόνοιαν καὶ διαιρεῖται εἰς ἕξ κεφάλαια:

- 1) Προστασία μητρότητος καὶ παιδικῆς ἡλικίας ὅπου γίνεται κυρίως λόγος περὶ τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος.
- 2) Προστασία τοῦ Φοιτητοῦ.
- 3) Προστασία Ἑργαζομένων Νέων.
- 4) Προστασία Γερόντων.
- 5) Προστασία Ἀπόρων (ὑπνωτήρια, συσσίτια, ἄσυλα ἀνιάτων, βοηθήματα, φιλόπτωχα ταμεῖα.
- 6) Ὑπηρεσία Θεομηνιῶν.

Τὸ δεύτερον μέρος ἀφορᾷ τὴν κρατικὴν ὑγιεινὴν καὶ ἀντίληψιν.

Εἰς τὰ νοσοκομεῖα ἐδόθησαν μεγάλα ἐπιχορηγήσεις διὰ νὰ αὐξήσουν τὸν ἀριθμὸν τῶν κλινῶν καὶ ἔγιναν σχετικαὶ μελέται διὰ τὴν προληπτικὴν καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας, φυματιώσεως καὶ τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων.

Κέντρον Γυναικείας Μορφώσεως.

Ὁ Σύλλογος πρὸς Διαδόδιν Ὠφελίμων Βιβλίων μαζὺ μὲ τὸν Ἑρυθρὸ Σταυρὸ ἐξακολουθοῦν τὴν εὐεργετικὴν τὸν δρᾶσι ποῦ ἄρχισαν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1924 γιὰ τὴ μόρφωσιν τῶν γυναικῶν. Ἐφέτος οἱ σειρὲς διαλέξεων ἐσυστηματοποιήθηκαν περισσότερον καὶ ὁργανώθηκαν εἰδικὰ τμήματα.

Στὸ τμήμα νέων προετοιμάζονται θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς οἱ νέες διὰ τὰ κυριώτερα γυναικεῖα τῶν καθηκόντων.

Στὸ τμήμα μητέρων διαφωτίζονται οἱ μητέρες στὰ προβλήματα τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν.

Στὸ τμήμα ἐργαζομένων γυναικῶν παρέχεται εἰδικὴ μόρφωσις σχετικὴ μὲ τὴν ἐργασίαν σὲ ἐργάτριες καὶ ὑπαλλήλους.

Ὁμιλεῖται τοῦ 1937-38 εἶναι:

Κα^α Ἀποστολάκη Εὐδ., τῆς Παιδοκομικῆς Σχολῆς τῆς προσηρητημένης εἰς τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων.

Κος Βέλλας Βασ., Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Κος Βλησίδης Θρασ., Βιολόγος.

Κος Δοξιάδης Ἀπόστ., Παιδίατρος.

Κος Ζερβὸς Ν., Παιδίατρος.

Δ^νς Νικολαΐδου Κ., τελειόφοιτος τῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἑργασίας τῆς Γενεύης.

Κα^α Καίρη Ἐρῖκα τελειόφοιτος τῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἑργασίας τοῦ Βερολίνου.

Κα^α Καίρη Μ. Πηνελόπη.

Δ^νς Δουκοπούλου Ἀγλαΐα, Φιλολόγος.

Κος Μιχαηλίδης - Νουαρός, Καθ. Κολ. Ἀθηνῶν.

Κος Μωραϊτίνης Δημ., Ὑψηλ. Πανεπ. Ἀθηνῶν.

Δ^νς Περισιάνου Αἰμ., τελειόφοιτος τοῦ Κολλεγίου Simons τῆς Ν. Ὑόρκης.

Κα^α Παντελάκη Ἐλμύνα, δίπλωμα Πανεπιστημιακῶν σπουδῶν τῆς Σορβόννης.

Κος Σαρόγλου Κ., Παιδίατρος.

Κα^α Σταθάτου Τ. Μαρία, Ἱατρός.

Κα^α Σταθοπούλου Δέλα, Ζωγράφος - Καθηγήτρια.

Κος Τσάτσος Κωνστ., Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Κος Τσιούκας Β., Ἱατρός, Φυματιολόγος.

Κα^α Φράγκου Ζωή, ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ζυρίχης.

Δ^νς Φράγκου Κασσιανή, Φιλολόγος.

Κος Φυλακτόπουλος Ν., Καθηγ. Κολ. Ἀθηνῶν.

Κος Θεοδωράκης Μ., ἐπιμελητῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Κος Χρυσάφης Μ., Ὀρθοπαιδικὸς ἱατρός.

Ἐφορος: Κα^α ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

Τὰ μαθήματα γίνονται στὴν αἴθουσα Κοργιαλένιου, Ἀκαδημίας 46.

Ἐκεῖνες ποῦ φεύγουν

Μαίη Χρυσοβελόνη

Τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1937 ἀπέθανε εἰς ἡλικίαν 51 ἐτῶν κατόπιν μακρᾶς ἀσθενείας ἡ Μαίη Χρυσοβελόνη μιὰ ἀπὸ τῆς πρὶν δραστήριες κοινωνικῆς ἐργατρίες τοῦ τόπου μας.

Κατὰ τὴν κηδείαν τῆς τῆς ἀπενεμήθη τὸ ἀργυροῦν Μετάλλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τοὺς πεσόντας ἐν πολέμῳ.

Διότι ἀλήθεια ἡ δρᾶσις τῆς Μαίης Χρυσοβελόνης

καὶ ἡ ὑπηρεσία τῆς εἰς τὸν Ἑρυθρὸν Σταυρὸν εἶναι ἀξιόλογοι.

Ἡδη ἀπὸ τοῦ 1910 ἔλαβε τὰ πρῶτα μαθήματα νοσηλείας ἀπὸ τὸν ἱατρὸν κ. Κ. Μέρμηγκαν, εἰς τὸν ὅσον ὥστε, ὅτε μετὰ δύο ἔτη ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος, ἦτο εἰς θέσιν νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας τῆς ὡς Βοηθητικὴ Ἀδελφὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, ὑπηρετήσασα μέχρι τέλους τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων. Διὰ τὰς ὑπηρεσίας ποῦ προσέφερεν ἔλαβεν τὰ μέταλλα τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων καὶ ἅπαντα τὰ μέταλλα τοῦ Ἑλλ. Ἑρυθρ. Σταυροῦ.

Εἰς ὅλας τὰς ἐπιστρατεύσεις προσεφέρθη ἐκ τῶν πρῶτων νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας τῆς.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1919 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. Ἑρ. Σταυροῦ εἰς Σμύρνην ὡς Προϊσταμένη Ἀδελφὴ τῆς πρῶτης ἀποστολῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἵνα, μετὰ τοῦ Ἀρχιάτρου κ. Β. Τσουνοῦκα, διοργανώσῃ τὰ ἐκεῖ Νοσοκομεῖα. Παρευρέθη εἰς τὴν κατάληψιν τῆς Σμύρνης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ μετέβη εἰς τὰ Βουρλά καὶ τὸ Ἀϊδίνιον πρὸς διοργάνωσιν τῶν τμημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ.

Διὰ τὰς ὑπηρεσίας ποῦ προσέφερεν ἐκεῖ, ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας.

Μετὰ τὴν λήξιν τῶν πολέμων, ἐπεδόθη γενικῶς εἰς τὰ φιλανθρωπικά, ὑπηρετήσασα εἰς τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα Περιθάλψεως, εἰς τὸν Ἀμερικανικὸν Ἑρυθρὸν Σταυρὸν, εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐπιτροπὴν τοῦ Διεθνoῦς Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, καὶ εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν προσφύγων.

Συνετέλεσεν ὡς μιὰ ἀπὸ τὰς πρωτεργατρίδας εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἑθελοντῶν Βοηθῶν καὶ μέχρι τέλους τοῦ βίου τῆς ἐξετέλεσε τὰ χρέη διδασκούσης ἀδελφῆς.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰδρύσεως τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρία Ἡλιάδη» ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς Κυριῶν τοῦ Μαιευτηρίου καὶ ἐργάσθη μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν διὰ τὸ Ἰδρυμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἠγάπησε περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔργα τῆς. Μέσα ἐκεῖ ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια τῆς.

Εὐφροσύνη Λούρου

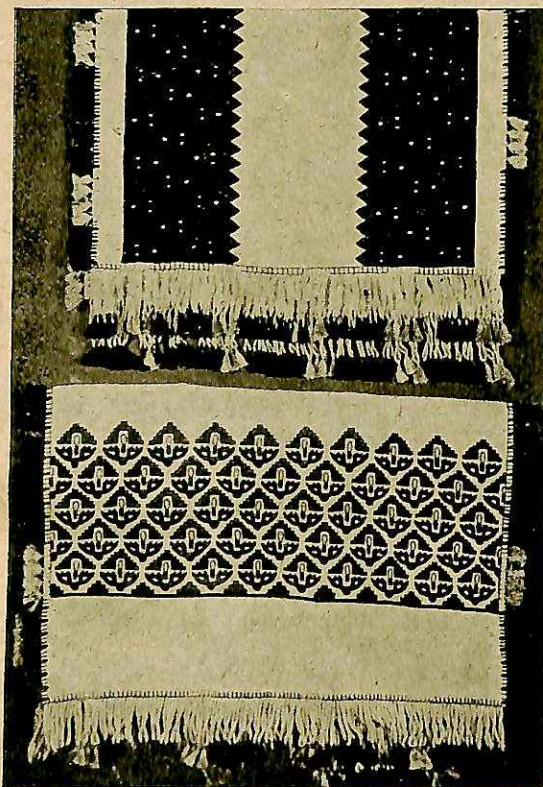
Ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία ἐστερήθη μὲ τὸν θάνατον τῆς Εὐφροσύνης Λούρου, ἓνα ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα μέλη τῆς.

Ὁ θάνατός τῆς ἐβύθησε εἰς μέγα πένθος ὅλα τὰ σωματεῖα εἰς τὰ ὁποῖα εἰργάζετο μὲ ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην, ὅπως ἤξευρε νὰ ἐργάζεται ἡ ὥραία καὶ εὐγενικὴ ψυχὴ τῆς. Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπὶ μακρὰ ἔτη, ὡς Ἀντιπρόεδρος καὶ Ἐφορος τῆς Ἐφορείας Ἑορτῶν προσέφερε τὴν πολυτίμον συνεργασίαν τῆς, στερεῖται μὲ τὸν θάνατόν τῆς ἓνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα μέλη τοῦ. Ἡ Ἐπαγγελματικὴ Ἐνωσις τῶν Ἑλληνίδων, τὴν σπανίαν Ἀντιπρόεδρόν του, τὸ Ἀντικαρκινικὸν Ἰνστιτούτον, ὁ Ἑρυθρὸς Σταυρὸς καὶ τόσα ἄλλα ἰδρύματα ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσουν τὴν καλοσύνην τῆς, τὴν εὐγένειάν τῆς, τὴν ἐνθερμον ἀγάπην εἰς τὸ ἔργον τῆς. Βεβαίως ἡ ὥραία ψυχὴ τῆς καὶ ἀπὸ τὴν αἰώνιαν κατοικίαν τῆς δὲν θὰ παύσῃ νὰ εὐλογῇ τὸ ἔργον τῶν ἀγαπητῶν τῆς ἰδρυμάτων, ὅπως κ' ὅλοι κ' ὅλοι ὅσοι τὴν ἐγγνώρισαν, οὐδέποτε θὰ λησμονήσουν τὴν Εὐφροσύνην Λούρου καὶ θὰ εὐλογοῦν πάντοτε τὸ ὄνομά τῆς.

Ε. Ν.

Τὸ Ἑργαστήριον τοῦ Ε.Σ.Ε.

Στὸν συνουρισμὸν Βύρωνος λειτουργεῖ ἀπὸ 15ετίας τὸ Ἑργαστήριον τοῦ Ε. Σ. Ε. ἓνα ἴδρυμα φιλόπονον, ἐκπολιτιστικόν, εἰς τὸ ὁποῖον προεδρεύει ἡ κ. Σμαργάδα Δημαρχὸς. Ἐκεῖ ἐδόθηκε τὸ πρῶτον ἐργασία σὲ γυναῖκες πρόσφυγες μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ βοηθηθοῦν στὶς πρῶτες δυσκολίας μετὰ τὴν ἐξορίσιν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους. Σήμερον ἀπασχολεῖ ἱκανὸν ἀριθμὸν ἐργατριῶν ποὺ εἰσέρχονται γιὰ νὰ μάθουν τὴν ψιλὴν τέχνην τοῦ ἄσπρου καὶ χρωματιστοῦ κεντήματος, δαντέλλα καὶ

ράψιμο καὶ ἀποκοτῶν ἔτσι ἓνα ἐπάγγελμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον μποροῦν νὰ ζοῦν ἀξιοπρεπῶς. Δημοσιεύομεν ἀνωτέρω ὠραία σχέδια. Τὸ Ἑργαστήριον τοῦ Ε. Σ. Ε. ἐκτελεῖ κατὰ παραγγελίαν κάθε εἶδος κέντημα ἀσπρόρουχα καὶ δολοκλήρες προῖκες. Τὰ προϊόντα του πωλοῦνται στὸ Πρατήριον τοῦ ΣΕΧ, ὁδὸς Πανεπιστημίου 5, ὅπου γίνονται καὶ οἱ παραγγελίες. Οἱ ἀναγνώστριες τῆς «Ἑλληνίδος» ἄς μὴ τὸ ξεχάσουν γιὰ ὅ,τι τυχὸν χρειαστοῦν γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὰ παιδιά τους.

ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ LAMBO

Τὸ Διήγημά μας.

Ἡ «Ἑλληνίς» μετὰ χαρὰ ἀναδημοσιεύει ἓνα διήγημα ἀπὸ τὴν ὠραία συλλογὴν τοῦ κ. Μελεῖ Νικολαΐδη «Ἄσμα Ἀσμάτων». Τὰ διηγήματα τοῦ τόμου αὐτοῦ τὰ διακρίνει μιὰ ἡμερὴ καὶ ἀπλὴ χάρις. Εἶναι τὸ καθένα μιὰ στιγμὴ ζωῆς παρμένη ζωντανὴ καὶ κατωμένης τέχνης. Ἄν καὶ τὰ θέματα εἶναι τόσο καθημερινά, δὲν τοὺς λείπει ὅμως ἡ πρωτοτυπία. Ἡ πλευρὰ ἀπ' τὴν ὁποία ὁ συγγραφεὺς ἐπίασε τὸ κοινόν, συνηθισμένον γεγονός, εἶναι διαλεγμένη μετὰ ἀκρίβεια γούστο καὶ προσοχή. Πουθενὰ ἐκζητήση καὶ μεγαλουργία. Μονάχα καλωσύνη καὶ συμπάθεια. Στὸ πρῶτον διήγημα (ποὺ τὸ θέμα του διαφέρει ὁλοτελὲς ἀπὸ τῶν ἄλλων) μᾶς δίδεται μιὰ δυνατὴ ρεαλιστικὴ καὶ σὰν ἐπικὴ μαζὶ εἰκόνα. Εἶναι οἱ καλόγεροι ποὺ ροβολᾶνε ἐξαγριωμένοι ἀπὸ τὴ Μονὴ πρὸς τὸ χωριὸν ὅπου νοιώθουν μονάχες καὶ ἀνυπεράσπιστες τὶς γυναῖκες ποὺ ἐπόθησαν ὅλοι τοὺς τόσο, ὥστε νὰ φτάσουν ἐπὶ τρελλήν ἀτόφασιν νὰ κάψουν τὸ δάσος.

Εἶναι μετὰ τέτοιον τρόπον εἰπωμένον τὸ παράδειγμα αὐτὸ περιστατικόν, ὥστε καταρθώνει νὰ μᾶς πείσει πὺς εἶναι ἀληθινόν. Νομίζουμε ὅτι βλέπουμε κι' ἀκούμε σὰ νᾶμαστε καὶ μετὰ ἐκεῖ παρόντες. Ὅταν ὁ συγγραφεὺς ἐνὸς βιβλίου τὸ καταφέρει αὐτὸ τί ἄλλο θέλει;

«Τὰ Γεράματα» ποὺ ἐκλέξαμε εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ψυχολογημένα καὶ ἀνθρώπινα διηγήματα τῆς ἀξιόλογης ἐργασίας τοῦ κ. Μελεῖ Νικολαΐδη.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ

Τὰ Γεράματα.

Τὸ κόψιμο τῶν μαλλιῶν εἶχε τελειώσει. Ὁ κουρέας τὰ χτένιζε κι' ἔριχνε μιὰ τελευταία ματιά. Κάπου-κάπου ἔπαιρνε τὸ ψαλίδι κι' ἔκανε ἓνα τελευταῖον, τελειωτικὸν ταχτοποιήμα. Στὸ τέλος ἀποτραβήχθηκε λιγάκι κι' ἔριξε ἓνα βλέμμα ἱκανοποίησης κι' εἶπε: «Με τίς ὑγιεῖς σας». Ὁ πελάτης ἔκαμε νὰ σηκωθῇ, μὲ ὁ κουρέας τὸν κράτησε, πῆρε τὸ ψαλίδι κι' ἔκοψε μετὰ προσοχὴ κάποια τρίχα κοντὰ στ' αὐτί.

Δὲ μᾶς χρειάζεται βέβαια, μουρμούρισε. Καὶ χαμογέλασε πονηρά.

Ὁ πελάτης γέλασε δυνατὰ:

«Ἄσπρη τρίχα; Δὲ βαρύνεσαι, Γιάννη! Κοκκαρίες θὰ κάνουμε;

Σὲ λίγες μέρες, στὸ σπῆτι του, ἐνῶ χτενιζόταν μπροστὰ στὸν καθρέφτη, εἶδε νὰ γυαλίζη, κοντὰ στ' αὐτί του, ἡ ἄσπρη τρίχα. Γέλασε. Πῆρε τὴ βούρτσα κι' ἔστρωσε τὰ μαλλιά βιαστικά, ὅπως ἔκανε πάντοτε. Μὰ ἐκεῖ στὸ πλάϊ

κοντὰ στ' αὐτί, ἡ βούρτσα πέρασε πολλὰς φορές πάνω ἀπὸ τὰ μαλλιά. Στὸ τέλος, κυττάζοντας ἀπὸ πιὸ κοντὰ, βεβαιώθηκε πὺς ἡ ἄσπρη τρίχα εἶχε σκεπαστῇ. Καὶ ξαναγέλασε.

Γιὰ κάμποσες μέρες δὲν ξανασκέφτηκε τὴν ἄσπρη τρίχα. Χτενιζόταν βιαστικά, ἀπρόσεχτα, ὅπως πάντα, κι' οὔτε κύτταζε πολὺ στὸν καθρέφτη. Μιὰ μέρα, πρόσεξε πὺς ἔπρεπε νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του. Θυμήθηκε τὴν ἄσπρη τρίχα. Ἦταν ἐκεῖ! Ὁ Γιάννης θὰ τὴν ξανάκοβε βέβαια καὶ θὰ ξαναχαμογελοῦσε πονηρά... «Ἀ, ὄχι! Δὲν τοῦ ἦταν καθόλου εὐχάριστο τὸ πονηρὸ αὐτὸ χαμόγελο... Πῆρε ἓνα ψαλίδάκι ξεχώρισε μετὰ προσοχὴ τὴν ἄσπρη τρίχα καὶ τὴν ἔκοψε ἀπὸ τὴ ρίζα. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ, λίγο παρακάτω, εἶδε νὰ γυαλίζη μιὰ ἄλλη! Ἐφάξε στὸ ἄλλο αὐτί. Μιὰ δυὸ τρεῖς! Ἐσκυψε τὸ κεφάλι λιγάκι γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δῇ τὰ μαλλιά ἀπὸ πάνω, καὶ τ' ἀνακάτωσε βιαστικά μετὰ τὸ χέρι. Ἐνοιωσε κάποια ἀνακούφιση. Ὅχι δὲν εἶχαν! Καὶ τ' ἀνακάτωσε ξανά πολλὰς φορές σὰ νὰ τὰ χαίδευε... Κι' ὅμως, ἐνῶ τὰ κύτταζε, τὸ βλέμμα του γινόταν πιὸ προσεχτικόν, πιὸ σκεπτικόν. Αὐτὰ ἦταν τὰ μαλλιά ποὺ εἶχε πέσει, πρόπερι; Δὲν τὰ ἀνεγνώριζε! Πόσο πυκνὰ καὶ σγουρὰ ἦταν ἐκεῖνα! Πὺς ἀραίωσαν ἔτσι; Πὺς ἴσως;

Δὲν ξαναπῆγε στὸν Γιάννη. Εἶχε μιὰ τόσο αὐθάδικη περιέργεια! Θὰ τὸ εἶχε προσέξει βέβαια αὐτός. Κάποια μέρα χαμογελοῦσε καὶ πάλι πονηρὰ καὶ θὰ τοῦ μουρμούριζε στ' αὐτί μετὰ χαίρεσιν: «Ἀδειάζουν τὰ μαλλιά σας, τὸ ξέρετε;»

Ὅταν πῆγε στὸν ἄλλο κουρέα, τὸν ρώτησε, μ' ἓνα ὕψος δειλὸ ἂν ἤξερε κανένα γιαντρίδι γιὰ τὴν τριχόπτωση. Τοῦ εἶπε μερικὰ. Ζήτησε πληθοφωρίαν διέβασε μερικὰς ρεκλάμες. Στὸ τέλος στὴν τσέπη του τὸ μικρὸ μπουκαλάκι μετὰ τὸ μαῦρον ὑγρὸν.

Οἱ ὁδηγίες ἔγραφαν πὺς ἔπρεπε νὰ βάζῃ μέρα παρὰ μέρα. Μὰ αὐτὸς ἔβαζε κάθε βράδυ. «Δὲ θὰ βλάψῃ βέβαια. Τώρα μάλιστα στὴν ἀρχή, γιὰ νὰ κτυπηθῇ ἀμέσως τὸ κακό, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ὠφέλιμη ἡ καθημερινὴ χρῆσις». Κι' ἔριχνε ὁλοένα ἄφθονον ὑγρὸν κι' ἔστριβε τὰ μαλλιά μετὰ προσοχὴ καὶ μετὰ σύστημα, φροντίζον-

τας νὰ μὴ ξεφεύγῃ κανένα μέρος καὶ νὰ βρέχονται καλὰ οἱ ρίζες.

Ὅστερα χτενιζόταν καὶ κύτταζε τὶς τρίχες ποὺ ἔβγαιναν πάνω στὴν τσατσάρα. Πόσο πολλὰς ἦταν. Μὰ γιατί; Νᾶταν τάχα ἀπὸ τὸ φάρμακον ποὺ ἔριχνε τὶς ἄρρωστες τρίχες, γιὰ νὰ βγοῦν ἄλλες; Ἦ ἦταν μιὰ ἀκατάσχετη τριχόπτωση, ποὺ δὲ μποροῦσε νὰ τὴ σταματήσῃ τὸ γιαντρίδι; Καὶ τὸ βλέμμα του γινόταν πιὸ βαθύ, πιὸ σκοῦρον.

Μιὰ μέρα σκέφτηκε νὰ κάμῃ μιὰ δοκιμὴ: Νὰ μετρήσῃ τὶς τρίχες ποὺ ἔβγαζε ἡ τσατσάρα... Εἴκοσι πέντε. Τὴν ἄλλη μέρα τὶς ξαναμέτρησε: Εἴκοσι τρεῖς. Ἡ διαφορὰ ἦταν πολὺ μικρὴ μὰ ὅσο μικρὴ κι' ἂν ἦταν, ἔδειχνε κάποια βελτίωση κάποια τάση περιορισμοῦ τοῦ κακοῦ. Κι' ἐξακολούθησε νὰ τὶς μετρά... Εἴκοσι... Δεκαπέντε... Εἴκοσι τρεῖς... Εἴκοσι... Μὰ γιατί; Ἦ καρδιά του χτύπησε μ' ἀνησυχία.

Ἀλλάξε το γιαντρίδι. Σὲ λίγες μέρες τὸ ἔλαβε καὶ πάλι. Παρακολουθοῦσε πάντα τὶς τρίχες ποὺ ἔπεφταν. Προσπαθοῦσε νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς φίλους του πόσες ἔπρεπε νὰ εἶναι φυσιολογικὰ. Σήκωνε τὰ μαλλιά του μετὰ τὸ χέρι, γιὰ νὰ δῇ στὸν καθρέφτη ἂν τὸ μέτωπό του μεγάλωνε ἢ ὄχι. Πάντοτε ὅμως, πάνω ἀπὸ τὸ μέτωπο, ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζουν τὰ μαλλιά, ἔβλεπε νὰ διακρίνεται τὸ δέρμα, χωρὶς νὰ μποροῦν οἱ ἀραιὲς τρίχες νὰ κρύψουν τὸ σαρκαστικόν του γυάλισμα.

Κάποτε τοῦ εἶχαν πῇ πῶς ἡ ἀλλαγὴ τοῦ χτενίσματος εἶναι ὠφέλιμη. Ἐτρεξε στὸ κουρείο καὶ εἶπε νὰ τοῦ κόψουν τὰ μαλλιά μετὰ τρόπον ποὺ νὰ χτενίζονται μετὰ χωρίστρα στὸ πλάϊ. Πῆγε νὰ συναντήσῃ τοὺς φίλους του μετὰ κρυφὸ καρδιοχτύπι. Πὺς θὰ τὸν εὑρίσκον... Ὅλοι τὸν βεβαίωσαν πὺς τὸ νέο χτένισμα τοῦ πῆγαινε καὶ τὸν ἔκανε νεώτερον.

Ἦταν εὐχαριστήμενος. Εἶχε παρατηρήσῃ κι' ὁ ἴδιος πὺς τὸ νέο χτένισμα σκέπαζε καλλίτερα τὸ δέρμα καὶ μπόδιζε τὸ ὑγρὸν του γυάλισμα. Ἦταν βέβαια φαινομενικόν, γιὰ τὸ κακὸν κρυβόταν ἀπὸ κάτω, μὰ τί νὰ γίνῃ, σιγά-σιγά, μετὰ τὴ συστηματικὴ χρῆσις τοῦ φαρμάκου, ἴσως νὰ γινόταν κάτι ριζικώτερον.

Μιὰ μέρα, ὁ κουρέας του ἦταν ἀπασχολημένος καὶ τὸν παρέδωκε στὸν ἄλλο τῆς διπλανῆς καρέκλας.

"Ακουσε, του λέει, ο κύριος δεν κάνει κόντρα. Θα τόν ξυρίσης ελαφρά—μιά κι' ὄξω. Θα τοῦ βάλῃς κρέμα καὶ θὰ τὴ δουλέψῃς καλὰ.

Τι πάει νὰ πῇ αὐτό; Νὰ τὴν δουλέψῃ καλὰ; Γιατί; Περιμένει μ' ἀνησυχία. Ὁ νέος κουρέας ἔβαλε ἄφθονη κρέμα κι' ἄρχισε νὰ κἀν ἓνα δυνατὸ μασσάζ. Ἐτριβε τὰ μάγουλα τὸν λαιμὸ τὴ μύτη, τὸ μέτωπο. Μὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ τρίψῃ καὶ τὸ μέτωπο; Κι' ἔπειτα, γιατί τόσο πίεση, τόσο ἐπιμονὴ στὰ πλάγια τῆς μύτης;

Φτάνει σέ παρακαλῶ!

"Όταν πῆγε στὸ σπίτι του, ἔτρεξε στὸν καθρέφτη καὶ κύτταξε μὲ προσοχὴ τὸ πρόσωπό του. Ἀλήθεια! Τὸ μέτωπό του ἦταν αὐλακωμένο ἀπὸ δυὸ παράλληλες ρυτίδες. Καὶ τὰ μάγουλά του, φουσκωμένα στὰ πλάγια τῆς μύτης, χάραζαν δυὸ σκοῦρες γραμμὲς ποὺ ἔφταναν ὡς τὶς ἄκρες τῶν χειλιῶν. Ἐμεινε ἀκίνητος πολλὴ ὥρα μὲ τὸ βλέμμα βυθισμένο μέσα στὸ γυαλί.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔφερε στὸ σπίτι ἓνα βαζάκι κρέμα. Τόβαλε στὸ συρτάρι τοῦ γραφείου καὶ τὸ κλείδωσε. Ποιὰ ἡ ἀνάγκη νὰ τὸ δοῦν οἱ δικοὶ του;... Τὸ βράδυ ὅταν πλάγιασαν ὅλοι ἔκλεισε τὴν πόρτα, πῆρε τὸ βαζάκι ἔλειψε τὸ πρόσωπό του κι' ἄρχισε νὰ τρίβῃ τὰ μάγουλα, τὸν λαιμὸ τὴ μύτη, τὸ μέτωπο. Ουμῶταν τὴ σύσταση τοῦ κουρέα: «νὰ τὴ δουλέψῃς καλὰ». Κι' ἔτριβε ὁλοένα μὲ δύναμη.

Πλάγιασε συλλογισμένος. Ἡ ψυχὴ του ἦταν γεμάτη μελαγχολία. Ἐνοιωθε τὸν κίνδυνο ποὺ ἔρχόταν ποὺ τὸν εἶχε κιόλας φτάσει, ποὺ τὸν εἶχε ἀγγίξει μὲ τὰ παγωμένα του χέρια, κι' ἀνατρίχιαζε. Πῶς θὰ μπορούσε νὰ τὸν ἀποφύγῃ, νὰ τὸν πολεμήσῃ;

"Αρχισε νὰ κάμῃ γυμναστική. Ἐμαθε ἀπὸ κάποιον γνωστὸ του διάφορες σουηδικὲς ἀσκήσεις. Διάλεξε πρὸ πάντων ἐκεῖνες ποὺ πολεμοῦσαν τὴν κοιλιά καὶ τὸ πάχος κι' ἐπλάθαν τὴ μέση, τὸν κορμό, τὶς γραμμὲς τοῦ κορμιοῦ. Καὶ κάθε πρωί, γιὰ ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας γυμναζόταν μ' ἐπιμονὴ καὶ μὲ πείσμα.

"Ἐπειτα ἀπὸ τὴ γυμναστικὴ κατέβαινε στὸ γραφεῖο του πεζός. Τὰ βράδια πῆγαινε συχνὰ στὸ χοροδιδασκαλεῖο. Δὲν τὸ ἔκανε μόνον γιὰ τὴ σιλουέττα. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ἄδρὸ καὶ τὰ μάγουλά του παχουλὰ. Ἦταν λοιπὸν εὐκολώτερο

νὰ χαλαρώσουν, νὰ ζαρώσουν. Ἡ ἀσκηση θὰ τὰ συγκρατοῦσε, θὰ τοὺς ἔδινε χρῶμα καὶ φρεσκάδα.

Πρόσεχε ἀκόμη στὴ διαίτά του. Ἀπόρριψε τὸ κρέας καὶ τὰ ἄλλα φαγητὰ ποὺ προκαλοῦν ἄλλα καὶ πάχια, ἐρεθίζουν τὸ δέρμα φέρνουν τὴν ἀρτηριοσκληρῶση.

Κάθε πρωὶ ὅταν ντυνόταν, παρακολουθοῦσε μὲ χαρὰ τὴ ζώνη τοῦ πανταλονιοῦ του, ποὺ τὴν ἔνοιωθε νὰ χαλαρώνεται, καὶ στεκόταν μπροστὰ στὸ καθρέφτη μὲ τὴ φανέλλα, προσπαθώντας νὰ διακρίνῃ τὴ διαφορὰ τοῦ πάχους στὸ λαιμὸ, στὸ στῆθος, στὴν κοιλιά. "Όσο μικρὴ κι' ἂν ἦταν ἡ διαφορὰ, τὴν καταλάβαινε, τὴν ἔνοιωθε. Καὶ τὰ μάτια του φωτίζονταν ἀπὸ εὐχαρίστησή κι' ἐλπίδα.

Τὰ βράδια κλειδώνοντας τὴν πόρτα τῆς κἀμαρὰς του, ἔκλειδωνε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου του. Δὲν ἦταν πιά μοναχὰ τὸ βαζάκι τῆς κρέμας καὶ τὸ μπουκαλάκι τοῦ γιαιτρικοῦ τῶν μαλλιῶν. Ἦταν τώρα κι' ἓνα κουτὶ πούντρα. ἓνα σωληνάριο μὲ γιαιτρικὸ γιὰ τὰ μάτια, ἓνα κουτὶ μὲ τάλκ, ἓνα βαζάκι μὲ πομμάδα, ἓνα ψαλιδάκι, μιά λίμα, ἓνα καθρεφτάκι.

Κάποτε στεκόταν ἀκίνητος γιὰ μιά στιγμὴ καὶ τὰ κύτταξε ὅλα αὐτὰ μὲ κάποια ἀμφιβολία κάποια δυσπιστία, μὰ μὲ μιᾶς τὸ βλέμμα του γέμιζε ἀπὸ πόθο καὶ πείσμα, καὶ παίρνοντας τὸ μπουκαλάκι τὸ γιαιτρικὸ τῶν μαλλιῶν, ἄρχιζε νὰ ρίχνῃ στὸ κεφάλι του καὶ νὰ τρίβῃ μὲ δύναμη τὶς ρίζες.

Οἱ μέρες του περνοῦσαν μέσα σὲ ἀνησυχία... Ὅταν ἔβγαζε τὸ καπέλλο στὸ θεάτρο, σὲ κάποια συναναστροφή, μπροστὰ σὲ κάποια γνωστὴ κυρία, ἔριχνε κρυφὲς ματιὲς τριγύρω ἢ στὸ πρόσωπο ποὺ τοῦ κουβέντιαζε, γιὰ νὰ δῇ ἂν πρόσεχαν τὰ μαλλιά του, τὸ μέτωπό του τὴ μύτη του. Ἀνάπνεε μ' ἀνακούφιση, ὅταν τὸν κύτταζαν στὰ μάτια. Ἦταν εὐχαριστημένος κι' ὅταν ἀκόμα δὲν τὸν κύτταζαν καθόλου. Μὰ κάπου-κάπου ἔβλεπε τὴ ματιὰ τοῦ ἀντικρινοῦ του ν' ἀνεβαίνει πρὸ ψηλά, νὰ σταματᾷ στὸ μέτωπό του, νὰ προχωρῇ στὰ μαλλιά του. Πόσο τὸν ἔκαιγε ἡ ξεστρατισμένη ἐκείνη ματιὰ. Τὴν ἔνοιωθε νὰ γλυστρᾷ ἀνάμεσα στὰ κενὰ διαστήματα τῶν μαλλιῶν του καὶ νὰ τρυπᾷ σὰν πυρωμένη βελόνα, τὸ γυμνὸ, γυαλιστερὸ κρανίον του.

Ἡ ἀνησυχία του γινόταν ἀληθινὴ ἀγωνία ὅταν βρισκόταν μπροστὰ στὴ φίλῃ του. Δὲν τοῦ εἶχε πῆ τίποτα. Μὰ ἦταν δυνατό νὰ μὴν εἶχε προσέξει; "Όταν τὸν εἶδε γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὴ χωρίστρα στὸ πλάι, τὸν κύτταξε μὲ κάποια ἔκπληξη, μὰ δὲν εἶπε τίποτα. Σὲ λίγο ὅμως, ὅταν τὴν εἶχε σφίξει στὴν ἀγκυλιά του καὶ τῆς σέπασε τὸ πρόσωπο μὲ φιλή, ἐκείνη μὲ τὸ κεφάλι γεμμένο πάνω στὸ μπράτσο του, ἔκλεισε τὰ μάτια, σήκωσε τὸ χέρι ἔμπηξε τὰ δάχτυλά της μέσα στὰ μαλλιά του καὶ τὰ στριφογύρισε ζωηρά, δυνατὰ, πολλὴ ὥρα. Ἀνατρίχιασε. Ὁ πόνος, ποὺ ἔνοιωσε στὸ ζωηρὸ ἀνακίτωμα τῶν μαλλιῶν του πέρασε μέσα ἀπὸ τὸ κρανίον του, σούβλισε τὸ μυαλό του, σκορπίστηκε στὴν καρδιά του. Δὲ μπορούσε νὰ ναι ἓνα ἀπλὸ χᾶδι.

Τὰ δάχτυλά της ἦταν γεμάτα ἰχνοῦ. Ἐκλεισε τὰ μάτια της γιὰ νὰ μὴ κυττάζῃ τὴν πραγματικότητα, κι' ἀφῆκε τὰ δάχτυλά της μέσα στὴν ταραγμένη ἀναζήτησή, νὰ νοιώσουν ν' ἐγγίξουν ἓνα ὄνειρο... Τρύπωνε τὸ κεφάλι του στὸ στῆθος της κι' ἐπνιξε μέσα στὸ ζεστὸ τῆς σφίξιμο ἓναν λυγμό...

"Ἀλλάξε τὸν ράφτη του. Εἶχε προσέξει πῶς τὰ ρούχα του δὲν εἶχαν τὴν κομψὴ ἐκείνη γραμμὴ, ποὺ δίνει ἓνα καλὸ φαλίδι. Ἐπειτα φτάνουν πιά τὰ σκοῦρα σοβαρὰ χρώματα ποὺ φοροῦσε πάντα! Ἐκανε ἓνα ἀνοιχτόχρωμο κοστούμι, κομψὸ καὶ μοντέρνο, καὶ πῆρε καπέλλο κάλτσες, πουκίμιστα, γραβάτες, ὅλα ἀσορτί. Ἐβαλε γιὰ πρώτη φορὰ μαντηλάκι στὴν ἀπάνω τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, ἓνα μαντηλάκι ὠραῖο καὶ τεριαστό, κι' ἐνῶ πάντα φοροῦσε τὸ καπέλλο του ἴσια, τὸ ἀκούμπησε τώρα στὸ ἀριστερὸ αὐτὶ καὶ κατέβασε τὸ μπόρ.

Εἶδε μ' ικανοποίησιν τὴ σκιά ποὺ ἔριχνε στὸ μέτωπό του τὸ κατεβασμένο μπόρ.

Μ' ὅλο ποὺ λάτρευε τὴν ἀγαπημένη του, κύτταξε τὰ κορίτσια στὸν δρόμο, στὰ λεωφορεῖα, στὰ κέντρα. Κύτταξε πρὸ πάντων τὶς μικρές. Τι ἐντύπωση θὰ τοὺς ἔκαμε τὸ κύτταγμα του;

Ἐβλεπε στὰ μάτια τους ἓνα ζωντανὸ καθρέφτη, ποὺ πρὸ πιστὰ κι' ἀληθινὰ ἀπὸ τὸν πραγματικὸ, μπορούσε νὰ τοῦ δείξῃ τὸν ἐαυτόν του. Καὶ τὰ κύτταξε μὲ λαχτάρα, προσπαθώντας νὰ διακρίνῃ ἐκεῖ μέσα ἂν μπορούσε νὰ προκα-

λέσει μιὰ ζεστὴ ματιὰ, ἓνα γλυκὸ χαμόγελο.

Κάπου κάπου σκίρτοῦσε ἀπὸ χαρὰ. Τὸν εἶχε κυττάξει! Τὸν εἶχε προσέξει. Μιὰ μικροῦλα τόσο δά... Μὰ ἄλλοτε κατέβαζε μὲ πόνο τὸ κεφάλι. Πόσο ἀδιάφορα τὸν εἶχε δῇ, ἢ πόσο σκληρὰ καὶ περιφρονητικά.

Στὸ τραῖνο συναντοῦσε συχνὰ μιὰ μικρὴ ξανθοῦλα. Τὴν κύτταξε ἐπιμονα. Ἐκείνη στὴν ἀρχή, φαινόταν ἀδιάφορη. Ὑστερα ἄρχισε νὰ τοῦ ρίχνῃ κάπου-κάπου μερικὲς δισταχτικὲς ματιὲς, καὶ στὸ τέλος, μιὰ μέρα, τὸν κύτταξε πρὸ θαρρετά, πρὸ βαθειά. Ἡ ψυχὴ του γέμισε ἀπὸ συγκίνηση καὶ εὐγνωμοσύνη. Σὲ λίγο μπῆκαν στὸ βαγόνι δυὸ νεαροὶ καὶ στάθηκαν ἀνάμεσά τους. Ὁ ἓνας ἄρχισε νὰ τὴν κυττάζῃ. Ἐκείνη τὸν πρόσεξε. Τὸν κύτταξε. Καὶ σὲ λίγες στιγμὲς ἡ ματιὰ τῆς μικροῦλας ζεστὴ καὶ γελαστή, ἦταν καρφωμένη στὸν νέο.

Σὲ λίγες στιγμὲς! Θεέ μου! Εἶχαν χρειαστῇ τόσες μέρες, γιὰ νὰ μπορέσῃ αὐτὸς νὰ τῆς ἀποσπάσῃ μιὰ δυσταχτικὴ, ἀνόμερη ματιὰ, μὰ στὸν ἄλλο τὴν ἔδωσε ἀμέσως, ἀδισταχτὰ ἀνεπιφύλαχτα, ὅχι μονάχα μιὰ ματιὰ, μὰ ὅλη τὴ φωτιά, ὅλη τὴ γλύκα τῶν ματιῶν της.

Γύρισε καὶ κύτταξε τὸν νέο. Πόσο ζωηρό, φρέσκο ἦταν τὸ πρόσωπό του! Ἀκούμπησε τὸ μέτωπο στὸ τζάμι τῆς πόρτας κι' ἔριξε τὸ βλέμμα του ἔξω, ἄτονο, ἀσκοπο, σβυσμένο...

Μιὰ μέρα συναντήθηκε μὲ κάποια παλιά του γνώριμη, ποὺ ἔλειπε χρόνια στὸ ἐξωτερικόν.

Ἦταν ἀρκετὰ χρόνια μικρότερή του, μὰ ἡ παλιά τους γνωριμία, οἱ οἰκογενειακὲς τους σχέσεις, ὁ ἀλέγγρος χαρακτήρας τῆς ἔδωσε στὴν ξαφνικὴ τους συνάντησιν ἓναν τόνον ἀνοιχτόκαρδο, χαρούμενο.

Πῆγαν μαζὶ περίπατο. Στὸν δρόμο θυμοῦνταν τὰ παλιὰ, διηγούνταν τὰ νέα, γελοῦσαν, πειραζούνταν. Περνώντας ἀπὸ τὸ Ζάππειο εἶδαν τὶς σφιχτοδεμένες σκιὲς τῶν ζευγαριῶν νὰ γλυστρῶν ἀπαλὰ μέσα στὸ γλυκὸ σκοτάδι τῶν δέντρων... Ἐβαλε τὸ χέρι του κάτω ἀπὸ τὸ μπράτσο της. Ἐκείνη γύρισε καὶ τὸν κύτταξε χαμογελώντας μ' ἐκπληξη.

Μπᾶ! Ἀπὸ πότε;

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ σὲ ξαναεἶδα. Ἡ ἀξέβγαλτη μικροῦλα, ποὺ δὲ μπορούσε νὰ προκα-

λέση παρά μιὰ τρυφερή συμπάθεια, είναι τώρα μιὰ μεστωμένη κοπέλλα, πού τραβάει άκατανίκητα. Μεγάλωσες, τὸ ξέρεις;

Ἐκείνη γέλασε δυνατὰ καὶ τὸν ξανακύτταξε. Σάμπως νὰ μὴ μεγάλωσες κι' ἐσύ! Μεγαλώσαμε καὶ μὲν, τί νὰ γίνη;

Σιωπή. Ἐξακολούθησε νὰ τῆς κρατᾷ τὸ μπράτσο, μὰ τὰ δάχτυλά του χαλάρωναν σιγά-σιγά, τὸ χέρι του ἀδυνατίζε, παρέλυνε ὥσπου γλύστρησε μονάχο του κι' ἔπεσε σὰ νεκρό.

Γύρισε στὸ σπίτι του, κλειδωθήκε στὴν κάμαρά του κι' ἔπεσε σὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἐνοιωθε μιὰ φοβερὴ ἀτονία σ' ὅλο τὸ κορμί του. Τὸ κεφάλι του σκυμμένο, ἔπεσε στὸ στῆθος του. Τὰ χέρια του, βαρεῖα καὶ μουδιασμένα, ἀκούμπησαν στὰ ξύλα τῆς πολυθρόνας. Ἐμεινε ἀκίνητος, παρὰ λυμένος κάμποση ὥρα. Ἐξαφνα, καθὼς ἦταν σκυμμένος, ἔριξε τυχαία τὸ βλέμμα του στὰ χέρια του, πού ἦταν ἀπλωμένα ἐκεῖ μπροστά του πάνω στὰ ξύλα τῆς πολυθρόνας... Τί τρίχες; Πότε βγῆκαν τόσο πολλές; Πῶς μεγάλωσαν τόσο; Σήκωσε τὰ χέρια του καὶ τᾶφερε πρὶς κοντὰ στὰ μάτια του. Ἀνατρίχισε. Ἦταν λοιπὸν τὰ δικά του; Πῶς βρέθηκαν ὅλες αὐτὲς οἱ ἄγριες χοντρές τρίχες, αὐτὲς οἱ φουσκωμένες φλέβες αὐτὲς οἱ ζάρες;

Γύρισε ἀπότομα τὸ κεφάλι, καὶ τὸ βλέμμα του, ἀθελά του, ἔπεσε στὸ διπλανὸ καθρέφτη. Τὰ μάτια του κύτταζαν ἀκίνητα, μὰ σιγά-σιγά ἀνοίγαν, μεγάλωναν καὶ γέμιζαν ἀπὸ φόβο καὶ ἀγωνία, σὰ νὰ βλέπαν ἐκεῖ μέσα κάτι φοβερό, κάποιο φάντασμα ἀπαίσιο, ἓνα πρόσωπο σκοτεινὸ καὶ πλαδαρό, ὅλο φουσκώματα καὶ ζάρες, πού τὸν κύτταζε μὲ μάτια γουρλωμένα—ἓναν Ἰέρου!

Ἐκλείσε τὰ μάτια κι' ἔκρυψε τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια του. Σὲ λίγο σηκώθηκε, ἦρθε στὸ γραφεῖο του, ξεκλείδωσε τὸ συρτάρι κι' ἔριξε μιὰ ματιά στὰ διάφορα κουτάκια καὶ μπουκαλάκια.

Τὰ χεῖλιά του τραβήχτηκαν σ' ἓνα πικρὸ χαμόγελο. Πόσο ἀσκοπη καὶ γελοία προσπάθεια! Πολεμοῦσε τὸν ἐχθρὸ στὶς ρίζες τῶν μαλλιών καὶ στοὺς πόρους τοῦ δέρματος, ἐνῶ ἐκεῖνος ἦταν ριζωμένος μέσα του, χυμένος μέσα στὸ αἷμα του, ἀπλωμένος πάνω στὰ νεύρα του, τρυπωμένος μέσα στὰ κοκκαλά του!

Ἐμεινε ἀκίνητος λίγη ὥρα κυττάζοντας μὲ θλίψη καὶ ντροπή. Ὑστερα τὰ σύναξε ὅλα μέσα στὴ χούφτα του ἦρθε στὸ παράθυρο κι' ἄρχισε νὰ τὰ ρίχνη κάτω μὲ δύναμι ἓνα ἓνα...

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Θεατρικὴ Στήλη

Τὰ πενήντάχρονα τοῦ κ. Γρηγορίου (Ξενοπούλου).—Ἡ Στέλλα Βιολάντη» στὸ Θέατρο Κοτοπούλη.

Ἡ γιορτὴ ἑνὸς φωτισμένου ἐργάτη τῆς τέχνης ἔχει βαθεῖαν ἀλήθειαν μὲς τῇ καρδίᾳ κάθε πνευματικοῦ κι' αἰσθαντικοῦ ἀνθρώπου.

Τὰ φετεινὰ πενήντάχρονα τῆς φιλολογικῆς δράσεως τοῦ κ. Ξενοπούλου ἦταν ἓνας ὀφειλόμενος φόρος τιμῆς, καὶ πανηγυρίστηκαν μὲ διαλέξεις, μὲ ἄρθρα καὶ

Ὁ κ. Γρηγόριος Ξενοπούλος

μὲ τὴ παράστασιν τοῦ δράματός του «Στέλλα Βιολάντη», σὲ γιορτὴ ὁργανωμένη ἀπ' τὴ Μαρίκα Κοτοπούλη, καὶ τὴν Ἑταιρείαν τῶν Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων.

Τί εἶναι ὁ Γρηγόριος Ξενοπούλος γιὰ τὰ γράμματα μας ἀρκετοὶ μποροῦν ν' ἀναμετρήσουν. Γιατὶ ὁ ξεχωριστὸς καὶ παραγωγικώτατος αὐτὸς συγγραφέας, πού ἡ φήμη του ξεπέρασε τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας, θέλησε κι' ἔγινε προσεὶς καὶ στοὺς πολλούς. «Ὁ τεχνίτης—γράφει—πού δὲν κατορθώνει νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ ἐκλεκτότερο κοινὸ τῆς ἐποχῆς του κάνει ἔργο ἀνώφελο, ἄγονο καὶ ἄκαιρο. Μόνο ἓνας τρελλὸς ἢ

ἓνας μεγαλοφυὴς θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιμεῖνει σὲ τέτοια πρόκληση».

Ἀντικρῶντας ἀπὸ καθαρὰ καλλιτεχνικὴ ἀποψη τὴ λογοτεχνικὴ καὶ δραματικὴ δημιουργία του, ξεχωρίζουμε μὲς' αὐτὰ ἔργα πού'ναι ἀπ' τίς λαμπρότερες ἐκδηλώσεις τοῦ νεοελληνικοῦ πνεύματος.

Ὅμως ὁ Ξενοπούλος δὲ στάθηκε μονάχα ἐκλεκτός, στάθηκε χρήσιμος καὶ μὲ τὰ δευτερώτερη ἀξίας ἔργα του. Τὸ πλῆθος τῶν μυθιστορημάτων του στὸ καθημερινὸ τύπο, μὲ τὸ νᾶχουν κι' αὐτὰ—ὅσο προχειρογραμμένα κι' ἂν εἶναι—κάτι ἀπ' τὴν ἀφηγηματικὴν του χάρη καὶ ἀνέση, μὲ τὸ νὰ πηγάζουν μέσα ἀπὸ τὴ γνώριμη κοινωνικὴ ζωὴ μας, καὶ νὰ περικλείουν τόσο ἀνθρώπινο στοιχεῖο, ἤλκυσαν τὸ κοινὸ, τοῦ ξάνοιξαν τὴν ὁμορφιὰ τῆς ἀπείρητης τεχνικῆς, καὶ στάθηκαν ἀφορμὴ νὰ ἐξοστρακισθοῦν ὀριστικὰ τὰ ἄτεχνα καὶ πομπώδη ρομαντικο-κλασσικὰ κατασκευάσματα, πού κατέκλυζαν ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια τὸν καθημερινὸ καὶ περιοδικὸ τύπο. Ἴσως ἄλλοι νᾶναι οἱ συμπτωματικοὶ πρωτοπόροι στὸ δρόμο αὐτό, ἀλλ' ὁ Ξενοπούλος εἶναι ὁ συνειδητὸς καὶ ἀκαταπόνητος ἐργάτης. Φορμίστας ἀπ' τοὺς λίγους πού'χει νὰ ἐπιδειξέι ἡ λογοτεχνία μας. Κριτικὸς ἀξιόλογος. Ἡθογράφος ὀλκῆς, πλούτησε σημαντικὰ τὸν ἐθνολογικὸν μας θησαυρό. Ἀγωνιστὴς πού μὲ τὸ δικό του ἥρεμο τρόπο χτύπησε κοινωνικὲς προλήψεις, καὶ ἀκόμα γλωσσολάστης. Χωρὶς βίαιους ψυχαρακίους ἀγῶνες, χωρὶς φανατισμοὺς γλωσσολόγων, ὁ Ξενοπούλος ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ καθαρεύουσα, καὶ προχωρώντας βηματικὰ σιτὴ δημοτικὴ, ἔκανε μὲ τίς καθημερινὰς του δημοσιεύσεις σὲ ἄπειρο κόσμον ἀγαπητὴ τὴ ζωντανὴ γλῶσσα. Φαριώτης στὴν καταγωγὴν, μεγαλωμένος ὅμως μὲς' τὴν ἑπτανησιώτικην ἀγμὸσφαιρα, ξέπλυνε πολλὰς Φαναριώτικες ἀμαρτίες στὸ γλωσσικὸν μας ζήτημα.

Μ' ἂν ἡ λογοτεχνία τοῦ χρωστᾷ πολλά, τὸ θέατρο τοῦ χρωστᾷ περισσότερα. «Συνεχιστὴ τοῦ Μάτεσι, καὶ πρόδρομο τοῦ Καμπύση» χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτό του. Νατουράλιστὴς μὲ κάποια πνοὴ ποιήσεως καὶ λεπτοῦ ρομαντικῆς διάθεσης, ξεκαθάριε τὴν Ἑλληνικὴν Σκηνὴν τὴ μαραζωμένην ἀπ' τίς μούμιες τῶν κλασσικῶν τάχα ἀπομιμήσεων, καὶ τῆς χάρισε ζωντανούς ἀνθρώπους, βγαλμένους ἀπ' τὴν Ἑλληνικὴν ζωὴν.

Γνήσιο θεατρικὸν ταλὲντο, ἡ ἐνδόμυχὴ του διάθεσις ἦταν νὰ δώσει βαθύτερα καὶ πνευματικῶς ἀριστοκρατικώτερα ἔργα. Ὅμως οἱ τότε περιστάσεις ὀρθώθηκαν ἀμείλικτες μπροστά του. Πι σκηνικὴ ἀποτυχία ἐνὸς διαλεκτοῦ ἔργου, τῆς «Κοντέσσας Βαλέραινας», τὸν ἔπεισαν νὰ συνθηκολογήσῃ μὲ τὸ κοινόν. Ἡ συνθηκολόγησί του αὐτὴ εἶναι ἴσως μιὰ μεγάλη ἐξυτηλότης πρὸς τὸ Νεοελληνικὸν θέατρο. Τὸ ἔργο του ξεχώρησε μὲς' τὴ τότε παραγωγὴν, εὐχάριστο, προσεὶς καὶ ἀγαπητὸν στὸ κοινόν, δημιούργησε θεατρικὴν πειράδα καὶ ἔγινε ὁ μεγάλος στυλοβάτης τοῦ σύγχρονου Ἑλληνικοῦ θεάτρου.

Τὴ προσωπικότητα αὐτὴ γιόρτασαν μὲ τὴ παρά-

στασι τῆς «Στέλλας Βιολάντη» στὸ θέατρο Κοτοπούλη.

Τὸ παλὸν αὐτὸ ἔργο εἶναι βγαλμένο ἀπὸ τὸ μυθιστόρημά του «Ἐρως Ἐσταυρωμένος», καὶ θέμα ἔχει τὸν ἔρωτα. Στὴ περιγραφήν τοῦ γενικότατου αὐτοῦ συναισθήματος τῆς ἀνθρωπίνης καρδιάς ὁ Ξενοπούλος διαπρέπει. Τὸν ἔρωτα βάζει φωτιστέφανο στὶς θελκτικὰς του ἡρωίδες, πού εἴτε νικητρες εἴτε νικημένες τῆς ζωῆς εἶναι διαλεκτὰ ὑποδείγματα δραματικῆς πλαστικότητος καὶ γυναικείας ψυχολογίας. Τὸν ἔρωτα ἐπίσης μὲ τὴν παντοδυναμίαν του τὸν παρουσιάζει νὰ ἰσοπεδῶνι ποπολάρχους κι' ἀρχοντοπούλα, καταλυτὴ τῶν συμβατικῶν κοινωνικῶν ἀξιών.

Στὴ Στέλλα Βιολάντη ὁ ἔρωτας γίνεται ἀφορμὴ νὰ ῥθοῦν σὲ σύγκρουση δυὸ δυνατόις ἀντιθέσεις. Τὸ τυφλὸν ἔρωτικόν ἐνστικτὸν τῆς κόρης, καὶ τοῦ πατέρα ἢ πεῖρα καὶ ἡ ψυχρὴ λογικὴ. Τὸ πάντα ἐπικαίρο αὐτὸ θέμα συντροφευμένο μὲ ἀδρὴ διαγραφὴν τῶν τύπων καὶ μὲ μαστρορικὴν τεχνικὴν, σώζουν τὸ ἔργο αὐτὸ ἀπ' τοῦ χρόνου τὴ φθορά.

Ἡ παράστασις του στὸ θέατρο Κοτοπούλη ἦταν κατώτερη ἀπ' τὸ μέτριον, καὶ ἐντελὼς ἀκατάλληλη γιὰ πανηγυρισμὸν ἐνὸς τόσον ἐκλεκτοῦ συγγραφέα.

Θαυρῶ κάπου διάβασα γιὰ «σκηνοθεσίαν Σαραντίδην» ἀλλὰ τὴ χρήσιμη συμβολὴν τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ σκηνοθέτη δὲν τὴν ἀνεκάλυψα πουθενά στὸ ἔργο αὐτό.

Τὰ σκηνικὰ καὶ τὰ κοστοῦμα τοῦ κ. Τσαρούχη μὲ πολὺ φροντίδα καὶ γούστο ἐκτελεσμένα. Ἡ ἀπόδοσις ὅμως τῶν ἡθοποιῶν ἄτυχη.

Ὁ κ. Ἀρώνης εἶχε κάποιες καλὰς στιγμὰς, μὰ γενικὰ στάθηκε ἀνεπαρκής. Ὅσο γιὰ τὴν Ἀδα Στεφανίδην θύμισε μὲ τὸ παιξίμὸν τῆς ὄχι πιά μαθητικὴν ἐπίδειξιν ἀλλὰ μαθητικὴν προοῦμνασιν.

Ὁ κ. Δανιὲλος μπορεῖ νά'χη κάποιο ταλὲντο. Δυστυχῶς ὅμως τοῦ ἀνέθεσαν τὸ γυνὴ-Βιολάντη, καὶ ἀπὸ μικροπαληκαρὰ τὸν κατάντησε κλόουν.

Τὴν κ. Χαλκούση βοηθεῖ ἡ πολὺχρονη πεῖρα τῆς, ἡ πνευματικὴ τῆς καλλιέργεια, τὴν ἀδικεῖ ὅμως ἡ ἔλλειψις θεατρικῆς ἰδιοσυγκρασίας.

Ὁ κ. Μυράτ ἦταν ἄτονος. Ἡ κ. Ἀγγέλα Δαλασὺνη καλὴ στὸ μικρότατον ρόλον τῆς ἦταν μιὰ πνοὴ πολιτισμοῦ.

Ὅσο γιὰ τὴ Μαρίκα Κοτοπούλη τὴ μεγάλη καλλιτέχνην πού μᾶς ἀποκαλύπτει τόσες πτυχὰς τοῦ ἀνθρώπινου πόνου, ἂν δὲν βρῖσκει πάντα τὰ λεπτότερα μέσα γιὰ νὰ τὰ ἐκφράξῃ, ὅμως πάντα μᾶς καθιλωθεῖ μὲ τὴν ἐνταση τοῦ ἰσχυροῦ τῆς ταλάντου.

Ἡ «Στέλλα Βιολάντη» ἦταν μιὰ εὐκαιρία γιὰ τοὺς νεωτέρους νὰ δοῦμε πῶς εἶχε δημιουργήσῃ μιάν ἀπὸ τίς τραγιώτερας ἡρωίδες τοῦ θεάτρου μας.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ πόροδος τοῦ χρόνου στενεύει τὸ πεδίο τῆς δράσεως καὶ τῶν μεγαλύτερων ἡθοποιῶν. Ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη δὲν μπόρεσε νᾶναι ἡ ἰδεώδης ἐρμηνεύτρια τῆς εἰκοσάχρονης κοπέλλας.

Ἀπ' τὴ μονακριβὴν μας τραγωδὸν τὸ Ἑλληνικόν

Θέατρο της ζητά μίαν ακόμη εξυπηρέτηση. Νά γίνη ή οδηγήτρια μιᾶς ήθοποιού νέας με ταλέντο δραματικό. Δύσκολο νά τήν ανακαλύψει, ἀλλά «ζητήσατε καί δοθήσεται ἡμῖν», καί ἡ Μαρίκα ξέρεי πού νά ψάξει. Ξέρει πῶς σχολή εἶναι τὸ σανίδι τῆς Σκηνῆς. Τά μπουλούκια, οἱ ἐπαρχιακοὶ θίασοι, οἱ ἐρασιτέχνες, ἡ Ὀπερέττα, ἡ Ἐπιθεώρηση κάποια ἐκλεκτὴ θὰ κρύβουν, καί εἶναι ἀνάγκη νά βρεθῇ, γιατί ὅταν μιὰ μέρα μοιραία ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη κουρασθεῖ εἶναι προβληματική ἡ μοῖρα τῶν δραματικῶν γυναικείων ρόλων.

Ὅσο γιὰ τὴ μουσική τοῦ κ. Καλομοίρη καλὴ καί ἀξία. Προσωπικὰ ὅμως πιστεύω ὅτι ὅταν ἡ μουσική δὲν εἶναι ὁργανικὴ ἀνάγκη τοῦ δράματος, ὅσο ἐκλεκτὴ καὶ ἂν εἶναι, παραμένει φόρτος περιττός.

Ὁ «Ἀμλετ» στὸ Βασιλικὸ Θέατρο.

Νά γράψῃ κανεὶς γιὰ τὸν Ἀμλετ, νά γράψῃ τί; Τὸ ὅτι κάποια παλὰ λεξάντα ὁ «Amleth» τοῦ Saxo Grammaticus ἔγινε γνωστὴ στὴ Γαλλία ἀπὸ τὸ Belleforest. Στὰ γαλλικὰ τὴ διάβασε ὁ ἄγγλος Thomas Kyd καί τὴ δραματοποίησε, ὅτι τὸ χαμένο πιά αὐτὸ ἔργο του δὲν ξέρομε πόση ἐπιρροὴ εἶχε στὸ Σαίξπηρ, ἢ ὅτι σὰν δημοσίευσε ὁ Σαίξπηρ «τὴ τραγικὴ ἱστορία τοῦ Ἀμλετ πρίγκιπα Δανου», σκιάστηκε κάθε τι ποῦχε γραφεῖ γύρω ἀπ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Πληροφορίες ὑπάρχουν πολλές. Εὐκόλα γινώμαστε ρεπόρτερ τῆς τέχνης ἀλλὰ μ' αὐτὰ δὲ βοηθᾶμε κανένα νά διαφωτισθεῖ γιὰ τὸν «Ἀμλετ». Παραμένει «χαβιάρι γιὰ τὸ κοινὸ» καί ἡ κατανόησί του εἶναι ἡ ἀμοιβὴ μακρόχρονης πνευματικῆς καλλιτεχνίας. Ὑπάρχουν ἔργα στὸ ὕψος τους, κανένα ὅμως δὲν τὸ ξεπέρασε.

Μεγάλοι πνευματικοὶ ἄνθρωποι τῆς γῆς στάθηκαν με δέος καί θαυμασμό μπρὸς στὴ λαμπρότατη αὐτὴ ἐκδήλωση τῆς ποίησης καί τῆς δραματικῆς τέχνης. Πολλὲς ξεχωριστὲς διάνοιες, καί αὐτὸς ὁ Γκαίτε μᾶς ἐξηγήσαν τὸν Ἀμλετ, πούναι ἡ φιλοσοφία δραματοποιημένη, ἡ ὑπερτροφικὴ σκέψη, ἡ παθιασμένη μελαγχολία, ἡ ὄνειροπόλησις, ὁ δισταγμός.

Σὰν ἀξιοθεῖ κανεὶς νά νοιώσῃ τὸ Σαίξπηρ καί θελήσῃ νά φτάσῃ στὸν Ἀμλετ στὴ πνευματικὴ κορυφὴ τῆς Σαίξπηρικῆς δημιουργίας, ἀς ζητήσῃ β. ἡθ. ἀπὸ τὸς ἐκλεκτοὺς ποῦχουν ὡς σήμερα ἀναλύσει τὸ ἔργο τοῦτο, φωτίζοντας τὴ πολύπτυχη ψυχολογία του, καί τὴν ἐξάισια ποίησίν του. Ὁ Πλάυτος γελᾷ—γράφει ὁ Οὐγκώ—καί δίνει στὴν ἀνθρωπότητα τὸν «Ἀμφιτρυόνα», ὁ Ραμπელαι γελᾷ καί δίνει τὴ «Γαργαντούα», ὁ Θεοβάλντες γελᾷ καί δίνει τὸν «Δὸν Κιχώτη», ὁ Σαίξπηρ ὄνειροπολεῖ καί δίνει τὸν «Ἀμ'ετ» ὁ Αἰσχύλος σπέντεται καί δίνει τὸν «Προμηθεά».

Ὁ Προμηθεὺς εἶναι ἡ δράσις, ὁ Ἀμλετ ὁ δισταγμός. Στὸ Προμηθεά τὰ ἐμπόδια εἶναι ἐξωτερικά, στὸν Ἀμλετ ἐσωτερικά.

«Στὸν Προμηθεά—συνεχίζει πάντα ὁ Οὐγκώ—ἡ θέλησις εἶναι καθηλωμένη με ὀρειχάλκινα καρφία, δὲν μπορεῖ νά κινηθεῖ καὶ ἀκόμα παραστέκουν φύλακες τὸ Κράτος καί ἡ Βία. Στὸν Ἀμλετ ἡ θέλησις εἶναι

δεσμευμένη ἀπ' τὴ προκαταρκτικὴ σκέψη, ἀτέλειωτη ῥυθμοσίδα, γόρδιος δεσμός τῶν ἀναποφάσιτων. Ὁ Ἀμλετ λιγώτερο γίγας ἀπ' τὸ «Προμηθεά» καί περισσότερο ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὡς τόσο λιγώτερο μεγάλος.

Ὁ «Ἀμλετ» σχεδὸν δὲν παίζεται ἀποφαίνεται ὁ Hazlitt. Ὁ Γκαίτε ὕστερα ἀπὸ πολὺχρονη θεατρικὴ πείρα, μὴ κατορθώνοντας νά ἐξυψηρετῇ τις σκηνοθετικὲς ἀπαιτήσεις τῶν Σαίξπηρικῶν ἔργων με τὰ, τότε μάλιστα ἀνεπαρκῆ μηχανικὰ μέσα, ἔφθασε νά πιστέψῃ ὅτι ἡ Σαίξπηρικὴ δημιουργία ἀνήκει μᾶλλον στὴν ἱστορία τῆς ποίησης παρά στὴν ἱστορία τοῦ θεάτρου. Ἀλλὰ καί σήμερα ὁ Gordon Graig γράφει «ἡ τελεία ἀπόδοσις τοῦ Ἀμλετ» φοβᾶται πῶς εἶναι κάτι ἀδύνατον. Μετὰ τὸ ἔργο αὐτὸ συντριπτικὸ γιὰ κάθε μετριότητα, ἐγκαινίασε τὸ Βασιλικὸ Θέατρο τὴ Ζ' του θεατρικῆς περιόδου. Ἡ ἐπιτυχία δὲν στεφάνωσε τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν καί τοὺς μόχθους τῶν καλλιτεχνῶν.

Ἡ κριτικὴ τῶν ἀρετῶν εἶναι βέβαια ἡ ποῖο τιμὴμένη, ἡ ποῖο ἐξυψηρετικὴ. Δυστυχῶς ὅμως οἱ λίγες ἀρετὲς σκιάστηκαν καί αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπ' τις πολλὰς ἐλλείψεις, ὅπως τόσο συχνὰ συμβαίνει στὸ Κρατικὸ μας Θέατρο. Οἱ παραστάσεις του ἔχουν ἐπιμέλεια πολλή, ἀλλὰ λείπει ἡ ἔμπνευσις. Γι' αὐτὸ εἶναι μὲν εὐπρεπέσταται, ἀλλὰ πληκτικῆς. Γεμάτες ἀπὸ λεπτομερικὰς φροντίδας, ἀλλὰ καί ἀπὸ ἀδικαιολόγητες ἀπροσεξίες. Ξεχωρίζουν 5—6 ἐκλεκτοὶ ἡθοποιοί, μὰ τὸ σύνολο εἶναι μέτριον, Σκηνὲς ἀποδοσμένες ἀπὸ ἄλλες πού οἱ ἡθοποιοὶ ἀπλῶς ἀπαγγέλλουν, καί μάλιστα ἄσχημα. Ἄλλοι παίζουν μετὰ τις ἀπαιτήσεις τῆς σύγχρονης σκηνηκῆς τέχνης καί ἄλλοι δίνουν τόνους ἀναχρονισμοῦ.

Ὅ,τι ἀληθινὰ δὲν κατέβηκε τὴ βαθμίδα τοῦ καλοῦ καί συχνὰ ὑψώθηκε σ' ἐπίπεδο ἀριστοῦ, εἶναι οἱ μεταφράσεις τῶν ἔργων, τὰ κοστοῦμα τοῦ κ. Φωκά πάντοτε, συχνὰ τὰ σκηνικά τοῦ κ. Κλώνη, καί οἱ δημιουργικὴ ἀπόδοσις τῶν λίγων ἐκλεκτῶν ἡθοποιῶν.

Μέσ' στοὺς λίγους αὐτοὺς ἐκλεκτοὺς στέκει ὁ κ. Ἀλέξανδρος Μινωτῆς. Στὴν ἀπόδοσιν τοῦ Ἀμλετ—χωρὶς περιστροφὰς—ἀπέτυχε συνολικά, παρ' ὅλες τις μερικὲς ἐπιτυχεῖς στιγμῆς του. Ἐμελέτησε πολὺ, αἰσθάνθηκε ὅμως λίγο. Παρ' ὅλη τὴν ὀριμότητα, παρ' ὅλο τὸ πολιτισμένο του παῖξιμον, τὸ τόσο συντονισμένο μετὰ τις ἀπαιτήσεις τῆς σύγχρονης τεχνικῆς, ἀπέτυχε γιατί τὸν ἐπρόδωσε ἀκριβὲς μιὰ μεγάλῃ ἀρετὴ του: Ἡ ἔντονη ἀρρενωπὴ ἰδιοσυγκρασία του. Προσπάθησε δίχως νά πετύχῃ νά δώσῃ στὴν ἀδρὴ φωνὴν του ἀπαλότερους τόνους. Στὴ γενικὴ ὅμως γραμμὴ παρασυρμένος ἀπὸ καινούργιες θεωρίες, ἔδωσε στὸν Ἀμλετ «στὸ ἀριστοῦργημα τῆς ὄνειροπόλου τραγωδίας» τὸν παλληκαρισμὸν. Ἡ πολλὴ κίνησις ἔβλαψε τὸν κ. Μινωτῆ. Σ' ἓνα του ἄρθρον μιλάει γεμάτος νεανικὸ ἐνθουσιασμό γιὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Ἀμλετ ἀπ' τὸν

Gründgens γιὰ τις «ἐξωλογικὲς, χορευτικὲς σχεδὸν κινήσεις του». Ἀλλὰ ὁ Gründgens ὁ καλὸς μαθητὴς τοῦ Ράινχαρτ καί σημερινὸς σκηνοθέτης καί ἡθοποιὸς τοῦ βερολινέζικου κρατικοῦ θεάτρου, εἶναι μιὰ ὑπαρξὺς λεπτεπίλεπτη, ἡ ἔντονη κίνησις τὸν ἐξυψηρετεῖ, ὅχι ὅμως καί τὸν κ. Μινωτῆ. Εἶχε βέβαια ὅλο τὸ δικαίωμα καί νά ἐμπνευσθεῖ καί νά δανεισθεῖ ἀκόμα ἀπὸ μεγάλους καλλιτέχνες, ἀφοῦ ὡς καί «ἡ μεγαλοφυΐα δανεῖζεται εὐγενικά», ὅπως γράφει ὁ Ἑμερσον. Ἀλλὰ ἔπρεπε νάναί προσεκτικώτερος, ἐκλεκτικώτερος καί νά διαλέξῃ ὅ,τι μπορούσε νά ἀφομοιώσῃ. Οἱ «ἐξωλογικὲς» κινήσεις τὸν ἔκαναν πότε νάναί «Καπετὰν Μπρασμπάουντ», πότε «Περ Γκύντ». Ἀντιθέτως σκηνὲς ὅπως τὸ ἔντονον κύτταγμα τῶν χειρῶν του στὴν πρώτη του ἐμφάνισιν, τὸ ἀπαλὸ χάιδμα πού κάνει στὸ χέρι του σὰν μιὰ γιὰ τὴ μάνα του, μπορεῖ νά θυμίζουν στάσεις καί κινήσεις τοῦ Gründgens ἀλλὰ τις ἔκανε τόσο δικές του, ἀπέδωσε καί μ' αὐτὲς τόσο καλὰ τὴν αὐτοσυγκέντρωσιν καί τὴ ψυχικὴ ἀπαλότητα τοῦ Ἀμλετ, ὥστε μαζί με μιὰν ἄλλη σκηνὴ δίπλα στὴν Ὀφελία, δημιουργοῦσε γιὰ λίγο ἀτμόσφαιρα πού ἀνήκει στὶς ψηλὰς βαθμίδες τῆς τέχνης. Ἡ μερικὴ αὐτὴ ἐπιτυχία δὲν ἐπιτρέπει νά τοποθετήσουμε τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Ἀμλετ στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ κ. Μινωτῆ, ἐκτὸς ἂν τὴν κρίνουμε σὰν θαρραλὸ ξεκίνημα γιὰ κατὰ ψηλότερον, σὰν σοβαρὴ σπουδὴ. Γενικά γιὰ τὸ παῖξιμόν του: εἶναι ἐγκεφαλικά.

Τὸ θέατρο ὅμως καί μάλιστα στὰ μεγάλα του ἔργα πού σ' αὐτὰ βρῶσκουν τὴ δικαίωσίν τους τὰ μεγαλύτερα ἀνθρώπινα πάθη, δὲν ἀπαιτοῦν μονάχα πνευματικὴ ὀριμότητα καί καλλιέργεια ἢ καί φυσικὰ ἐξωτερικά προσόντα. Ἀπαιτοῦν πρὸ παντός ψυχὴ καλλιτεχνικὴ, μεγάλη ἱκανότητα στὴν ἐκφράσιν τῶν συναισθημάτων, θέρη δημιουργικὴ καὶ ὅχι μονάχα πλήρη κατανόησις, καί ἐγκεφαλικὴ ἐμβάθυνσις τοῦ ρόλου. Ὑπάρχουν ἄπειρα παραδείγματα καλλιτεχνῶν, πού χωρὶς νάναί προικισμένοι με πνευματικὰ δῶρα ἢ ἐφοδιασμένοι με ἄρτια μόρφωσιν καί τεχνικὴ κατάρτισιν, ἀλλὰ μετὰ κυριώτερα χαρίσματα μιᾶς πραγματικῆς καλλιτεχνικῆς ἰδιοσυγκρασίας—τὴ θερμογόνον πνοὴ τοῦ καλλιτέχνη δημιουργοῦ καί τὴν καλλιτεχνικὴ διαίθησιν—παρουσιάζουν ἀπολύτως ἄρτια, περιέργως καί ἀκατανόητως, τίς μεγαλύτερες καλλιτεχνικὲς δημιουργίες, χωρὶς ἔχῃ ἰδιαιτέρας προετοιμασίας καί καλλιτεχνίας. Γι' αὐτὸ χωρὶς νά μειώνωμε διόλου τὴν καλλιτεχνικὴν πᾶσιν τοῦ κ. Μινωτῆ τὸν προτιμᾶμε σὲ ρόλους «ρεζονέρ» περισσότερον, παρὰ σὲ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τῶν πρὶο δυνατῶν ἀνθρώπων χαρκτηρῶν.

Ἀμλετ στὸ Βασιλικὸ θὰ μπορούσε ἴσως νά παίζει ἂν μελετήσῃ καί ἐξεληχθεῖ ὁ κ. Ροντήρης. Μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν κ. κ. Μουξενιδῆ καί Ματσούκῃ θὰ βρεῖ ἴσως καιρὸ νά δημιουργήσῃ μερικὸς ρόλους. Εἶναι προικισμένος με ἀξιόλογο ταλέντο ἡθοποιῶν καί κῆμα πού τὸ στερεῖ ἀπ' ἑλληνικὸ θέατρο, καί μάλιστα γιὰ ὅχι μεγάλες σκηνοθετικὲς ἐπιτυχίες.

Γιὰ τὸ βασιλεῖα Κλαύδιο διαλέχτηκε ὁ κ. Βεάκης—καλλιτέχνης με «θερμογόνον πνοή» δημιουργεῖ πάντοτε—ὅπως καί ἡ κ. Σαπφὼ Ἀλκαίου, τὴν ὁποία ὅμως αὐτὴ τὴ φορὰ κακῶς διάλεξαν γιὰ τὸ ρόλο τῆς βασιλίσσας. Τὸ Βασιλικὸ θέατρο πολὺ ἐπιτόλεια μεταχειρίστηκε τὴ μονάκριβη σὲ μεγάλῃ ἀξία καί πείρα ἡθοποιῶν του. Ἡ βασίλισσα ἦταν ρόλος γιὰ τὴ δίδα Παπαδάκη, τὴ νέα ἡθοποιὸν πού μαραζώνει τὸ κρατικὸ θέατρο. Ἀς ἐλπίσωμε πῶς ὁ κ. Μπασιτῆς θὰ ἔχει τὴ δύναμιν νά ρυθμίσῃ ὠρισμένες ἀνωμαλίες πού παρεμποδίζουν τὴν πρόοδον νέων καλλιτεχνῶν, παρεμποδίζοντας συγχρόνως καί τὴν ἀριτώτερη ἀπόδοσιν τῶν ἔργων.

Θύμα τῆς ἐλλείψεως καταλληλότερης ἡθοποιῶν ὑπῆρξε ἡ κ. Μανωλίδου. Ἡ συμπαθέστατη αὐτὴ ὑπαρξὺς, μετὰ τὸ τόσο λεπτὸ ταλέντο τῆς καί τὴν αὐθόρμητη χάρι τῆς, ἦταν ἀνεπαρκέστατη ὡς Ὀφελία. Βαρὺς ὁ ρόλος τῆς Σαίξπηρικῆς παρθένας τῆς ὕμνημένης ἀπ' τὴ παγκόσμια ποίησις.

Ὁ κ. Τακωβίδης θύμισε μᾶλλον συμβολαιογράφον παρὰ εὐγενὴ αὐλικόν.

Ὁ κ. Δεστούνης καλός. Στὸ ρόλο τοῦ θεατρίνου, ἀπολύτως θεατρίνου. Ὁ κ. Αὐλωνίτης κάκιοςτος Ρωμαῖος «γλαντιότερος».

Οἱ κ. Κατράκης καί Κωστόπουλος στάθηκαν μετὰ τὴν ἡθοποιῶν καί ἀπανγελίας. Οἱ δὲ κ. Εὐθυμίου καί Μαρίας ἔδωσαν πολὺ πένθημα τὴ μόνον εὐθνήμινά τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. Ροζάν φωνητικῶς δὲν ἱκανοποίησε στὸ ρόλο τοῦ φαντάσματος. Ὅσο γιὰ τὸ φωτισμὸν πού τὸ συνόδευε ἦταν ἐντελὴς παιδαριώδης μετὰ τις τελείως ἀδικαιολόγητες καί κομικὰς ἐναλλαγὰς του. Ὁ κ. Ροντήρης ἀκολουθώντας τις σκηνοθετικὰς οδηγίας τοῦ Σαίξπηρ ἀπέδωσε ἐντελὴς ρεαλιστικὰ τὸ φάντασμα. Φαντάζομαι ὅμως ὅτι στὴ ρεαλιστικὴ ἐμφάνισιν, πασάτονῃ εἶναι ἡ ἀπόκοσμη φωνή. Τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ὁμιλίας τὸ προτίμησαν πολλοὶ σκηνοθέτες, ἀλλὰ τότε τὸ συνοδεύουν με μάσκα νεκρικὴ γενικά με μακάβρια ἢ φανταστικὴ ἐμφάνισιν.

Ὁ Ράινχαρτ παρουσιάζει σαβανομένο λείψανον. Ἄλλοι σκιές. Ἄλλοι ἐμπνευσμένοι ἀπ' τὸ πῖνακα τοῦ Ντελακρόλ βγάδουν ἐπιβλητικὸς σιδηρόφρακτους ἱππότες. Ὁ Gordon Graig παρουσιάζει ρεαλιστικὰ τὸ φάντασμα, μὰ τὸ κυκλῶναι με ἀπόκοσμον πλᾶισον. Τὰ παντῆλα «ριντῶ» του φωτίζονται ἔτσι πού οἱ φωτισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἄλλοι σὰν σκοτεινὰ σύννεφα καί ἄλλοι σὰν πᾶνλευκοὶ ἀτμοί. Στὸ βάθος ἓνα στενὸ ἀνοιγμὰ ἀφίνει νά φαίνεται τὸ δλόγιμον φεγγάρι καί οἱ ἀκτίνες του ἐξαυλῶνουν τὴ ρεαλιστικὴ ἐμφάνισιν τοῦ φαντάσματος. Ἀλλὰ ὁ Gordon Graig εἶναι σκηνοθετικὴ μεγαλοφυΐα, ἴσως ἴσως ὁ μόνος πού αἰσθάνθηκε καί εἶχε τὴν ἱκανότητα νά κάνει καί τὸ κοινὸ νά αἰσθανθεῖ τὸ πνευματικὸ περιχόμενον τῶν Σαίξπηρικῶν φαντάσμάτων, τῶν μορφοποιημένων ἀποκρύφων δυνάμεων τῆς ζωῆς. Τόσο μακρὸς πῆρε ἡ κριτικὴ τούτη ὥστε δὲ μένει πιά χώρος νά γραφεῖ ἐκτενῶς γιὰ τὴ δημιουργικὴ μετάφρασιν τοῦ κ. Ρωτά, γιὰ τὰ θαυμαστὰ κοστοῦμα τοῦ κ. Φωκά, καί γιὰ ὀρισμένα σκηνικά τοῦ κ. Κλώνη πού ἦταν ἐκλεκτὰ στοιχεῖα μετὰ τὴν παράστασιν τοῦ Ἀμλετοῦ.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

* Τὸ τεῦχος τῆς Ἑλληνίδος τοῦ Νοεμβρίου ἀφιερώνεται στὴν ἀείμνηστη πρόεδρον τοῦ Ε.Σ.Ε. Ραλλοῦ Γεωργαντᾶ δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐγκαιρὴ δημοσίευσιν τῆς κριτικῆς. Ἡ κριτικὴ τοῦ Maubed ἐλλείπει χώρου στὸ ἐπόμενο.

Καλλιτεχνική κίνησης

Μετά την έκθεσιν φωτογραφιών, η αΐθουσα Στρατηγοπούλου μᾶς παρουσιάζει τὴν πρώτην ζωγραφικὴν ἐκθεσιν τῆς ἐποχῆς μετὰ τὰ ἔργα δύο γνωστοτάτων ζωγράφων καὶ καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου, τῶν κ. κ. Ἀργυροῦ καὶ Θωμοπούλου. Ἡ ἐντύπωσις μόλις εἰσέλθαι κανεὶς εἶναι ἀπὸ τῆς πλέον εὐχάριστης, τὸ μάτι χαίρεται χροῖα καὶ φῶς καὶ ἡ ψυχὴ ἀγάλλεται μετὰ ὡραία θέματα. Οἱ δύο ἐκθέτοντες καλλιτέχναι ἀνήκουν εἰς τὴν αὐτὴν σχολὴν καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ τὰ ἔργα των ἑναρμονίζονται τελείως. Φυσικὰ

Ἐπ. Θωμοπούλου. — «Τσοπανοπούλες μετὰ τὰ σκυλλιά τους».

ὁ καθένας μετὰ τὴν ἀτομικότητά του καὶ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς φύσεως ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας του. Ἄν ἡ τέχνη ἔχει ὡς σκοπὸ νὰ μᾶς τέρπῃ καὶ νὰ μᾶς ξεκουράξῃ οἱ κ. Ἀργυρὸς καὶ Θωμόπουλος μᾶς ἱκανοποιούν τελείως

A. P.

Οὐμβ. Ἀργυροῦ. — «Τὴν ἀγαπημένην τῆς λουλούδια»

Μουσικὴ κίνησης

Μετὰ μὲγαν ἄνυπομονησίαν ἀνεμένετο ἡ πρώτη τοῦ Ὁδείου. Εἴχαμε διαρᾶσαι μουσικὴν καὶ διὰ τοῦτο παρ' ὅλην τὴν βροχὴν τὰ αὐτοκίνητα συνωθοῦντο ἐμπρὸς εἰς τὰ Ὀλύμπια καὶ ἀπὸ τὰς θύρας των ἐβγαίνουν μετὰ βίαν τὰ ὑψηλὰ τακουνάκια καὶ τὰ νέα καπέλλα καὶ μετὰ τὰ παράδοξα σχήματα καὶ ἔτρεχαν νὰ καταλάβουν τὰς θέσεις των.

Τὸ πρόγραμμα ἦτο ἐλκυστικὸν διότι περιεῖχε ὅλο νέας ἐκτελέσεις, ἂν καὶ εἰς μίαν συγκέντρωσιν, ὅσο πολυπληθὴς καὶ κομψή καὶ ἂν εἶναι, δὲν εὐχαριστοῦμεθα ἀρκετὰ ἂν δὲν συναντήσωμεν γνωστὸν μᾶς πρόσωπον.

Ἡ 4ῃ συμφωνία τοῦ Μόλερ ἀπὸ 4 μέρη. Τὸ α' τιτλοφορεῖται «Ὁ κόσμος ὡς αἰώνιον παρὸν» καὶ εἶναι μᾶλλον εὐθυμὸν, τὸ β' «Ἡ ἐπίγειος ζωὴ», λέγουν ὅτι θέλει νὰ ζωγραφίσῃ ἕνα μακάβριον χορὸν, πὺν διευθύνεται ἀπὸ τὸν θάνατον μετὰ τὸ ξεκουρδισμένον καὶ στοιχειομένον βιολί του. Τὸ γ' «Caritas» μετὰ τὰς πολλὰς παραλλαγὰς τοῦ εἶναι ἐντελὲς χαρακτηριστικὸν τοῦ μουσικοῦ τρόπου τοῦ Μόλερ. Ὅσον διὰ τὸ δ' μέρος τὸ ὁποῖον ἔχει πολὺ ἀνατολίτικον χροῖμα ἔχει καὶ πολὺ θρησκευτικὸν αἶσθημα. Ἡ ὡραία καὶ καὶ ἡ θερμὴ φωνὴ τῆς κ. Φραγκιά - Σπηλιοπούλου

ἡρμήνευσε μετὰ εὐγένειαν τὸ τραγοῦδι τοῦ μέρους αὐτοῦ καὶ τοῦ προσέθεσε θέλητρον. Θὰ ἐκάμναμεν μικρὰν παρατήρησιν εἰς τὴν κ. Φραγκιά, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι πραγματικὴ καλλιτέχνης. Πρέπει νὰ τονίσῃ ὀλίγον περισσότερον τὰς λέξεις τῆς διὰ ν' ἀκούωνται καὶ σὲ ὅσους δὲν εἶναι πολὺ κοντά.

Ἐπίσης ὁ κ. Λυκούδης εἰς τὸ σόλο τοῦ ξεκουρδισμένου βιολιῦ ἀπέδωκε μετὰ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν τὰς παραφωνίας — πρᾶ μα ὅχι καὶ τὸσον εὐκρινος.

Εἰς τὸ β' μέρος τῆς συναυλίας ἠκούσαμεν μίαν «Φαντασίαν» τοῦ συγχρόνου Γάλλου μουσικοῦ Ὁμπέρ τὴν ὁποῖαν ὁ κ. Μητρόπουλος διηύθυνε παίζων συγχρόνως καὶ πιάνο σημειώσας πραγματικὸν θρίαμβον. Ἐν τούτοις ἡ φαντασία αὕτη εἶναι μᾶλλον μονότονος καὶ στερεῖται πρωτοτυπίας. Ἀσυγκρίτως ἀνώτερον μουσικῶς καὶ ἀρτιώτερον ὡς ἔργον ἦτο τὸ «Ἀντάτζιο» τοῦ Βέλγου συνθέτου Λεκαὶ τὸ ὁποῖον ἔχει μίαν βαθεῖαν ἐσωτερικότητα καὶ εὐγενὴ ἔμπνευσιν. Εἶναι κρῖμα πὺν ὁ συνθέτης αὐτὸς ἐξέλειπε προῶρως.

Ἡ συναυλία ἐτελείωσε μετὰ μίαν Sonata τοῦ Μπόχ κατὰ διασκευὴν τοῦ Λέο Βάινερ. Μολονότι ἡ διασκευὴ ἦτο πολὺ τεχνικὴ καὶ ἠκούλουθε ὁπωσδήποτε τὸ πνεῦμα τοῦ Μπόχ καὶ μολονότι ἡ ἐκτέλεσις ἦτο κατὰ ὅλα ἀπογογ, θὰ ἐπροτιμούσαμε τὸν γέρον Μπόχ ἀπλοῦν, ἀπλούστατον, μόνον του χωρὶς παραγεμίμα-

τα, ἀλλ' ὥσως αὐτὸ εἶναι γρῦνα ἀφοῦ ὁ περισσότερος κόσμος ἐνεθουσιάσθη.

Ἡ β' συναυλία τῆς 22 Νοεμβρίου ἦτο πολὺ πλέον ἐνδιαφέρουσα ἀφοῦ εἶχε ὡς σολίστ τὸν διάσημον Ἕλληνα αὐλητὴν Καλλιμάχον. Τὰ δύο κονσέρτα Vi-valdi τὰ ὁποῖα ἔπαιξε τῇ συνοδείᾳ ὀρχήτρας καὶ τὸ Adagio τοῦ Mozart ἦσαν μίᾳ πραγματικῇ ἀπόλαυσι. Τὸ φλάουτο εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ καλλιτέχνου ἐξαυλώνεται. Ὁ ἦχος γεννᾶται, νομίζεις, μόνος του χωρὶς νὰ περᾶσῃ ἀπὸ τὸ μεταλλινὸν ὄργανον, τὸσον εἶναι ἀπαλός, ἀβρός, διανυγής, σὰν κελαῖδημα πουλιοῦ ἢ κελάρισμα ρυακιοῦ. Ἡ ἀναπνοὴ ἀνύπαρκτος. Σὰν ἀληθινὸς δὲ καλλιτέχνης ἠθέλησε νὰ σημειώσῃ τὸ πέρασμά του ἀπὸ τὴν πατρίδα του μετὰ μίαν εὐγένειαν προσεφέρεται νὰ διδάξῃ δωρεὰν εἰς τοὺς φλαουτίστας μᾶς τὴν θαυμασίαν μεθόδον του.

Τὸ πρόγραμμα περιεῖχε ἀκόμη ἕνα κονσέρτο τοῦ Μπετόβεν τὸ λεγόμενον serioso, κατὰ διασκευὴν δι' ὀρχήστραν τοῦ κ. Μητροπούλου. Μετὰ ὅσον ἑλαφρὸν χέρι καὶ ἂν τὸ ἐχειρίσθῃ ὁ μαέστρος μᾶς, ἐγὼ τοῦλάχιστον ἔχω τὴν ἰδίαν γνώμην ἦν καὶ ἀνωτέρω περὶ τῆς διασκευῆς τοῦ Μπάχ.

Κατόπιν ἐξετελέσθη ἀριστοτεχνικῶς πρᾶγματι ἕνα συμφωνητικὸν ποίημα τοῦ Ἰταλοῦ συνθέτου de Caba-bata τὸ ὁποῖον διαπνέεται ἀπὸ μυστικισμὸν καὶ ἔχει μεγάλην ἔκφρασιν καὶ λεπτότητα. Θὰ ἠδύνατο δὲ βαθυτέραν ἐντύπωσιν νὰ προξενήσῃ ἂν δὲν περιεῖχε πολὺ ἐξεζητημένως πρωτοτυπίας αἱ ὁποῖαι ὀλιγώστευαν τὴν συγκίνησιν.

Τὰ δύο ἄλλα τεμάχια τοῦ προγράμματος τὸ Πρε-λούντιο Ἀρτιο καὶ Ταραντέλλα τοῦ Πιλᾶτι καὶ τὴν Τριάντα τοῦ Ἀλμπενίθ δὲν ἠδυνήθησαν δυστυχῶς ν' ἀκούσω.

M. M.

Ἐκδόσεις

Ἱστορία τῆς Μουσικῆς ὑπὸ Αὔρας Θεοδοροπούλου. Ἡ κ. Θεοδοροπούλου ἡ ὁποία πρὸ ἑτῶν εἶχε ἐκδόσει τὸν Α'. τόμον τῆς Ἱστορίας τῆς Μουσικῆς συνεπλήρωσε τώρα μετὰ τὸν Β'. τόμον τὸ ἔργον τῆς. Εἰς γλώσσᾳ ἀπλῇ, εὐληπτον μετὰ γλαφυρότητα καὶ ἐνθουσιασμό μᾶς δίνει μίαν ζωντανὴν εἰκόνα τῆς μουσικῆς κινήσεως ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος μέχρι σήμερον. Εἰς ἰδιαιτέρον κεφάλαιον ἐξετάζεται ἡ Ἑλληνικὴ μουσική. Ἡ κ. Θεοδοροπούλου εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν πὺν παρέχει μετὰ τὸ βιβλίον τῆς αὐτὸ εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῆς μουσικῆς τοῦ τόπου μᾶς.

Τὰ δόντια τοῦ Μπεμπὲ ὑπὸ Κ. Α. Μουργοπούλου ὁδοντοῦτροῦ. Βιβλίον χρησιμώτατον πὺν περιεχει συμβουλὰς πρὸς τὰς μητέρας σχετικὰς πρὸς τὴν πρῶτην ὁδοντοφυΐαν τῶν βρεφῶν. Τὸ συγγραμμὸν θεωρῶμεν εἰς ὅσας ἀναγνωστρία; μᾶς ἀσχολοῦνται μετὰ βρεφῶν.

Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς ὑπὸ Κ. Μ. Κατσαρά, νευρολόγου καὶ ψυχιάτρον, Ἀθήναι 1937. Ὁ συγγραφεὺς ὁ γνωστὸς ψυχίατρος ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ γεγονός; πὺν ἔχουν παρατηρήσει πλείστοι λογογράφοι, χρονογράφοι καὶ ἐν γένει παρατηρηταὶ τῆς νεοελληνικῆς ζωῆς, ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι λαὸς χωρὶς χαρὰ, τὰ γλέντια γίνονται

μετὰ δάκρυα, τὰ τραγοῦδια μετὰ θρήνους, τὰ ποιήματα πραγματεύονται τὸν θάνατον, τοὺς πόνους καὶ ὀδυρμούς καὶ τὰ διηγήματα ἐπίσης. Ἡ λογοτεχνία μᾶς σπᾶνίως ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν χαρὰ ἢ περιγράφει τὴν χαρὰ, ἔχει βάσιν τὴν χαρὰ ἢ τὴν ἱστορία εὐτυχισμένων ἀνθρώπων — Ὁ κ. Κατσαρᾶς σὲ μίᾳ συλλογῇ ἀπὸ ἀρθρῶν πὺν ἐδημοσίευσε κατὰ καιροὺς εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ καὶ ἔχει συγκεντρώσει τώρα σὲ τεῦχος προτείνει διάφορα μέτρα ἔχοντα σχέσιν κυρίως μετὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας.

Βιβλιογραφία Εὐβοίας καὶ Θεσσαλικῶν Σποράδων, ὑπὸ Διονυσίου Καλογεροπούλου Ἀθῆναι 1937 Ὁ ἀκούραστος μελετητὴς κ. Καλογεροπούλος συνεκέντρωσε εἰς ἕνα σεβαστὸν τόμον ἐκ 400 σελίδων τοὺς τίτλους ὅλων τῶν ἔργων, νόμων καὶ διαταγμάτων τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν Εὐβοίαν. Ἡ βιβλιογραφία αὕτη, τελεία εἰς τὸ εἶδος τῆς, θὰ εἶναι χρησιμωτάτη διὰ κάθε μελετητὴν τῶν προβλημάτων τῆς Εὐβοίας

Τὸν μῆνα αὐτὸν ἐξεδόθησαν δύο νέες ποιητικὲς συλλογὲς γραμμέναι ἀπὸ γυναῖκες: Οἱ Χίμαιρες τῆς Ἀντιγόνης Γαλανᾶ καὶ ἡ Βούρλεκη καὶ ἡ Ἀλμπα τῆς Φωτεινῆς Δελαμάγκα.

Σκυριανὰ Τραγοῦδια, ὑπὸ Νίκης Πέρδικα, ἔκδοσις Φιλοπροόδου Ἐνώσεως Σκυρίων, 1937. Ἡ ἀγαπητὴ συνεργάτις τῆς Ἑλληνίδος κ. Πέρδικα ἐξέδωσε τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ μίᾳ συλλογῇ ἀπὸ χαριτωμένα δημοτικὰ τραγοῦδια τῆς Σκύρου πὺν διατηροῦν ἕνα ἰδιαίτερον Σκυριανὸ χρωματισμό, ἐπιβιώσεις ἀπὸ τῆς μακρυνῆς προγονικῆς φυλῆς καὶ τοὺς διαφόρους κατακτητὰς πὺν ἔζησαν στὸ νησί. Παραθέτομε ἐδῶ ἕνα χαρακτηριστικὸν δῦστιχο:

Ὁ πὺν νε γιὸς καὶ δὲν πετὰ σὰν τοῦ βορζᾶ
τὰ νέφη.
Τὶ νὰ τὴν κἀνὴ τὴ ζωὴ; στὸν κόσμον πὺν
τὴν ἔχει.

Ἡ κ. Πέρδικα εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων γιὰ τὴν λαογραφικὴν τῆς αὐτῆς ἐργασίαν, καὶ μετὰ περὶφανες ὅτι μίᾳ τέλει συμβολῇ στὴν περισυλλογὴ τῆς δημοτικῆς μᾶς ποιήσεως ἔγινε ἀπὸ γυναῖκα.

Ἐλάβαμεν τῆς ἐξῆς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ: Bulletin du Conseil International des Femmes, le Mouvement Feministe τῆς Γενεύης, la Française, la Femme Polonaise Bulletin de l'Union Internationale de Secours aux Enfants, Revista del Consejo de Mujeres de la Republica Argentina. Τὸ Παιδί (τεύχ. 45), Μακεδονικὲς Ἡμέρες (ἀρ. 9 — 11).

Τὸ αἶσθημα τοῦ ωραίου

Διάλεξις δοθεῖσα στὴν Χ.Ε.Ν. ὑπὸ Δ.Ε.Λ.

(συνέχεια)

Στὴν τέχνη, ἡ ὁμορφιά ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ μορφή καὶ ἀναλόγως τῆς τέχνης ποὺ ἐξυπηρετεῖ κάθε καλλιτέχνης. Ἀπὸ τὸ χρῶμα, τὸ ρυθμὸ, τὴ γραμμὴ, τίς ἀναλογίες τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλο, τὴν ἐν γένει τοῦ ὅλου ἁρμονία καὶ ἀπὸ τὴν ἔκφρασι, τὴ συγκίνησι δηλ. ποὺ μᾶς δίνει ἓνα ἔργο τέχνης. Καὶ ὅσο μεγαλύτερα ἡ συγκινήσις, τόσο καὶ μεγαλύτερα ἡ αἰσθητικὴ ἀξία ἐνὸς ἔργου.

Ἡ μορφή μᾶς ἀρέσει γενικῶς, ὅταν οἱ γραμμὲς εἶναι ἀπλές. Καὶ αὐτὸ γιὰ τὸ μάτι συλλαμβάνει τὸ σύνολο χωρὶς κούρασι. Εἶναι φυσιολογικὸς νόμος. Ἡ μορφή εἶναι ὡραία ἐκεῖνη ποὺ ἀνταποκρίνεται καλῶς στὶς ικανότητες τοῦ ὀργάνου τῆς ὁράσεως. Σαυτὸν πάλι, ἔχουμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες τίλους πολλοὺς γιὰ τὸ καταλάβωμε. Τὰ ἀρχαῖα μας μνημεῖα καὶ τὰ ἀγάλματα, μὲ τὴν αὐστηρὴ ἀπλότητα τῶν γραμμῶν, τὴν εὐθύτητα τῶν πτυχῶν στὰ φορέματα, τὴν ἡρεμία τῆς ἔκφρασεως καὶ τῆς στάσεως ἀπολύτως μᾶς ικανοποιοῦν καὶ ἀποδεικνύουν ἀληθινὴ αὐτὴ τὴν παρατήρησι. Τὸ μάτι χωρὶς κούρασι συλλαμβάνει τὰ μέρη καὶ τὸ σύνολο καὶ χαίρεται τὴν ὁμορφιά. Θὰ σκεφθῇτε ἴσως, ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι τύποι τέχνης, στὴν ἀρχαϊκὴ π.χ. πολυπλοκότεροι καὶ ὅμως ὡραῖοι. Ὁ Γοτθικὸς ρυθμὸς π.χ. εἶναι μιὰ νταντέλλα σκαλισμένη στὴν πέτρα. Ναι, ἀλλὰ ἡ ἐξωτερικὴ γραμμὴ εἶναι ἀπλὴ καὶ συνήθως, καταλήγει νὰ ὑψώνεται στὶς Γοτθικὰς Ἐκκλησίας, σὰν ἓνα βέλος, σὰ μιὰ ἐπικλήσις πρὸς τὸ Θεό. Ὁ δικὸς μας πάλι ὁ Βυζαντινὸς ρυθμὸς μὲ τοὺς τρούλλους τοῦ ἔχει τὴν ὑποβλητικὴν κόπηση, ποὺ γεννᾷ τὴν μυστικοπαθεῖν συγκίνησι, ἡ ὁποία εἶναι ὁ κύριος χαρακτήρ τοῦ θερησκευτικοῦ συναισθήματος.

Ἀλλὰ καὶ στὴν ὡραιότητα τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καὶ αὐτῆς τῆς ἀνθρωπίνης περιβολῆς, σκεφθῇτε καὶ θὰ δῆτε, ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἰδιαίτερος μᾶς ικανοποιεῖ, εἶναι ἡ ἀπλότης τῆς γραμμῆς. Ἐνα φῶρεμα, ποὺ μὲ μιὰ ματιὰ μπορεῖτε νὰ καταλάβετε πῶς εἶναι κομωμένο, οὔτε ἀρέσει περισσότερο ὅπὸ ἓνα περίπλοκο, ποὺ δὲν ξέρετε ἀπὸ ποῦ ἀρχίζει καὶ ποῦ τελειώνει. Γραμμὲς πολλὰς ποὺ διακόπτονται καὶ συγκρονοῦνται, μᾶς συγχύζουν καὶ μᾶς κουράζουν. Ἐνα ὡραῖο πρόσωπο εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει κανονικά, ἡρεμα χαρᾶς κτηρησιακά. Τὸ μάτι χωρὶς κόπο τὰ ἐξετάζει. Ἡ ὁμορφιά εἶναι εὐγένεια, ἁρμονία καὶ τάξις ἀλλὰ καὶ σκοπιμότης, καθὼς ἡ λέξις «ὡραῖος» τὸ ἐκφράζει, (ὡραῖος, ἐτοιμολογικῶς, σημαίνει ἐκεῖνος ποὺ βρίσκεται στὴν πλήρωσι τῆς ὥρας τοῦ τῆς ἐποχῆς του. Εἶναι ἡ αὐτὴ ρίζα μὲ τὸ ὥριμος). Ἐνα ὡραῖο πλάσμα πλησιάζει περισσότερο πρὸς τὸν σκοπὸ ποὺ ἐπιδιώκει ἡ Φύσις, ἡ ὁποία ζητεῖ νὰ δημιουργῇ ὡραίους τύπους, ὡραίους

ράτσες. Δικαίως θαυμάζουμε τὴ σωματικὴ ὡραιότητα, δικαίως τὴν περιποιούμεθα. Ἀλλὰ καθὼς εἶπα εἶναι εὐγένεια. Εἴτε τὸ θέλωμε εἴτε δὲν τὸ θέλωμε, μὲ σύμβολα ἐκφραζόμεθα καὶ σύμβολα βλέπομε. Γι' αὐτὸ πάντοτε τείνομε νὰ νομίζωμε, ὅτι μιὰ ἐξωτερικὴ ὡραία μορφή προϋποθέτει ὡραία ψυχὴ καὶ ὡραῖο πνεῦμα. Δυστυχῶς δὲν εἶναι αὐτὸ ἀπολύτως ἀληθινόν. Ἀλλὰ ὅταν ὑπάρχη ἐσωτερικὴ μειονεξία, φαίνεται στὴν ἔκφρασι καὶ εἶναι πάντοτε ἐλάττωσις τῆς ὁμορφιάς, καθὼς πάλι συμβαίνει καὶ τὸ ἐναντίον ἡ ἐσωτερικὴ εὐγένεια διαφαίνεται σ' ἓνα ἄσχημο πρόσωπο καὶ κολάζει τὴ δυσφορία. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐγεννήθησαν ὡραῖοι πρέπει νὰ σεβῶνται τὴ μορφή ποὺ τοὺς ἔδωκε ὁ Θεός, νὰ μὴ τὴν παίρνουν ἐπὶ ματαίῳ, νὰ μὴ τοὺς ὀδηγῇ δηλαδὴ σὲ ἐπιπολαιότητα, σὲ ἀνόητο αὐτοθαυμασμό. Ἐπιμένω σ' αὐτὸ ποὺ εἶπα καὶ πρὶν: ἡ ὁμορφιά ἐμπνέει σεβασμό, ὅπως δὴποτε καὶ ὀπουδῆποτε ἐκδηλώνεται, καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ εἶναι τυχαῖο πρᾶγμα, ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἐμπνέει σεβασμό. Κάθε εὐγένεια ὀβλιγε λέγουν οἱ Γάλλοι, δηλ. ἐπιβάλλει καθήκοντα. Πῶς θὰ σὰς ἐφαίνετο ἓνα οἰκοδόμημα μεγαλοπρεπὲς καὶ σεμνὸ ἐξωτερικῶς, νὰ χρησιμοποιεῖται ὡς σταυλὸς ἢ ταβέρνα; Ἡ αὐτὴ ἀναλογία ὑπάρχει μετὰξὺ μιᾶς ὡραίας μορφῆς ποὺ περικλείει πνεῦμα ὀκαλλιέργητο καὶ ψυχὴ χωρὶς εὐγένεια. Πρέπει νὰ περιποιούμεθα τὴν ἐξωτερικὴν μᾶς ἐμφάνισι, ὅχι τόσο σύμφωνα μὲ τὴ μόδα, τῆς ὁποίας ἡ ὑπερβολὴ συχνὰ μᾶς φέρει στὸ γέλοιο, ὅχι ἀπὸ ματαιότητα γιὰ νὰ προκαλοῦμε θαυμασμό, ὅχι γιὰ νὰ κάμωμε τυχαῖες κατακτήσεις, ἀλλὰ ὅς εἶναι γιὰ ὅλους, ἓνα σύμβολο ἐσωτερικῆς ψυχικῆς εὐγενείας.

Εἶπα στὴν ἀρχή, ὅτι τὸ ὡραῖο, συγκεντρώνοντας εἰς ἑαυτὸ εἰς μιὰν ἐνότητα τὰ ἀντίθετα στοιχεῖα, μᾶς δίνει τὴ γαλήνη. Αὐτὸ ὡς πρὸς τὸ ὡραῖο μέσα στὴν ὕλη. Ὑπάρχει ὅμως μιὰ ἀνώτερη γαλήνη, ἓνα ἀνώτερο συναίσθημα, ποὺ δημιουργεῖται ὅχι ἀπὸ τὴν ἐνότητα ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀφαίρεσι, τὴν παντελεῖ ἄγνοια τῶν ἀντιθέτων στοιχείων, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ὑπέρτατο καλόν, ἔξω ἀπὸ ὕλη καὶ μορφή. Ἀναφέρεται στὴν ψυχὴ.

Ὅταν π.χ. ἡ δεινότης τῶν περιστάσεων εἶναι τόσο, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη τρόπος θεραπείας τοῦ κακοῦ ἢ ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀναλογιζόμενος τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο, αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸ τοῦ χαμένο μέσα στὸ ἄπειρο, ἡ ψυχὴ καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν γοητίαν, ἀπὸ τὸν δέος, καὶ τότε μόνον εὐρίσκει τὴν ἡρεμία, τὴν ἁρμονία καὶ τὴν ἐνότητα, ὅταν κατορθώσῃ νὰ ἀγνοήσῃ κάθε τι ποὺ τὴν ταράττει καὶ νὰ ἀνέλθῃ ὑψηλότερα, ἐλεύθερη καὶ ἀνεξάρτητη ἀπὸ τίς περιστάσεις.

Ὁ Σολωμὸς ὠνόμασε «Ἐλεύθερους Πολιορκημένους» τοὺς ἥρωας τοῦ Μεσολογγίου, γιὰ τὴν παρὰ τὰ δεινὰ τῆς μωρτυρικῆς ἐκείνης πολιορκίας, ἐκράτησαν ἀδάμαστη ἐλεύθερη τὴν ψυχὴν τους. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ὑπέρτατο ψυχικῶς ὡραῖο.

Τὸ ὡραῖο μέσα στὴν ὕλη, μᾶς ἐλκύει καὶ μᾶς συνδέει μὲ τὸν κόσμον. Τὸ ὡραῖο μέσα στὴν ψυχὴ, μᾶς ἀνυψώνει ὑπὲρ ἁντων τῶν ἐπιγείων. Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ πεπρωμένα του μῶς φαίνονται ἀνώτερα, ἀνεξόρτητα ἀπὸ τὰς περιστάσεις. Ὅσο περισσότερα ἀποβάλλει κανεὶς ἀπὸ τὰ τυχαῖα, τὰ ἐπεισοδιακά, τὰ δεσμεύοντα τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν καθημερινή, τὴν συμβατικὴ κοινωνικὴ ζωὴ, τόσο μὲν πνεῦμα εἶναι ἐλεύθερο ἀπλούστερο καὶ τόσο μεγαλύτερα ἡ ἁρμονία καὶ ἡ ἐνότης μὲ τὴν ὅλη τοῦ Σύμπαντος ζωὴ. Ἀπογυμνωμένα ἀπὸ τὰ περιττά, τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ αἰσθάνονται τὴν ἐντελεῖ ἐκείνη ἱκανοποίησι, τὴν ὁποία πολλοὶ φιλόσοφοι ἐθεώρησαν ὡς ἀποκάλυψι τοῦ θείου.

Τὰ ἄπειρα δεινὰ ποὺ τὸν ἀπειλοῦν διαρκῶς ἀλλὰ καὶ τὰ ἀναρίθμητα καλὰ ποὺ ἐπιθυμεῖ, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ τὰ ἀποκτήσῃ, ἄγουν βαθμὴδὸν τὸν ἡθικῶς δυνατό ἄνθρωπον σὲ ἓνα συναίσθημα ἀδιαφορίας. Ἐτσι δὲ αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία εἶναι ἡρεμῆ, ἄνευ πικρίας, ὅταν εἶναι τὸ φυσικὸ ἀποτέλεσμα τῆς πείρας ποὺ ἀποκτᾷ ὁ ἄνθρωπος, ἡ συγκατάθεσις τοῦ σὲ ὅ,τι δίνει καὶ ὅ,τι ἀφαιρεῖ ἡ ζωὴ. τὸ συναίσθημα αὐτὸ εἶναι σχεδὸν συναίσθημα θερησκευτικῆς εὐλαβείας, τὸ «Γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου» τῆς προσευχῆς. Ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις ἀπὸ τίς ἐπιθυμίες ποὺ τὴν διασποῦν, εἶναι τὸ συναίσθημα τῆς ἐνότητος μὲ τὰ αἰώνια, μιὰ ἐνατένισις ποὺ χάνει κάθε ἀντικειμενικὸ σκοπὸ ἀποκτήσεως καὶ μένει μόνον μιὰ λειτουργία, ἓνα πάθος καὶ θαρὸ τῆς ψυχῆς.

Ἀπὸ τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἔργων τῆς τέχνης προκύπτει ἡ σπουδαία ἀλήθεια ὅτι δὲν ὑπάρχει αἰσθητικὴ ἀξία, ἡ ὁποία πράγματι νὰ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ κακοῦ. Ἀπὸ τῆς ζωῆς, μόνον τὸ καλὸ μετέχει ἀληθινὰ τοῦ ὡραίου. Βέβαια, μέσα στὶς τραγωδίας καὶ τίς κωμωδίας βρίσκονται πολλὰ στοιχεῖα κακοῦ καὶ χυδαίου ἀλλὰ ἡ αἰσθητικὴ ἀξία σ' αὐτὸ δὲν ἔγκειται. Ἐγκείται στὴν συγκίνησι ποὺ μᾶς γεννοῦν, στὴν περιέργεια ποὺ μᾶς διεγείρουν, στὴν ἐπιθυμία μὲς νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ καλόν, στὸ γέλοιο ποὺ προκαλοῦν μερικὲς κωμικὲς σκηνές, στὶς ἀρετὲς ποὺ ἀναπτύσσονται στὴ μεγίστη ἐντασι στὰ δρώοντα πρόσωπα τῆς τραγωδίας, ὁποῖες δὴποτε κι' ἂν εἶναι αὐτές, δύναμις, θέλησις, θυσία, ἔρως. Καὶ τέλος σ' ἓνα σπουδαιότατο παράγοντα: τὸ τάλαντο τοῦ συγγραφέως.

Νὰ σὰς φέρω δυὸ παραδείγματα γνωστῶν ἔργων, τῶν ἰδικῶν μας τραγικῶν, τὴν Ἀντιγόνη καὶ τὸν Οἰδίποδα Τύραννον. Τὴν θαυμάζουμε στὴν Ἀντιγόνη; Πρῶτα ἀσφαλῶς τὸ δαιμόνιο τοῦ Σοφοκλέους. Ὅχι ὅμως τὴν σκληρότητα τοῦ Κρέοντος. Μᾶς συγκινεῖ δὲ πάλι θεῖα ἡ ἱξάδελφικὴ στοργή, ἡ θυσία τῆς Ἀντιγόνης, ὁ παθητικὸς τῆς θεῆς, ὁ ἀποχαιρετιστικὸς τῆς ζωῆς καὶ τὸν ἔρωτα. «Ἀφίλος, ἀκλαυτος, ἀνυμέναιος, ταλαίφρον ἄγομαι» κτλ. Στὸν Οἰδίποδα, μᾶς τρομάζουν τὰ βδελυρὰ ἁμαρτήματα ποὺ διαπράττει ὁ δυστυχὴς ἀκουσίως του, μᾶς συγκινεῖ τὸ οἰκτρὸ τοῦ τέλους καὶ ἡ αὐτοκτονία τῆς Ἰοκάστης, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ταράττει μέχρι μυχιαϊτάτων, εἶναι τὸ φιλοσοφικὸ δίδαγμα

ποὺ ἐξάγεται ἀπὸ αὐτὴ τὴν τραγικὴ ἀνεμοσάλη, τὴν τὸ πόση εἶναι ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ σὲν ἀμείλικτο νόμο τῆς εἰμαρμένης.

Ἄν τὸ ἀντίθετο συνέβαινε, δηλ. ἴση νὰ εἶναι ἡ αἰσθητικὴ ἀξία τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, θὰ ἦταν αὐτὸ πραγματικὰ μιὰ ἡθικὴ προδοσία στὰ ὑψηλὰ ποὺ προσβύει ὁ ἄνθρωπος. Θὰ ἦταν μιὰ πλαδαρά καὶ ἄβουλος παράδοσις τοῦ ἑαυτοῦ μας στὰ τυχαῖα, χωρὶς γνώμονα, χωρὶς ἰδανικόν.

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπατᾷ ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐκτελεῖ πάντοτε τὸ καλόν. Δὲν τὸ ἐκτελεῖ πάντοτε, ἀλλὰ σ' αὐτὸ διαρκῶς τείνει ὅλη ἡ προσπάθεια καὶ ἂν ὅχι ἡ προσπάθεια, ὅλη ὅμως ἡ δύναμις τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς ἐπιθυμίας του. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει: «Δὲν κάμω τὸ καλὸ ποὺ λατρεύω, ἀλλὰ τὸ κακὸ ποὺ βδελύττομαι». Καὶ αὐτὸ ἂν ἰσχύη γιὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ἰσχύει ἀσφαλῶς καὶ ὅλους μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀθεΐα τόσο φρικτὴ καὶ καταστρεπτικὴ στὶς συνέπειές της, ὅσο φρικτὴ εἶναι ἡ ἑλλειψις κάθε ἰδανικοῦ στὸν κόσμον. Εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὴ ζωὴ καὶ τῆς ἀπαιτήσεως μας. Ἐχει ὁ ἄνθρωπος ἱκανότητες καὶ ἐνστικτα, ποὺ κατευθύνουν τίς ἀπαιτήσεις του. Καὶ αὐτὰ εἶναι ἡ λυδία λίθος, ποὺ δοκιμάζει τὴν κάθε ἀξία. Ἐκεῖνο, ποὺ ὀνομάζουμε ἰδεῶδες εἶναι ἔμφυτο καὶ συγγενὲς μὲ τὸν ἄνθρωπον, καὶ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἡ ἐπιθυμία ἐκείνων τῶν ὄρων τῆς ζωῆς, οἱ ὁποῖοι τείνουν στὴν τελείαν ἀνάπτυξι ὅλων τῶν ικανότητων τοῦ ἀνθρώπου, σωματικῶν, πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν στὴν τελειοποίησι συνεπῶς καὶ στὴν εὐτυχία του.

Ὅσο εὐγενέστερα τὰ ἄτομα, τόσο καὶ ἡ τάσις πρὸς τὸ τέλειο μεγαλύτερα καὶ μεγαλύτερα ἡ πίστις εἰς τὸ νὰ διαισθάνεται, ὅτι πλησιάζει σ' αὐτὴ τὴν πλήρωσιν αὐτῆς. Σὲ ἐντατικές ψυχικὲς ἐξάρσεις, φθάνει κανεὶς νὰ διαισθάνεται ὅτι πλησιάζει σ' αὐτὴ τὴν πλήρωσιν, στὸν ἔρωτα, στὴ θυσία, στὴν ἔμπνευσι τῶν μουσικῶν, τῶν ποιητῶν κλπ. Ἀπὸ τέτοιες στιγμὲς πηγάζουν τὰ ἔργα τῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα πάλι ἔχουν ὡς ὑψηλὸ προσορισμὸ νὰ τίς ἀναευνῶν καὶ νὰ τίς ἐνισχύουν. Κάθε ἔργον τέχνης μαρτυρεῖ γιὰ μιὰ τέτοια στιγμὴ ἐξάρσεως καὶ ἀνατενίσεως τοῦ ὡραίου καὶ δημιουργεῖ σ' ἐμᾶς, ποὺ τὸ θαυμάζομαι, μιὰ ἀνάλογη τάσι πρὸς αὐτό. Σπάνιες θὰ μοῦ πῇτε εἶναι αὐτὲς οἱ στιγμὲς καὶ σπάνιοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ τίς αἰσθάνονται. Σπάνιες ναί, ἀλλὰ πάντοτε ἀληθινές. Προσέχωμε τὰ πράγματα τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ ὅχι ὅλα μαζί σὰν σύνολο. Ἡ δύναμις μὲς ἡ συνθετικὴ δὲν εἶναι πάντοτε ἴση, δὲν ἔχομε πάντοτε συνείδησι πλήρη τοῦ ὅλου ἑαυτοῦ μας, τῶν ικανότητων καὶ ἐπιθυμιῶν μας. Ἡ ζωὴ, ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος μᾶς ἀπασχολοῦν, μᾶς ἀπορροφῶν. Ἡ ἀντοχή μὲς ἡ σωματικὴ δὲν εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή. Καὶ ὅμως μέσα μὲς ὑπάρχει πάντοτε ὁ βωμὸς καὶ πάντοτε ἡ ἀνάτασις σ' αὐτὸ τὸ ὡραῖο, τὸ θεῖο, ποὺ μᾶς ἀποκαλύπτεται σὲ ποικίλες μορφάς καὶ ἐκδηλώσεις.

Ἐκ τοῦ ὅτι λείπει ἀπὸ μᾶς ἡ σταθερότης, ἡ ἐνιαία

θέλησις πρὸς αὐτά, δὲν θὰ πῇ ὅτι τὰ ὑψηλά ιδεώδη τοῦ ἀνθρώπου παύουν νὰ ἐπιδροῦν στὴ ζωὴ του. Δὲν εἶναι πάντοτε συνειδητά, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ μᾶς κατευθύνουν, γεμίζουν τὴν ψυχὴ μας ἀκόμη καὶ διὰ τὴν δὲν τὰ σκεπτόμεθα, καθὼς μὴ ἐκκλησία εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὴ μυρωδιά τοῦ θυμιάματος μιᾶς περασμένης, λησμονημένης λειτουργίας.

Ἡ ἀξία τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ωραίου, καμμιά φορά φαίνεται ἐλαττωμένη, καμμιά φορά φαίνεται σὰν νὰ χάνεται, ἀλλὰ εἶναι ἀξία αἰωνία. Εἶναι ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου ψυχολογική. Ἐνῶς ἔχομε τῆς ἰδίας αἰσθήσεις, θὰ ἔχομε τὰ ἴδια αἰσθήματα, ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμον θὰ δεχόμεθα τῆς ἰδίας ἐντυπώσεις καὶ τὰ ἐνστικτὰ μας θὰ τείνουν πρὸς τὸν αὐτὸ σκοπὸ. Σ' ἄλλους περισσότερο, σ' ἄλλους πὶο λίγο, δὲν σημαίνουν τὰ ἄτομα, ἓνα πρὸς ἓνα, ἡ ἀνθρωπότης εἶναι μία καὶ δὲν μπορούμε ν' ἀρνηθοῦμε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, γιατί δυστυχῶς στὸν κόσμον ὑπάρχουν τυφλοί.

Τὸ ὥραιο καὶ ἡ ἐπίδρασίς του στὸν ἄνθρωπον εἶναι αἰσθημα ἀνεξήγητο. Ὑπάρχει, μᾶς δίνει χαρὰ καὶ συγκίνησι. Οἱ ἀνεκπλήρωτοι πόθοι μας μᾶς στρέφουν, πρὸς αὐτό. Ἄν κάθε μας ἐπιθυμία εὕρισκε τὴν πλήρωσίν της, δὲν θὰ ζητούσαμε τίποτε. Ἡ ἐκζητήσις τοῦ ὥραίου, ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ μαρτυροῦν, ὅτι μετὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ περιβάλλοντος αὐτοῦ ἡ ἁρμονία δὲν εἶναι πλήρης. Τὸ πνεῦμα μας, ἡ ψυχὴ μας ζητοῦν τὴν πλήρη ἁρμονία, τὴν ἐντελὴ ἐνότητα. Τὸ ὄργανο τῆς δράσεως περὶ πειθαρχικὸ προσαρμόζεται στὴν ἀνάγκη ποὺ ἐπιβάλλουν τὰ πράγματα καὶ ἱκανοποιεῖται. Ἡ ψυχὴ ὅμως καὶ τὸ πνεῦμα μένουν ἀνικανοποίητα. Τὸ ὥραιο συνεπῶς εἶναι γιὰ μᾶς μὴ ἐκδηλώσις τῆς ποθητῆς τελειότητος, μὴ ἐνδείξις ὅτι τὸ τέλειον εἶναι ἴσως ἐφικτό. Καὶ ἂν πράγματι αὐτό, ἡ τελειοποίησις, εἶναι ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὥραιον ἀποδεικνύεται ὑψίστη ἠθικὴ ἀξία, ἐγγύησις ὅτι κάποτε θὰ ἐπιτελεσθῇ ἡ πλήρης ἁρμονία, σύμβολον ἐλπίδος καὶ πίστεως στὴν ὑπερίσχυσι τοῦ καλοῦ. Δ. Α. Λ

Ὁ πόνος τῆς Μάννας.

Βογγά ἡ θάλασσα σπάζει τὸ κύμα,
στὰ βράχια, στὴν ἀκροθαλασσίαν,
Σπαράζει κι' ἡ καρδιά τῆς Μάννας
ποὺ νοιώθει τὸ παιδί της στὸ πέλαγος μακρὸν...

— Φυσά ὁ ἀέρας μὲ μανία,
λυοῦν τὰ δέντρα ἀπ' τὴν ὁρμὴ του,
κι' ἀντιλαλεῖ τὸ σφύριγμά του
στοὺς λόγκους καὶ στὶς ρεματιές,
ὡς τῶν βουνῶν τὶς κορυφές.

— Μὲ τὴν καρδιά σφυγμένη,
ἡ δόλια Μάννα παρακαλεῖ,
«Σταθῆτε, κύματ' ἀφρισμένα,
καὶ σὺ θάλασσα στάσου, μὴ βογγᾷς»
εἶναι ὁ γνῖός μου μακρὸν,
καὶ ἡ καρδιά μου δὲ βαστά».

Δ. ΔΟΥΚΑ

... Εἰδήσεις ...

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΣΕ ἐτέλεσε τὴν Κυριακὴν 7 Νοεμβρίου εἰς τὸν ναὸν Ἁγ. Γεωργίου Καρύστη, 40θήμερον μνημόσυνον εἰς μνήμην τῆς ἀειμνήστου Προέδρου του Ρυλλοῦς Γεωργαντά. Ἡ παρατηρηθεῖσα σχετικὴ ἀταξία κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μνημοσύνου ἐπιβαρύνει ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἐνοριακὴν ἐπιτροπὴν τῆς Ἐκκλησίας ἣτις δὲν ἐτήρησε τοὺς συμφωνηθέντας ὅρους, ὡς ἐκ τούτου ἐγένετο ἡ δέουσα διαμαρτυρία εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐδέχθη τὸ ἀντίτιμον τοῦ μνημοσύνου διὰ τὸ φιλόπρωτον ταμεῖον της.

Εἰς τὴν Κονίστραν Πετραλώνων τοῦ ΕΣΕ. ἔγιναν τὴν Κυριακὴν 20 Νοεμβρίου τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς ἀναμνηστικῆς πλάκας εἰς μνήμην Ραλλοῦς Γεωργαντά. Εἰς τοὺς παρευρεθέντας ὁμίλησε μὲ λίγα λόγια ἡ κ. Θεοπίας Κοκόλη. Ἡ ὁμιλία της θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἐρχόμενον τεῦχος τῆς Ἑλληνίδος.

Πληροφοροῦμεθα ὅτι εἰς τὸ Ἀρσάκειον τοῦ Ψυχικοῦ θὰ ἀνεγερθῇ μὲ ἐνίσχυσιν τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως Σχολῆ Κρατικῆς Προνοίας ὅπου θὰ φοιτήσουν μαθήτριαι τοῦ Ἀρσακείου διὰ νὰ χρησιμεύουν ὡς μορφωμένοι ἐργάτιδες τῆς κοινωνικῆς προνοίας ὅταν θὰ ὑπηρετήσουν ὡς διδασκάλισσαι ἰδίως εἰς τὸς ἐπαρχίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τὰς ὁργανώσεις καὶ ἀστυνομικὰς ἀρχὰς ἐφιστᾷ ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν, δεδομένου ὅτι παρατηρήθη ὅτι πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ὑποβάλλονται εἰς βαρυντάς καὶ δυσαναλόγους πρὸς τὴν ἡλικίαν των ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου τονίζεται εἰς τὴν ἐγκύκλιον ὅτι πλεῖστοι ἰδιοκτῆται πολυκατοικιῶν χρησιμοποιοῦν ἀνηλίκους καὶ ἀνθυγιεινὰς σοφίτας διὰ τὸν ὕπνον τῶν ὑπηρετριῶν των, σχετικὰ δὲ στοιχεῖα ὑπάρχουν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου. Τὸ ὑπουργεῖον Ἐργασίας μελετᾷ τὴν λήψιν τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῶν ζώων ἐδόθη εἰς τὴν αἰθουσάν των «Ὑπαλλήλων Ἐθνικῆς Τραπεζῆς» διάλεξις ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαὴλ Πουλάκη, μὲ θέμα «Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα». Ὁ ἐκλεκτὸς ὁμιλητὴς ἀνέπτυξε μὲ πλήρη ἐγκυκλοπαιδικὴν γνῶσιν τοῦ θέματος τὴν προαιώνιον σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰ ζῶα, καὶ ἐτόνισε τὴ συμβολὴν τῆς ὀρθοκείας καὶ Τέχνης, καθὼς καὶ τὴ μεγάλη τῆς χρησιμότητα μεσ' τὴ ζωὴ, καὶ τὰ καθήκοντά μας πρὸς τὰ ζῶα.

Τὸ ἓνα τρίτον τῶν γιαιτρῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία στὶς Ἡν. Πολιτεῖες, λέγει τὸ περιοδικὸ Equal Rights—εἶνε γυναῖκες. Αἱ μὲν εἶνε μικροβιολόγοι, ἄλλες εἶνε ἐιδικὲς στὴν τοξικολογία, καὶ δύο ἔχουν σπουδάσει τὸν διαβήτη καὶ τὶς αἰτίαις του. Οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν λαμβάνουν πιά ὑπ' ὄψιν τὰ λόγια τοῦ Μολιέρου ποὺ εἶπε «πῶς ὅσα ξέρει ἡ γυναῖκα εἶνε πάντα ἀρκετὰ».

Γυναῖκες στὴ Διπλωματία. Τὸν προεβουτὴ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν στὸ Ὁσλο, ποὺ μετατέθηκε στὴ Βαρσοβία, ἀντικατέστησε μὴ γυναῖκα, ἡ κ. Gordon Haggiman. Ἡ νέα διπλωμάτις εἶνε γνωστὴ συγγραφεῖς, καὶ ὡς μόνη γυναῖκα μέλος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Βιομηχανικοῦ Συμβουλίου. Ἡ Κυβέρνησις τῆς ἀνέθεσεν ἐπανειλημμένως δημόσιες ἀποστολὰς. Τὸ πῶς γνωστὸ τῆς ἔργο εἶνε «Ἀπὸ τὸ πιάνο στὴ πολιτικὴ».

Αἱ Ἀμερικανίδες καὶ ὁ κ. Ρούζβελτ. Στὸ συνέδριον ποὺ διοργάνωσεν ἐσχάτως τὸ Ἐθν. Συμβούλιον τῶν Ἀμερικανίδων διευτυπώθησαν αἱ ἐξῆς ἀποφάσεις καὶ εὐχαὶ ποὺ ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν κυβέρνησιν:

1) Παρακαλεῖται ὁ πρόεδρος Ρούζβελτ καὶ οἱ λοιποὶ πρόεδροι τῶν Πολιτειῶν νὰ διορίζουν καὶ γυναῖκες μὲ τὰ προσήκοντα προσόντα σὲ ἀνώτερες καὶ ὑπεύθυνες θέσεις, χωρὶς νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ γεωγραφικὴ θέσις.

2) Νὰ ὑπάρχῃ ἰσότης στὴ μισθοδοσίαν καὶ στὴν προαγωγὴ μετὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

3) Νὰ δοθῇ ἐργασία στὶς ἀνεργες γυναῖκες.

4) Νὰ βασιλεύει ἀπόλυτη ἀμεροληψία στὴν ἐφαρμογὴ τῶν νόμων τοῦ κράτους, χωρὶς διάκρισι φύλου ἢ φυλῆς.

Ἐλάβαμε τὸ καταστατικὸν τῆς Ἀδελφότητος Ἀγάπης Ἀκριτῶν, ἡ ὁποία ἰδρύθη μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐξεύρῃ καὶ νὰ παρέχῃ μέσα μορφώσεως καὶ ψυχολογίας εἰς τοὺς πληθυσμούς καὶ τὶς φρουρὰς τῶν Μεθοριῶν. Τὸ καλὸ αὐτὸ σωματεῖον, ὑπὸ τὴν φωτισμένην προεδρείαν τοῦ κ. Ἰωάν. Δαμβέργη ἀπέστειλεν ἤδη τὰ 10 πρῶτα κιβώτια μὲ βιβλία καὶ διάφορα χρήσιμα πράγματα εἰς τὴν μεθόριον γραμμὴν. Ἡ Ἀδελφότης Ἀγάπης Ἀκριτῶν παρακαλεῖ ὅλες τὶς Ἑλληνίδες νὰ βοηθήσουν τὸ τόσον εὐεργετικὸν ἔργον της καὶ ν' ἀποστείλουν ὅ,τι νομίζουν ὅτι μπορεῖ νὰ προσεφέρῃ κατὰ τὸν ὅρον μας, τοὺς προασπίζοντας τὰ σύνορά μας, σὶν πρόεδρο κ. Ἰωάν. Δαμβέργη, 11 ὁδὸς Ἰπποκράτους. Δεκτὰ εἶνε βιβλία, περιοδικὰ, γραμμόφωνα καὶ δίσκοι, εἶδη ρουχισμοῦ, σιγάρα, σοκολάτες, κρασί, κονιάκ, γραφικὴ ὕλη, ἐργαλεῖα κλπ.

Οἱ Σουηδοὶ γιαιτροὶ Πέερ Βέττερδαλ καὶ Στίγκ Κάρλσον ἀνεκοίνωσαν ὅτι ἐφεύρον μίαν συσκευὴν, ἡ ὁποία καθιστᾷ ἐντελῶς ἀνώδυνον κάθε τοκετόν. Ἡ συσκευὴ αὐτὴ περιλαμβάνει ἓνα ἀναισθητικὸν ἀέριον, ἀποτελούμενον κυρίως ἀπὸ τὸ γνωστὸν «ἰλαρυντικὸν ἀέριον» ἐν ἀναμίξει μὲ μίαν ἄλλην οὐσίαν, ἀπεδείχθη

δὲ ἐντελῶς ἀκίνδυνος καὶ χωρὶς καμμίαν δυσάρεστον συνέπειαν διὰ τὰς ἐπιτόκους γυναῖκας.

Διὰ Διατάγματος τοῦ Γερμανοῦ ὑπουργοῦ δόκτορος Γκαϊμπελς, προέδρου τοῦ Πνευματικοῦ καὶ Καλλιτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τοῦ Ράιχ, ἀπηγορεύθη ἡ κριτικὴ διὰ τοῦ τύπου ἐπὶ ποιητικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, τῶν νέων βιβλίων, ποιημάτων κλπ. Εἰς λόγον του δικαιολογοῦντα τὸ μέτρον αὐτὸ ὁ κ. Γκαϊμπελς, τονίζει ὅτι μέχρι τοῦδε ὁ καλλιτέχνης ἢ ποιητὴς ἦτο παραδεδομένος εἰς τὸ ἔλεος τοῦ κριτικοῦ του, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀσύδοτος καὶ ἐλεύθερος νὰ γράφῃ ὅ,τι ἤθελε. Πολλὰ νέα τάλαντα καὶ πολλὰ πραγματικὰ ἀξία, εἶπεν, ἔχουν οὕτως ἀποθαρρυνθῇ καὶ καταστραφῇ διὰ παντός. Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸν κράτος θὰ προστατεύσῃ τοὺς Γερμανοὺς ποιητὰς καὶ καλλιτέχνας, καὶ ἰδίως τοὺς τώρα ἀναφανισμένους νεωτέρους, ἀπὸ τὴν αὐθαιρεσίαν, πολλάκις δὲ καὶ τὴν μοχθηρίαν ἢ τὸ προσωπικὸν πάθος ἀτέγκτων κριτικῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶνε ἀκατάρτιστοι, ἄλλοι δὲ γηραιοὶ τύποι μὴ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσουν τὰς νέας ιδέας καὶ τὴν νεωτέραν Τέχνην. Ἀργότερον, προσέθεσεν ὁ Δρ. Γκαϊμπελς, θὰ ἐπιτραπῇ πάλιν ἡ ἀντικειμενικὴ καὶ μετριοπαθὴς κριτικὴ, ἀλλὰ μόνον εἰς ἀνθρώπους εὐσυνειδήτους, μὲ βαθεῖαν καὶ πραγματικὴν μόρφωσιν καὶ ἔχοντας ἤδη ἀποδείξει, ὅτι κατέχουν καλῶς τὴν Τέχνην ἐκείνην, ἐπὶ τῶν δημιουργημάτων τῆς ὁποίας πρόκειται ν' ἀσκήσουν κριτικὴν. Ἡ ἐκ ποιητῶν καὶ καλλιτεχνῶν συνέλευσις τοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Τέχνης (Κουλτούρ-Κάμμερ) ἐνέκρινε τὸ μέτρον τοῦ δόκτορος Γκαϊμπελς. Ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἐν Γερμανίᾳ καὶ οἱ μὴ ἐπιδοκιμάζοντες αὐτό.

Γυναικεῖα ἀστυνομία. Ὅσο περισσότερο ἐξετάζονται τὰ αἰτία ποὺ φέρουν τὶς γυναῖκες στὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου, τόσο πῶς πολὺ τὸ ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀνθρωπότητος νὰ διορίζονται γυναῖκες γιὰ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἡθῶν. Στὴν Εὐρώπῃ ὑπάρχουν σήμερον 800—1000 γυναῖκες ἀστυνόμοι. Στὴ Ρωσσία οἱ γυναῖκες ἀποτελοῦν τὸ ἐν τέταρτον τῆς ὅλης ἀστυνομικῆς δυνάμεως. Ἡ Κίνα δείχνει μεγάλον ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ αἱ Ἰνδαὶ ἀρχίζουν νὰ χρησιμοποιοῦν γυναῖκες στὴν ἀστυνομίαν τους. Σὲ ὅλον τὸν κόσμον ὑπηρετοῦν 1500 γυναῖκες ὡς ἀστυνόμοι ἢ χρησιμότης των ἔχει ἀναγνωρισθῇ παντοῦ. Ἡ ἐργασία τους εἶνε κυρίως προστατευτικὴ, προληπτικὴ καὶ ἐγκληματικὴ. Στὸ Λονδίνο ὑπερβαίνει ἡ ζήτησις τῶν γυναικῶν ὡς ἀστυνομίους τὴν προσφοράν.

Τελευταίως ἔγιναν στὶς Κάτω Χώρες βουλευτικὲς ἐκλογαὶ κατὰ τὶς ὁποίας ἐξελέγησαν τέσσαρες γυναῖκες στὴ νέα Βουλὴ.

Αἱ ἐκπαιδευτικαὶ μεταρρυθμίσεις στὴ Γερμανία. Ἀπὸ τὸν παρελθόντι Ἀπρίλιον ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν στὴ Γερμανίαν νέοι κανονισμοὶ σχετικῶς μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν. Ὅρίζουν γιὰ τὰ δύο φύλα σχολικὴν φοί-

τησιν δωδεκαετή μέχρις της εισόδου στο πανεπιστήμιο. Πρόκειται δὲ νὰ καταστήσουν υποχρεωτική γὰρ ὅλα τὰ κορίτσια τὴν Ὑπηρεσία Ἑργασίας πού εἶνε ἡδὴ υποχρεωτική γὰρ τὶς φοιτήτριες. Εἰδικὰ διατάγματα ἔχουν ἐκδοθῇ γὰρ τὰ σχολεῖα θηλέων.

Τὰ μαθήματα τῶν ἐλληνικῶν καὶ λατινικῶν καταργοῦνται γὰρ τὰ κορίτσια.

Τρεῖς τύποι ἀνωτέρων παρθεναγωγείων ὑπάρχουν στὸ ἐξῆς: Ὁ πρῶτος θὰ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὸν αὐτὸν τύπον τῶν ἀγοριῶν. Τὰ δύο ἄλλα σχολεῖα εἶνε ἀνεπαρκῆ γὰρ τὴν προπαρασκευὴν γὰρ τὸ πανεπιστήμιο, ἰδίως διότι τὰ λατινικὰ κατηργήθησαν ἀπὸ τὰ προγράμματά του· κ' ἐν τούτοις στὴ γλώσσα αὐτὴ δίδεται σήμερα πρωτεύουσα σημασία στὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων· εἰς βάρος μάλιστα τῶν γαλλικῶν. Γὰρ τὸ ζήτημα αὐτὸ λέγει τὸ ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν: «Τὰ λατινικὰ εἶνε σήμερα ἀκόμα ἀπαραίτητα γὰρ τὴν ἀκριβῆ νόησιν τῆς ἱστορικῆς μας ἐξελίξεως καὶ γὰρ μερικὲς ὀρισμένες σπουδές. Ἡ μεταρρύθμισις αὐτὴ πού θεσπίζει διαφορὰς στὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα μεταξὺ ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, θὰ ἔχει πολὺ σοβαρὰς συνέπειες γὰρ τὶς νεάνιδες πού θὰ θελήσουν νὰ κάμουν πανεπιστημιακὰς σπουδές.

Στὴν Αὐστρία συνεστήθη ἐπιτροπὴ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κάμῃ ἐράνους γὰρ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς μνημεῖου τῆς μεγάλης φεμινίστριας Μαριάνας Χαϊνίς ἐπιτίμου προέδρου τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν τῆς ὁποίας ὁ θάνατος ἐπῆλθε πρὸ ἑνὸς ἔτους. Τὸ μνημεῖο θ' ἀποκαληθῇ στὴν ἑκατοστὴ ἐπέτειο τῆς γεννήσεώς της, ἥτοι τὸ 1939.

Ἡ κ. Georgina Tweed, γνωστὴ σὰ μὲλὴ τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν καὶ ἀναμφιβόλως ἡ πιὸ διακεκριμένη γυναῖκα τῆς Αὐστραλίας, διωρίστηκε καθηγήτρια τῆς ζωολογίας καὶ παρασιτολογίας στὸ πανεπιστήμιον τῆς Μελβούρνης.

Αἱ γυναῖκες ὁργανώσεις τῆς Ἑλβετίας κατῳρθωσαν νὰ προσληθῇ γὰρ γυναῖκα στὴν Ὁμοσπονδιακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑλέγχου τῶν τιμῶν. Ἡ πρώτη αὐτὴ διορισθεῖσα εἶνε ἡ κ. Schönauer-Regenau ταμίας τῆς Ἑθνικῆς Ἐνώσεως τῶν γυναικείων σωματείων τῆς Ἑλβετίας. Ὁ ἀντιπροσωπεύη στὴν Ἀγορονομία τὶς νοικοκυρὰς καὶ τὶς κατααλώτριες.

Τὸ Ἑθνικὸν Συμβούλιον τῶν γυναικῶν τῆς Αὐστρίας ὑπέβαλεν ἐσχάτως αἴτησιν στὴν κυβέρνησιν γὰρ νὰ συμπεριληφθῇ στὴ συντεχνιακὴ ὁργάνωσις τοῦ κράτους, ἐπὶ τῆς ὁποίας βασιζέται τὸ νέο Σύνταγμα, μία ὀγδόη συντεχνία — ἡ συντεχνία τῶν νοικοκυρῶν. Ἡ αἴτησις αὕτη δικαιολογεῖται μὲ τὸ ὅτι οἱ νοικοκυρὰς εἶνε περὶ τὸ ἑνὰ μισοῦ ἑκατομμύριον στὴν Αὐστρία, ἔκτε-
λοῦν βαρεῖα ἐργασία γεμάτη εὐθύνες, ὅτι αὐτὲς εἶνε πού διαχειρίζονται τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἔθνικοῦ πλούτου, καὶ ὅτι εἰς αὐτὰς ἀκόμη ἀνατίθεται ἡ προστασία τῆς νεολαίας, τὸ πιὸ σπουδαῖο κεφάλαιον τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κράτους. Ὁφείλουν ἐπομένως καὶ οἱ νοικο-

κυρὰς, οἱ μητέρες ν' ἀποκτήσουν ἀντιπρόσωπον στὸ συντεχνιακὸ κράτος.

Ἡ κ. Zofja Natkoroska διάσημος Πολωνὴς συγγραφεὺς ἐξελέγη μέλος τῆς Πολωνικῆς Ἀκαδημίας.

Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Mount Holywake τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν ὠνόμασεν ἐπίτιμον διδάκτορα τὴν κυρία Corbett Ashby, πρόεδρο τοῦ τμήματος γὰρ τὴν ἰσοπολιτεία στὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Γυναικῶν, γὰρ τὶς πολλὰς καὶ πολὺτιμες ὑπηρεσίας πού παρέχει στὸ γυναικεῖο ζήτημα.

Συζητεῖται κατ' αὐτὰς στὴν Ἀγγλίαν σοβαρὰς ἡ μεταρρύθμισις τοῦ καταστατικοῦ τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων, γὰρ νὰ μποροῦν καὶ γυναῖκες πού ἔχουν τ' ἀπαιτούμενα κληρονομικὰ δικαιώματα νὰ γίνουν μέλη αὐτῆς.

Γὰρ πρώτη φορὰ διωρίστηκε στὴ Γερμανία γυναῖκα ἀρχιπλότος ἀεροπόρος, ἡ Hanna Reitsch πού ἔχει ὡς τίτλους ὅλα τὰ γυναικεῖα ρεκόρ ἀεροπορίας.

Στὴν Ἀμερικὴ ἐξεδόθη νόμος πού ὀρίζει κατῳρ-
τατον ὅριον μισθοῦ γὰρ τὶς γυναῖκες. Ὁ νόμος αὐτὸς πού κανονίζει τὴ γυναικεῖα ἐργασία, ἀφίνει τοὺς ἄνδρες ἐλεύθερους νὰ κανονίζουν τὴ δική τους μισθοδοσία ὅπως θέλουν, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι πρέπει νὰ προστατευθοῦν οἱ γυναῖκες ἀπὸ τοὺς ἀσυνειδήτους ἐκμεταλλευτὰς. Οἱ Ἀμερικανίδες διαμαρτύρονται καὶ ζητοῦν ἰσότητα καὶ στὸ ζήτημα αὐτό.

Ἡ «Ἑλληνίς» ἐπιθυμεῖ νὰ δικαιολογηθῇ στὶς ἀναγνώστριάς της γὰρ τὴν μικρὴ ἄργο-
πορία τοῦ τεύχους αὐτοῦ. Ὁφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ τυπογραφεῖον ἦταν ἀπασχολη-
μένο μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διπλοῦ τεύχους εἰς μνήμην τῆς ἀλησμονήτου Προέδρου μας Ραλλοῦς Γεωργαντᾶ. Μὲ τὸ φύλλον αὐτὸ ἐπανέρχομεθα στὴν τακτικὴ ὕλη τῆς «Ἑλληνίδος».

Εἰς τὴν «Ἑλληνίδα» τοῦ Νοεμβρίου 1937 παρέ-
μειναν καὶ μερικὰ τυπογραφικὰ λάθη, εἰδικῶς στὴν σελ. 277 στίχος 6 στὸ ἀρθρον τῆς κ. Ἀθ. Γιαννοῦ. Ἀντὶ ἀγαποῦν γράφε ἀγνοοῦν.

Παρακαλοῦνται αἱ συνδρομήτριαι πού τυχόν δὲν κατέβαλαν τὴν συνδρομὴν τῶν νὰ τὴν στεί-
λουν εὐαρεστούμεναι εἰς τὰ γραφεῖα μας. Ἐπί-
σης παρακαλοῦμεν ὅσας μετῴκησαν νὰ μᾶς κά-
μουν γνωστὴν τὴν νέαν τῶν διεύθυνσιν.

Μόδες

Ἀπὸ πού νάρχισον κανεῖς καὶ πού νὰ τελειώσῃ, δὲν ξέει. Ὅλα μοιάζουν μὲ τὰ περσινὰ καὶ τίποτα ἀπ' ὅ,τι βγάλαμε ἀπ' τὰ μπαούλα μας δὲν ξαναφοριέται!

Πέρσι, κοντῖναμε τὶς φοῦστες καὶ ντρεπόμαστε νὰ τὶς φορέσωμε ὑστερα ἀπὸ συνεχὴ σειρὰ ἐτῶν πού τὶς φορούσαμε μακρυνές: Φέτο πῆγανε... στὸ γόνατο,

πού μόλις σκεπάζεται! Ἄν πῶς καὶ μὲ τὰ λοξὰ σχέδια, πᾶει καὶ τὸ γόνατο, ἔξω κι' αὐτό!

Γαρνιτούρες, οἱ ἴδιες: Ζῶνες μᾶλλον λεπτές, χου-
σές, ἀσημέννες, πέτινες, ἀναλόγως Μπιζοῦ πολλὰ σὲ
σχήματα διάφορα: Κλίπς μὲ χρωματιστὰς πέτρες, ρου-
μπῖνια, σμαράγδια κλπ., χελωνίτσες, ἀράχνες καὶ ἄλλα
μικρὰ χερσὰ ἢ ἀσημένια ἐντομα καρφίτσες ἢ κλίπς.
Ἡ μόνη πρωτοτυπία εἶνε ὅτι δὲν φοριοῦνται πιά μό-
νον στ' ἀπογευματινὰ ἢ βραδυνὰ φορέματα ἀλλὰ καὶ
στὰ σπόρ, στὸ ρεβέρ π.χ., στὴν τσέπη τοῦ ταγιέρ, στὸ
λαιμὸ ἐνὸς σουέτερ ἀνδρικοῦ εἶδους.

Θὰ ἤθελα νὰ γράψω δύο λόγια γὰρ τὰ φρετινὰ

καπέλλα. Τὶ ὅμως, πῶς νὰ τὰ περιγράψω; σὰν τι νὰ
σᾶς πῶ ὅτι εἶνε; Φαντασθῆτε ἕνα πῖλημα καστορένιο,
πιασμένο ἀπὸ ἀδέξια χέρια, γρονθοκοπημένο ἀπὸ
παιδιὰ πού ἀντὶ γὰρ τόπι τόπιασαν αὐτὸ τὸ δυστυχι-
σμένο πῖλημα καὶ τῶκαναν foot-ball! Ἡ ἕνα κομμάτι
βελούδο μὲ μιὰ ἔνωση στὶς δύο ἄκρες γὰρ νὰ σχημα-
τισθῇ βάσι γὰρ τὸ κεφάλι: τὸ φορᾶτε, βγαίνετε στὸ
παράθυρο σὲ μιὰ στιγμὴ πού φυσάει δυνατὸς ἄερας.
Αὐτὸ ἦτανε, πῆρε τὸ σχῆμα του! Βάλτε δύο βελονί-
ες, κανένα κλίπ καὶ βγῆτε ἔξω. Μπορεῖτε νὰ εἰσατε ὑπε-
ρήφανη γὰρ τὸ μοντέλλο σας...

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ τὰ λογικὰ κεφάλια τὰ σχετι-
κῶς λογικὰ δηλαδὴ, ρελεβέ, κανοτιὲ κατεβασμένο μπρο-
στὰ καὶ πίσω, τεπεδάκια χαμηλά, μπερὲ ἀπλά καὶ...
ἰσοροπομένη αἰὲνα πομπὸν ἀρκετὰ μεγάλο ἀριστερὰ
κι' ἕνα δεξιὰ. Ὑπάρχουν καὶ τὰ βραδυνὰ καπέλλα.

Βέβαια γὰρ τὴ σημερινὴ γενεὰ πού ἔμαθε τὴν ξε-
σκουφωσιά, θὰ φανῇ παράξενο. Πῶς εἶνε δυνατόν;
Τί; θὰ κρύψωμε τὴν περμανάντ, θὰ τσαλακώσουμε
τὶς μπούκλες μας; Κι' ὅμως, βῆ ἔξω ἕνα πόσο χαρίζει
ἕνα μπονὲ βελούδινο, ἕνα μεγάλο φέτρο πόσο διακο-
σμητικὸ εἶνε! Ὁ Πατοῦ παρουσίασε καὶ ἕνα μικρὸ ντα-
ντελλένιο μὲνα φλόγιο βελούδινο, θαῦμα κομψότητος.
Γὰρ νὰ δοῦμε, θὰ τὸ φορέσῃ ἡ μεταπολεμικὴ νεολαία;

Στὰ πανωφόρια πολλὰς γούνης, ἴδια γραμμὴ καὶ
σὲ πολλὰ ζῶνῃ ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα σὲ δύο κομμάτια
ραμένα πλάι-μπρός, σταυρώνουν πίσω φαρδεῖα καὶ οἱ
δύο ἄκρες ἔρχονται μπρὸς καὶ δένουν μιὰ θυλίτσα.

“L'HELLÉNIS,”

Organe mensuel du Conseil National
des Femmes Hellènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Décembre 1937

La Situation de la femme grecque devant
la loi, par Alexandra Mandzoulinou. La situation
juridique de la femme en Grèce peut être pré-
sentée comme suit: Les femmes ayant une instruc-
tion élémentaire et l'âge de 30 ans, obtinrent en
1925 le droit de vote aux élections municipales
et elle votèrent pour la première fois au mois
d'août 1933. En ce qui concerne le droit public
la femme grecque est encore soumise à
beaucoup de restrictions. Elle ne peut pas être
nommée juge, ni aspirer à des postes élevés dans
l'administration de l'état, elle est aussi exclue
de la liste des jurés. Le droit privé lui donne
par principe les mêmes droits qu'à l'homme! La
femme mariée ou non mariée peut acquérir une
fortune personnelle qu'elle peut gérer à son gré,
elle fait des procès, des contrats etc. et a les
mêmes droits dans les questions d'héritage. Elle
peut exercer les professions libérales à l'excep-
tion du commerce. La femme mariée, ne peut
pas être commerçante sans l'autorisation de son
mari. Le droit civil présente plusieurs cas où
la femme est exclue. Elle ne peut pas être nomi-
mée tuteur excepté pour ses propres enfants, ni
être témoin à la contraction d'un contrat ou
testament.

La Commission exécutive du C. N. a célébré
à l'Eglise St. Georges le 7 novembre une messe
pour le repos de l'âme de notre défunte prési-
dente Rallou Georganda, et le 20 nov. a eu lieu
la l'inauguration de la stèle qui a été érigée au
terrain de jeu en sa mémoire.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΙΖ' ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ", 1937

Ἀδελφαί : Ἐρυθροῦ Σταυροῦ σ. 14, Εὐαγγελισμοῦ σ. 184. Ἐπισκέπτριαι σ. 193.
 Ἀννίνος Γ. : Ποιήματα σ. 8, 101, 161. Χρονογραφήματα σ. 31, 161, 197.
 Ἀντωνοπούλου Μαρία : Τὸ ὑψηλὸ τακοῦνι σ. 195. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 279.
 Ἀπ' ὅλον τὸν κόσμον : σ. 37, 87, 177, 231.
 Ἀποστολίδου Ἑλένη : Ἰνδικὸ Παράμυθι σ. 29 Πῶς ἔβλεπα τὴν Ρ. Γεωργαλᾶ σ. 271.
 Ardavani - Liberatos : Ὁ Βηλαρᾶς, ἱατρὸς ποιητῆς καὶ πατριώτης σ. 228.
 Ἀυλὸν Προστασίας Βρεφῶν καὶ Παίδων : ὑπὸ Μ. Π. σ. 91.
 Awertschenko : Ὁ ζωγράφος καὶ ἡ εἰκόνα του (διηγ.) σ. 50.
 Βάρδα Ε. : Σωματεῖα μέλη τοῦ ΕΣΕ σ. 153. Ἡ δρᾶσις τῆς Ρ. Γεωργαντᾶ εἰς τὸ ΕΣΕ σ. 241.
 Βαφειάδης Α. : Ἡ μητέρα τοῦ χωριοῦ σ. 223.
 Β. Α. : Στὴν παγίδα (διηγ.) σ. 158.
 Βέρα : Ὅταν πιστεύωμεν σ.
 Γαλλικὴ Σελίς : σ. 24, 48, 72, 96, 120, 154, 203, 234. Γεωργαντᾶ Παλλοῦ, βιογραφία 238. Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσίαν σ. 259.
 Γ. Ι. : Τρεῖς στὸ αὐτοκίνητο (διηγ.) σ. 192.
 Γιαννοῦ Ἀθ. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 277.
 Γκιρᾶλ Μ. : Ἐλλεν Κέλλερ.
 Γκώλσουορθν Ι. : Πρώτη συνέντευξις σ. 99.
 Γραβάνης Σ. : Ἡ μητέρα ἑνὸς δικτάτορος σ. 52.
 Γρατσιέλλα Δ. : Χαιρέτισμα σ. 226.
 Γραφεῖον Εὐδρέσεως Ἐργασίας σ. 46, 84.
 Γρυπάρη Ι. : Ἰκέτιδες Αἰσχύλου ἀπόκομμα σ. 147.
 Δαμβέργη Ι. : Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 292.
 Δελή Ὑπατία : Τὸ 47 (διηγ.) σ. 4. Τὸ κόκκινο σάλι (διηγ.) σ. 75, Μαργ. Ωτοῦ σ. 87.
 Δελφικὴ Ἰδέα : Γνώμη διανοουμένων περὶ αὐτοῦ σ. 130—139, 141—143.
 Διαλέξεις σ. 15, 53, 68, 111.
 Δούκα Δ. : Γάμος στὸ χωριὸ σ. 174. Ὁ πόνος τῆς μάννας σ. 336.
 Duhamel G. : Ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἐποχῆς μας σ. 98.
 Δραγούμη Α. : Ἰουλία Δραγούμη σ. 181.
 Ε. Δ. : Ἡ ἔκθεσις Λαϊκῆς Τέχνης στοὺς Δελφοὺς σ. 147.
 Εἰδήσεις σ. 19, 44, 69, 94, 118, 149, 179, 201, 232, 336.
 Ἐκδόσεις : σ. 16, 64, 93, 148, 149, 200, 333.
 Ε. Ρ. : 1937 σ. 1. Ἡ ἐορτὴ τῆς κονίστρας τοῦ ΕΣΕ σ. 179.
 ΕΣΕ : Τὰ πεπραγμένα τοῦ 1936 σ. 108. Τὰ ἐργαστήρια σ. 324.
 Εὐστρατιάδου Ε. : Πῶς τὴν θυμᾶται ἡ κυρὰ Ἑλένη σ. 266.
 Ζατανιτρίς : Ποιήματα σ. 107, 169.

Ζίννου Ἀγλαΐα : Οἱ κόρες τοῦ Νηρέα σ. 200. Στὸ περιβόλι σ. 205.
 Ζευγὼν Διαιλεχτή : Ποιήματα σ. 99, 184, 185.
 Ζισταία Χρ. : Οἰκογένεια καὶ Ἡθική σ. 156.
 Θεοδοροπούλου Α. Παλλοῦ Γεωργαντᾶ σ. 274.
 Θεατρικὴ Στήλη : σ. 13, 67, 79, 113, 114, 328.
 Θεοκρίτου 15ον Εἰδήλλιον : Συρακοῦσαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι σ. 165.
 Ἰακωβίδου Διλή : Μεθῶ σ. 205.
 Κακούρη Κατερίνα : Τρεῖς ἡμέρες στοῦ Bayer σ. 40. Θεατρικὴ Στήλη σ. 13, 67, 76, 113, 114. Ἡ σημασία τοῦ Δελφικοῦ ἔργου σ. 126. Τὸ χριστιανικὸ θέατρο σ. 167, 216. σ. 328.
 Κατσιλίβα Ε. : Βιβλιοκρισία σ. 117, 148.
 Καστρινάκη Ε. : Ποιήματα σ. 31.
 Κέντρον Γυν. Μορφώσεως σ. 322.
 Κέπειξη Ε. : Συναυλία στὸ Σελινόφως σ. 215. Μοναξιά σ. 224.
 Κοκκέβη Ὀλυμπία : Διὰ νὰ διατηροῦμε τὰ μάλλινα σ. 21.
 Κοκόλη Θ. : Ἡ κονίστρα Πετραλώνων σ. 251.
 Κούλης Ἀλέπης : Μήδεια σ. 115, Libido σ. 174. Στὸ πάρκο σ. 190.
 Κορυζῆς Ἀλ. : Χαιρετισμὸς πρὸς τὴν «Ἑλληνίδα» σ. 25.
 Κορινιώτης Κ. : Χριστοῦγεννα σ. 315.
 Κυπριάδου Ε. : Βιβλιοκρισία σ. 92.
 Κύπρου : Γυναικεῖα Δράσις σ. 18.
 Δανίτου Δ. : Ἀθλητικὴ στήλη σ. 43.
 Λάσκαρι Δ. : Τὸ αἶσθημα τοῦ ὥραίου σ. 213, 334.
 Λάσκαρι Π. : Ἀπὸ τὴν ἔκθεσι τοῦ Παρισίου σ. 204.
 Λογοθέτη Φ. : Βιβλιοκρισία σ. 319.
 Λουκία : Χρονογραφήματα σ. 8.
 Μαλάμου - Δίπλα Κλ. : Ἀπὸ τὸν Πύργο στὴν Ὀλυμπία σ. 85. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 278.
 Μάνου Ὀλ. : Ἐταιρία προστασίας ἀνηλίκων σ. 199.
 Μαντζουλίνου Ἀλ. : Νομικὰ ἐπίκαιρα σ. 73. Ἡ θέσις τῆς γυναίκας εἰς τὸ Ἑλλεν. δίκαιον σ. 317.
 Μάνοφληδ Κάθριν : Οἱ κόρες τοῦ μακαρίτη Συνταγματάρχου σ. 208.
 Ματέυ Πολ. : Ἡ κίνησις τοῦ χοροῦ στὴν ἀρχαία τραγωδία σ. 191.
 Μαυροειδῆ - Παπαδάκη Σ. : Τὸ λείψανο τοῦ Χατζη-Λεβαντῆ (ἡθοιογ. σ. 9). Ἡρωίδες τῆς Κρήτης σ. 185.
 Μισαηλίδης Κ. : Ἱερεῖα τῆς παρηγορίας σ. 255.
 Μ. Μ. Ο(ανοπούλου) : Ἡ ἀνάποδη ἑνὸς ὥραίου ταξιδιοῦ σ. 36. Σκίτσα ταξιδιοῦ σ. 65. Βιβλιοκρισία σ. 117.
 Μοάτσου Δώρα : Τὸ πετειναράκι τῆς Νινούλας, διήγημα σ. 320.
 Μόδες : σ. 23, 47, 70, 121, 177, 202, 233, 339.

Μομφεράτου Μαρία : Τὸ μαγικὸ βιολί σ. 62. Μουσικὴ κίνησις 39, 66, 322.
 Μόνα Λίζα : Ποιήματα σ. 8, 34, 81, 82. Νοσταλγίαι (πεζοὶ) σ. 222, 321.
 Μουρέλλος Ἰωάν. : Ἡρωίδες τῆς Κρήτης σ. 185.
 Μπακάλης Γιάννης : Ποίημα σ. 162.
 Μπότση Μαρία : Ἡ μυγδαλιά (ποίημα) σ. 35.
 Μ. Σ. Μ. : Διὰ τὰ ἀνάπηρα παιδιὰ σ.
 Μυριβήλη Στρ. : Στὴν ἀνέμη τοῦ τραγουδιοῦ σ. 35.
 Μύρρα Ἀλόν : Ποίημα σ. 104.
 Μυριώτισσα : Ποιήματα σ. 30, 74, 237.
 Μυρτώ : Σὰν ἔρθη ἡ μπόρα καὶ περᾶση σ. 230.
 Μωραΐτης Α. : Alfred Adler σ. 160.
 Νεκρολογία : Ἑλ. Ζουζούλα σ. 15. Ἀλεξ. Παπαναστασίου σ. 27. Ἀθ. Σταθάτου σ. 77. Ὀλγα Κατερινάκη σ. 88. Ἀριάδνη Δαμβέργη σ. 153. Λίζα Ἀνδριτσάκη σ. 156. Ἰουλία Δραγούμη σ. 181. Ἀσπασία Σαμιωτάκη σ. 217. Μ. Χρυσοβελώνη σ. 323. Ε. Λούρου σ. 323.
 Νικολαΐδης Μ. : Ἡ ἀγωνία τοῦ ἑλληνικοῦ βιβλίου σ. 172. Γεράματα σ. 324.
 Νικολοπούλου Ρόζα : Σκίτσα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς Ρ. Γεωργαντᾶ, σ. 285.
 Ὀδηγοί : Καλαὶ πράξεις τῶν ὁδηγῶν σ. 33.
 Παναγιωτάτου Ἀγγ. : Τὸ Ἑθν. Πανεπιστήμιον σ. 105.
 Παναγιωτίδου Α. : Ἐνας κύκνος πεθαίνει σ. 81.
 Παντελάκη Ἑμμ. : Ἡ ρύθμισις τῆς ζωῆς σ. 168. Βιβλιοκρισία σ. 198, Στήλη Εἰρήνης σ. 205. Τὸ ἔργον τῆς Ρ. Γεωργαντᾶ εἰς τὸ ἐκπαιδ. Τμήμα τοῦ ΕΣΕ σ. 243.
 Παπαδημητρίου - Τζιβᾶ Κ. : Ποίημα σ. 107.
 Παπακωνσταντίνου Δώρα : Ἡ 5η Διάσκεψις τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως σ. 22. Κριτικὴ διαλέξεων σ. 68. Βιβλιοκρισία σ. 92. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 293.
 Πέρδικα Νίκη : Ρ. Γεωργαντᾶ, σ. 279.
 Περελέ : Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ συνεδρ. καταργήσεως σωματεμπορίας σ.
 Πομαρὲ Λουκία : Ποιήματα σ. 11, 59.
 Πολίτου Μαρίκα : Τὰ παντρολογήματα τῆς Μαργῆς σ. 82.
 Ποῦσκιν Α. : Τὸ τελευταῖον σύννεφο σ. 154.
 Ράλλη Ἀδα : Μιὰ Κυριακὴ στὰ χιόνια σ. 59. Προῦσσα σ. 105. Ἡ Τουρκία χωρὶς φέσι σ. 163.
 Ρ. Γ. Κ. : Ἑλληνικὴ Λαϊκὴ Τέχνη σ. 227.
 Ρεδιάδου Ἀθ. : Καλλιτεχνικὴ Κίνησις σ. 12, 34, 61, 81, 110, 322.

Renaude : Τὸ χαμφίνι (διηγ.) σ. 32.
 Ροδᾶς Μ. : Ρ. Γεωργαντᾶ, σ. 292.
 Ρουσοπούλου Ἀγγή : Ἐξοχὴ ἐργαζομένων γυναικῶν σ. 226. Ἡ προοδευτικὴ πρόεδρος τοῦ ΕΣΕ σ. 249.
 Σαμοθράκη Μ. : Ἡ ζωὴ σ. 225.
 Σημηριώτης Α. : Ποιήματα, σ. 270.
 Σικελιανὸς Ἀγγ. : Ἡ Δελφικὴ Ἰδέα καὶ ἡ ψυχὴ τῶν Ἑλληνίδων σ. 124.
 Σιφναίου Ἑλένη : Στήλη Εἰρήνης σ. 2, 27, 50, 74, 157. Ἐορτὴ τὸ σπῖτι τοῦ κοριττοῦ σ. 42. Τὰ ἐκατόχρονα τοῦ Ποῦσκιν σ. 218. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 280.
 Σολωμὸς Δ. : Ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς σ. 97.
 Σπυδα : Δελφοὶ σ. 142.
 Σταύρου Τατιάνα : Βιβλιοκρισία σ. 19, 38, 115, 172, 198, ἡ Μελισσάνθη σ. 53. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 283.
 Στήλη Εἰρήνης : σ. 2, 27, 50, 74, 98, 157, 184, 205, 316.
 Στυλιανόπουλος Κ. : Ἡ δρᾶσις τῆς Ρ. Γεωργαντᾶ εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν τῆς Νεότητος, σ. 267.
 Συκουτρῆς Ι. : Τὸ Δελφικὸ Ἔργο σ. 139.
 Συντάξεως : Τὶ θέλομεν σ. 49. Καὶ πάλιν τὸ γυναικεῖο ζήτημα σ. 26. Τὰ μῆλα σ. 42. Τὰ 50 χρόνια τοῦ Ξενοπούλου σ. 111. Ἡ βράβεισις τῶν ὑγιεστέρων βρεφῶν σ. 169. Νέος τύπος αὐτοκινήτου σ. 176. Τὰ βραβεῖα εἰς τὸ Καλοκαίρινον Διαγωνισμὸν σ. 190. Ἐταιρία Προστασία Ζώων σ. 221. Ὁ Κινηματογράφος τῆς Πρωτευούσης σ. 230.
 Σχολή : Κωφολάλων σ. 42. Κοιν. Προνοίας σ. 88.
 Ταβελούδη Μ. : Ρ. Γεωργαντᾶ, σ. 276.
 Τακτικὸς Ἀναγνώστης : Τὸ κουμπὶ σ. 14.
 Ταρσούλη Ἀθηνᾶ : Βιβλιοκρισία σ. 17, 58. Ποιήματα σ. 30, 200. Ρ. Γεωργαντᾶ σ. 275.
 Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως, σ. 322.
 Φαρμακίδου Δία : Τὸ γυναικεῖο πρόβλημα σ. 90.
 Φ. Π. : Ἐκεῖνοι ποὺ φεύγουν σ. 35.
 Φιλόπτωχος : Ἀδελφότης Καστορίας σ. 135.
 Φλορενς Νάιντιγκαϊλ : Ζωὴ τῆς σ. 77.
 Φράγκου Ζωή : Ἀπὸ Ἑθν. Εὐεργέται σ. 77. Πῶς ἔβλεπα τὴν Ρ. Γεωργαντᾶ, σ. 273.
 Χαλδαῖος - Σούκας : Ἀπὸ τὴν πνευματικὴν μας ζωὴ σ. 173.
 Χάσι Ε. : Σχολὴ Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν σ. 193.
 Χατζημιχαήλ Ἀγγ. : Ρ. Γεωργαντᾶ, σ. 284.
 Χ. Δ. : Ποίημα σ. 101.
 Χορὸς τοῦ ΕΣΕ : σ. 71, 93.
 Ὠφέλιμοι Γνώσεις : σ. 22, 43, 71, 91, 154, 176.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

ΜΠΡΟΚΑΤΕΛΕΣ για έπιπλώσεις Style Anglais.
ΣΑΤΕΝ ΜΕΤΑΞΩΤΑ για σαλόνια και κρεβα-
τοκάμαρες.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ CHENILLE μονόχροα και φανταζι
για Hall και Living room.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ BROCHES για έπιπλα Φλωρεντινού
ρυθμού.

ΒΟΥΑΛ ΦΑΝΤΑΙΖΙ στυλέ και έγχρωμα διά φαρ-
διά παράθυρα.

ΚΟΝΤΑΡΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ διά Γερμανικά πα-
ράθυρα.

“ΡΥΘΜΟΣ,, ΒΟΥΛΗΣ 22

. Θαύμα ή έφετεινή χειμερινή συλλογή εις
μάλλινα και μεταξωτά τών μεγάλων Καταστη-
μάτων

Δ. Μ. ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ & Σ^{ΙΑ} Α. Ε.

ΕΡΜΟΥ 21 ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 7

ΤΗΛΕΦ. 23.861

ΤΗΛΕΦ. 21.400

Κάνε SPORT και μένε ωραία

“Όπως τό SPORT δίδει άντοχήν
εις τό δέρμα σας, έτσι και διά τής
καθημερινής περιποιήσεως μέ κρέ-
μα NIVEA τό δέρμα σας έξοπλίζε-
ται διά ν' άντέχη εις τās συνεχείς
αλλαγās του καιρού.

“Ηλιος, βροχή, χιόνι ή παγερός
άέρας δέν δύνανται νά βλάψουν τό
δέρμα, τό όποιον περιποιητάις μέ
NIVEA. Άνθίσταται εις κάθε και-
ρόν, μένει πάντοτε μαλακόν και
εύκαμπτον και φαίνεται πάντοτε
δροσερόν και άθλητικόν.

Πωλείται εις όλα τα φαρμακεία και μυρο-
πωλεία. Τό μικρό κυτίον δρχ. 8,50, τό μεσαίον
δρχ. 15, τό μεγάλο δρχ. 30

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικόν Γραφείον

Έθνικοῦ Συμβουλίου Έλληνίδων

ΠΑΡΕΧΕΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΜΒΟΥΛΑΣ

Έκάστην Πέμπτην 12-1 μ. μ.

Όδός Άλεξάνδρου Σούτσου 26

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

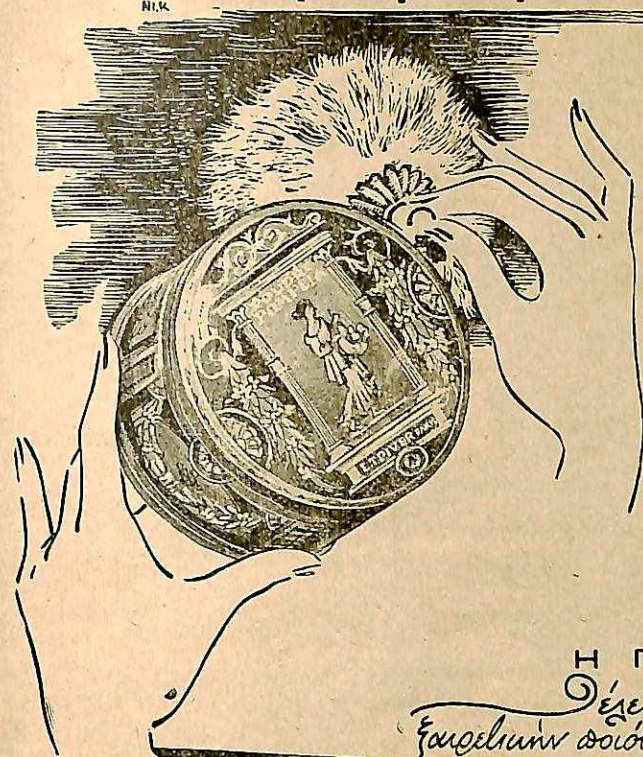
Έφαρμόζεται με μίαν βίδα εις οίανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμήν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποιι-
μάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ
κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἑσωτερικὰ καὶ ἑξω-
τερικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν. ==

**ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ**

οἱ Ἀριθμοὶ μιλοῦν...

163 ΧΡΟΝΙΑ

Τὴν 18 Ἰουλίου 1774, τὴν
ἐποχὴ τῆς κομψότητος,
ἐπὶ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΕ'
ιδρύθηκε ἡ μεγάλη
ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΪΑ
L. T. PIVER -- PARIS

30

ΣΥΝΕΧΗ ΧΡΟΝΙΑ
Ἀπὸ τὴν 13 Αὐγούστου 1907
κυκλοφορεῖ

σ' ὅλον τὸν κόσμον

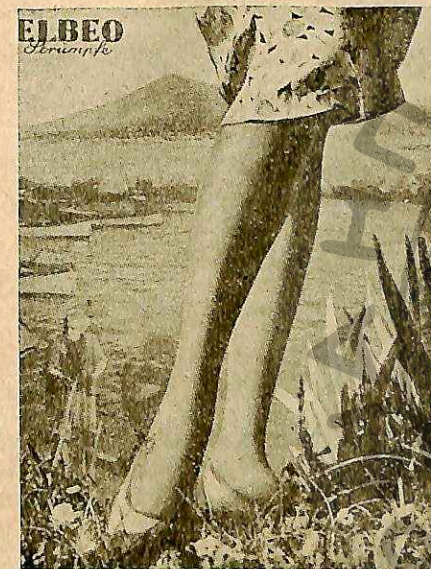
Η ΠΟΥΔΡΑ «ΠΟΜΠΕΙΑ»

*ἔχει αἰσθητὴν ἡγιάνον γὰρ τὴν ἑ-
ξαετήριαν ποιότητά καὶ τὴν γεωλόγητά της;*

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ELBEO
dermapne

ELBEO

Ἡ καλύτερα Κάλτσα
γιὰ τὸν καλύτερο κόσμο

Πυκναὶ περιπάτου
καὶ διαφανεῖς ἀνάποδες
βραδυνές.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καλὰ
Καταστήματα εἰς τιμὰς ἀπολύτως
ὠριμένους.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΓΙΑΝΝΟΥΤΣΙΚΟΣ & ΠΕΤΣΙΑΒΑΣ Α.Ε.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44-46 - ΤΗΛ. 21-315 - ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΟΜΟΝΟΙΑ — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦ.: 52-673, 52-674

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ ΜΑΣ

ΑΡΩΜΑΤΑ εις ΧΥΜΑ Ἐφάμιλλα τῶν γνωστῶν Εὐρωπαϊκῶν Οἰκῶν εις χῶμα καὶ εις φιαλίδια ἀμέμπτου ἐμφανίσεως.

Τὸ ΝΕΟΝ Ἀρώμα ΚΙΟΥ-ΝΟΥΚ ἡ πιὸ περιζήτητη ἀπὸ τὰς Créations μας ποὺ ποτὲ ἄλλο ἄρώμα δὲν εἶδε τέτοια ἐπιτυχία.

Τὸ ETERNAL PRINTEMPS: Τὸ λεπτότατο αὐτὸ ἄρώμα ποὺ μιά του σταγόνα σὰς φέρνει ἓνα μπουκέτο ἀπὸ ἀνοιξιὰτικα λουλούδια τῆς Grasse.

Τὴν Κολώνιά μας «ATHENIA» τὴν φυσική, τὴν αἰθέρια, τὴν ἀσύγκριτη μὲ κάθε ἄλλη Κολώνια Ἑλληνική ἢ Ξένη.

Δι' ὅλα δοκιμαί εις τὸ ἰδιαίτερον διαμέρισμα τοῦ Φαρμακείου μας Δωρεάν.

ΔΙΑ ΤΑ ΗΛΙΟΚΑΥΜΑΤΑ: Διὰ τοὺς λουομένους συνιστῶμεν τὸ Lait de Soleil πυκνόρευστον κρέμαν. Προφυλάσσει, θεραπεύει καὶ δίδει στὸ δέρμα ἓνα χρῶμα Café naturel. Ἐπιτυχία ἀσφαλῆς. Πωλεῖται εις χῶμα.

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΙΔΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΔΥΣΟΣΜΙΑΣ. Τὸ ΟΔΟΡΛΕΣΣ εἶναι τὸ ἰδεώδες ἀποτελεσματικὸν κατὰ τοῦ ἰδρώτος καὶ δυσοσμίας. Τελείως ἀβλαβές. Προφυλάσσει τὰ φορέματα. Πωλεῖται εις χῶμα.

ΟΣΟΙ ΥΠΟΦΕΡΕΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΣΑΣ. Πλατυποδιάν, Σκληρύνσεις, Κάλους, Κότσια, κακῶς σχηματισμένα δάκτυλα, ἐγκρεατωμένους ὄνυχας κλπ. Τὸ Φαρμακεῖον μας ἀντιπροσωπεύον τὸν μοναδικὸν εις τὸν κόσμον οἶκον SCHOL Ἰδρυσε Τμῆμα CHIRO-PODIE ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ξένου εἰδικοῦ μὲ τὰ ἀναγκαζοῦντα Accessoires τοῦ οἴκου SCHOL. Ἐκτελεῖται καὶ PEDICURE. Κάθε πληροφορία καὶ συμβουλή ΔΩΡΕΑΝ.

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΤΙΡΙΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΑΝΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΩΝ. Δοκιμάσατε τὴν Λοσιὸν μας REGENERATEUR τονώνει τὰ μαλλιά, ἐξαλείφει τὴν πυτιρίδα καὶ ἐπαναφέρει εις τὸν φυσικὸν τοὺς χρωματισμὸν τὰς λευκὰς τρίχας.

ΦΩΤΟ-ΟΠΤΙΚΑ. Ἐμφανίσεις, ἐκτυπώσεις, μεγεθύνσεις ὡς καὶ πάσης φύσεως φωτογραφικαὶ καὶ καλλιτεχνικαὶ ἐργασίαι εις τὸ ἰδιαίτερον Τμῆμα τοῦ Φαρμακείου μας.

Ἰδιαίτερος συνιστῶμεν εις ὅσους φοροῦν γυαλιὰ τὰ «Ponctuels» (κοῖλα) κρύσταλλα — ὁμματουάγια «REX» εἶνε τὰ ἀνώτερα ὅλων καὶ ἀσυγκρίτως εὐθηνά.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΟΜΟΝΟΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΒΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1937) „ 10.290.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Ἅγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήρα	Μιτυλήνη
Ἀργείνιον	Ἰθάκη	Ναύπακτος
Ἀγνιά	Ἰστιαία (Ξηροχώριον)	Ναύπλιον
Ἀθήναι:	Ἰωάννινα	Νιγρίτα
ὑπ/μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Καβάλλα	Ξάνθη
ἐν Καλλιθέᾳ	Καλάβρυτα	Ὀρεστιάς
ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ	Καλάμαι	Παξοὶ
ἐν Παγκρατίῳ	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
Αἴγιον	Καρδίτσα	Πάτραι
Ἀλεξανδρούπολις	Καρλόβασι (Σάμου)	Πειραιεὺς
Ἀλμυρὸς	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
Ἀμαλιάς	Καρναὶ (Ἅγιον Ὄρος)	Πόρος
Ἀμύνταιον (Σόφοβις)	Καστοριά	Ποταμὸς
Ἀμφίκλεια	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ἀμφισσα	Κέρκυρα	Πύλος
Ἄνδρος	Κιλκίς	Πύργος
Ἀργοστόλιον	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
Ἄρτα	Κομοτινή	Σέρραι
Ἀταλάντη	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικαννία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδᾶς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σύρος
Διδημότειχον	Λάρισσα	Τρίκαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
Ἑδεσσα	Λευκάς	Φάρος
Ἑλασσών	Λήμνος	Φλώρινα
Ἑλενθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	Χανιά (Κρήτης)
Ἡράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη	Μεσσήνη	
Θήβαι		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡῶΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000